

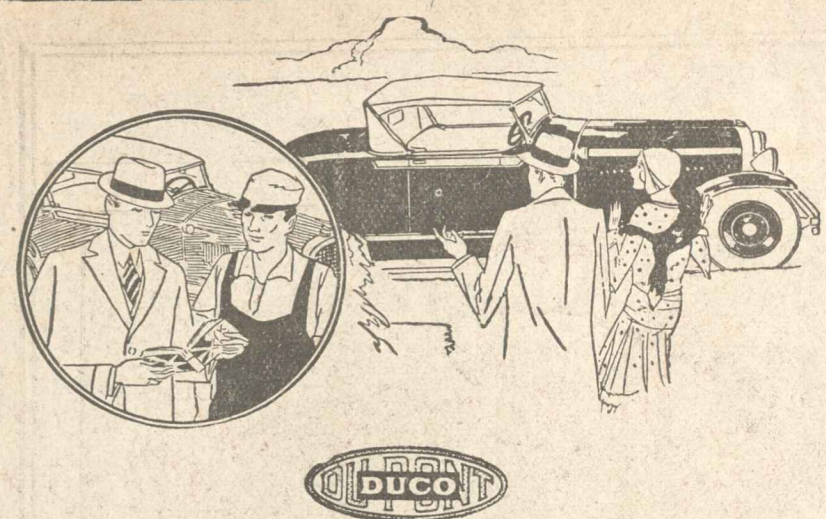
ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΟΣ 92

1932

Αρ. 455

ANTOXH-DIAPKEIA-QMOPΦIA-OIKONOMIA
TO **DUCO** ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
DU PONT DE NEMOURS & CO

Γενική 'Αντιπροσωπεία διὰ τὴν Ἑλλάδα:
ΝΕΟΛΑΚ. Α. Ε. Στεῖλ Μετοχικὸν Ταμείον 17.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ...

Προμακτική ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ ἐξήντησε τὸν ὀργανισμόν σας γιὰν τὸ τώρα τὸ φθινόπωρον ἔχετε ἀνάγκην νέων δυνάμεων. Μόνον ἡ Ὁβομαλτίνη τὸ δραστικότερον τῶν τονωτικῶν δίδει πραγματικῶς δύναμιν, ὑγείαν καὶ ζωτικότητα χάρις εἰς τὰ θρεπτικὰ στοιχεῖα τῶν ὠφελιμωτέρων τροφῶν ἐκ τῶν ὁποίων παρσκευάζεται ἐν Ἑλβετίᾳ.

ΠΟΛΕΙΤΑΙ Εἰς ὅλα τὰ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ καὶ Εὐδαιμονοποιεῖα

D. A. WANDER, S. A. BERNE

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
Γ. Σ. ΧΡΥΣΟΣΤΑΘΗΣ
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 48
ΑΘΗΝΑΙ

ΟΒΟΜΑΛΤΙΝΗ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΚΤΕΛΕΙ ΠΑΣΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ 41)4 ο)ο μέχρι ὀραχμῶν 100.000

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΩΝ
42 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΟΡΕΟΔΟΝΤ

ἡ Ὀδοντούρεμα
πού δίδει ἄσπρα
ὠραῖα δόντια
εὐχάριστο
στόμα
ἀκόμη καὶ εἰς
τοὺς καπνιστάς

Α.Κ.ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

- ΑΘΗΝΑΙ -

Καθε κομψή Κυρία δεν πρέπει να μη
σὴν νὰ ράψῃ τὰ φορέματά της. Ἀς
σκεφθῇ τὸν **ΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ** τῆς
πλωματεύχου μεδιότας

ΔΟΥΣ ΧΡΥΣΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 37α

Θα εὕρῃ ὅλα τὰ τελευταῖα
τῆς χειμερινῆς οἰκίᾳς με χάρη. Παρὰ
καὶ γινώσκετε καὶ τιμὰς λογικὰς

Γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι καὶ
τας ἐπαρχίας ἐπὶ μέτρω

Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

εἶναι νὰ βάζετε μόναι σας
τὰ περσινὰ σας φορέματα με
τὰς Γερμανικὰς Βαφὰς

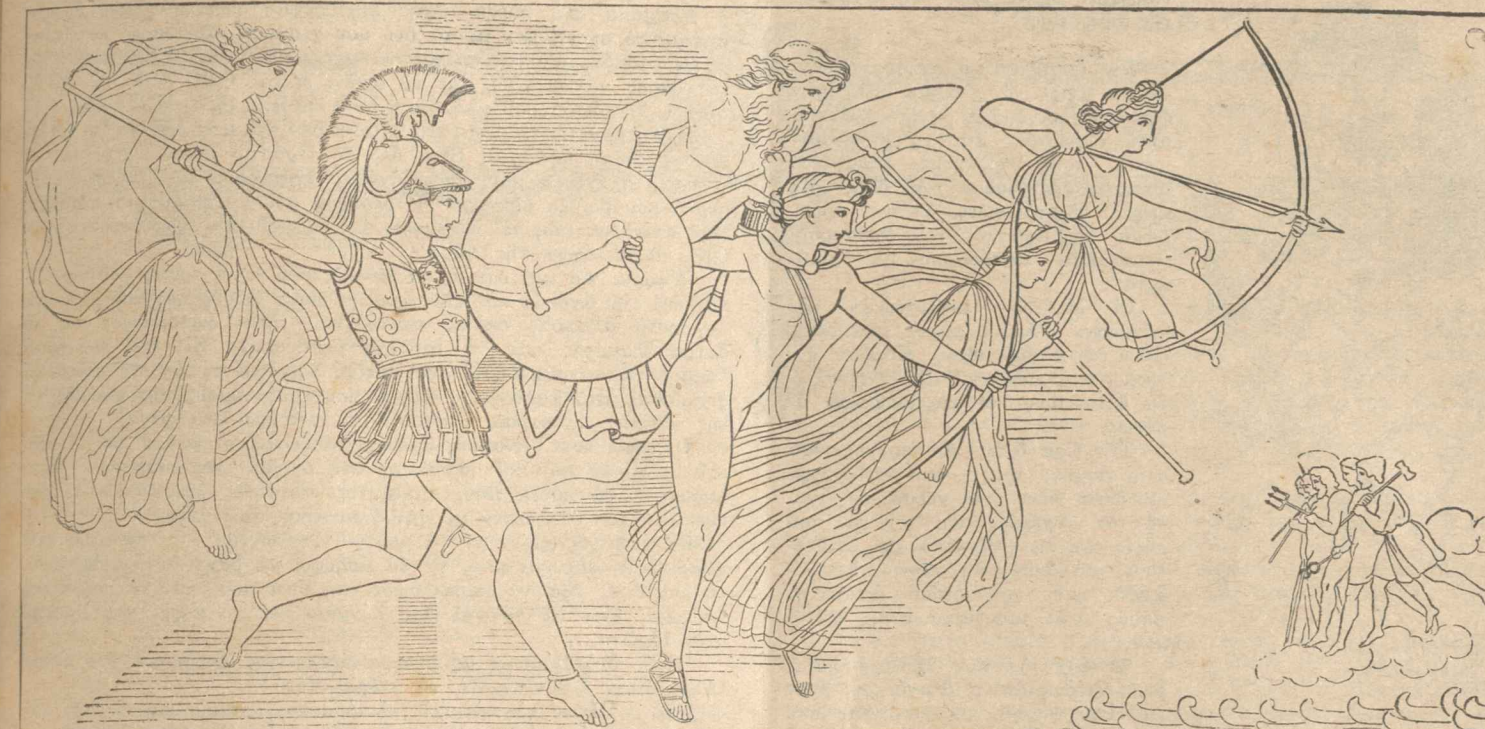
ARTI

Αἱ Βαφαὶ ARTI κάνουν
τὰ παλαιὰ φορέματα και-
νουργία καὶ μεδέρνα. Ἐπιτυ-
χία ἀφάνταστος. Χρῆσις ἀ-
πλουστατή. Ὅδῃναι Ἑλλη-
νιστί. Αἱ Βαφαὶ ARTI ἐτι-
μήθησαν μετὰ τὴν Μέρα Βρα-
δεῖον τῆς τελευταίας Ἐκτε-
σεως. Πωλεῦνται στὰ ἐπι-
κριὰ καὶ τὰ φαρμακεία.

ΧΡΥΣΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
εἰδους ὁρολόγια (καὶ ἄλλα)
ὁρολόγια διὰ ἐξαγόμενα καὶ
να ἑλληνικά χαρτονομίσματα
τόσημα ἑλληνικά καὶ ἄλλα
εἰς τὰς καλύτερας τιμὰς. Ἐν
μεν ὁρολόγια καὶ χαρτονομί-
σματα.

Προσέχῃ τῇ ἐν Ἀθήναις
ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ὁρολογιστῆς-ἀντιγραφιστῆς
Ἐπαύλειος καὶ Ἀθηνῶν
Ἐναντι Δημοτικῆς Βιβλιο-
θήκης
Δεχόμεθα παραγγελίας
ἐπαρχίας

Ὁ Ζεὺς δίδει τὴν ἄδεια στοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου νὰ λάβουν μέρος στὴ μάχη τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Τρώων.
(Ἔργον τοῦ Φλάμαν).

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΓΑΥΑΡ

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΑ

Ἐνα βράδυ, ὁ Πιέρ Λέσκοτ, παλὸς δημοσιογράφος καὶ ἀρχη-
γὸς ἐθελοντικοῦ σώματος κατὰ τὸν Ἀγγλοπολεμικὸν πόλεμον τοῦ
Τρόνσβαλ, τυχοδιωκτὴς δὲ ἀπ' τοὺς πρὸ ἐπακίνδυνους, μισομεθυμέ-
νος καθὼς ἦταν ἀπ' τὰ πολλὰ οὖισιν ποὺ εἶχε ρουφήξει, ἀρχισε νὰ
μοῦ διηγείται τὴν παρακάτω ἀλλόκοτη καὶ περιπετειώδη ἱστορία :

«Τὸ 1900 βρισκόμουν στὸ Κάπ τοῦ Τρόνσβαλ καὶ ἔβγαζα μὴ
λαθρόβια ἐφημερίδα, ἡ ὁποία λεγόταν «Ὁ Σκαρτιάς». Μετὰ τὴν ἐφη-
μερίδα μου αὐτὴ, ὑποστήριξα τὰ ἀγγλικὰ συμφέροντα στὴν ἀφρικα-
νικὴ αὐτὴ ἀποικία καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ ἀγγλικὴ Ἀρχὴς —εἰμαι
Ἑγγλέζος ἀπ' τὴ μητέρα μου— μοῦ εἶχαν κόψει ἕνα γερό ἐπίδομα.
Ὅταν διώξῃ οἱ Μπόες, οἱ ντόπιοι δηλαδή καὶ μόνιμοι κάτοικοι
τῆς ἀποικίας αὐτῆς, ἀγανακτισμένοι ἀπ' τὴ συρροὴ τῶν ξένων χρο-
νοσηρῶν καὶ τυχοδιωκτῶν στὸν τόπον τοὺς, καθὼς καὶ ἀπ' τὴς πέ-
σεις τῶν ἀγγλικῶν Ἀρχῶν, σήκωσαν μπαράκι, ἡ Ἀγγλία τοὺς ἔ-
στρεψε πόλεμον γερό μετὰ τὸν λιγοστὸν ἐκεῖ πέρα στρατὸ τῆς, ἀλλὰ καὶ
μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῶν ἀποικιακῶν ἐντομιεταξῶν.

Ἢ μὲν αὐτὴ τῆς μπαράκις ἀναστάντος τὸν ἀνηνυχο καὶ φιλο-
πόλεμον χαρακτήρα μου. Ἢ τοῖς ἑνὶ ἑνὶ πρῶτῳ, δίχως νὰ τὸ πολικατα-
λάβω πῶς, βρέθηκαν κατεπείγουσ ἐνὸς πολυαριθμοῦ σώματος ἐθελον-
τῶν. Ἐβλεψα τὰ γραφεῖα μου, ἔβλαα στὴν πόρτα τοὺς μὴ πινα-
κίδα μετὰ τὴν ἐπιγραφή : «Ὁ Σκαρτιάς πέθανε», ἄρπαξα τὸ τσιγά-
ρο μου καὶ βγήκα στὸ γκαρὶ γι' ἀνδροαποκυνήγι.

Ἢ σιμωρία μου —καμιά ἐκατοστὴ ρεμπασαέδες τοῦ σκουνοῦ
καὶ τοῦ παλαιοῦ, ἄλλοτε δραπέτες τῶν φυλακῶν οἱ μισοὶ καὶ μι-
ναδὸροι οἱ ἄλλοι μισοὶ— ἐφωδιόσταν ἀπ' τὴν Ἀγγλικὴ Ἐπιτελη-
τεία μετὰ ὅλα καὶ πυρομαχικά καὶ μετὰ ἀκολούθησε μετὰ πενταρχία καὶ
προπομπὰ στὰ πεδία τῶν μαχῶν. Τὸ πλῆθος, βλέπεις, ποὺ μυρι-
ζόνταναν, ἦταν γι' αὐτοὺς ὁ μόνος ἱερὸς σκοπὸς τοῦ αἱματηροῦ ἐ-
κείνου πολέμου.

Μὰ ἐκεῖνα ἀπ' τὴς πρῶτες μάχες, ἀδησασμένοι ἀπ' τὴ στρατιω-
τικὴν πενταρχία, ἔξομα ἐπατήσαμε ἀπ' τὸν τακτικὸν στρατὸ καὶ ἔτσι
ἕνα πρῶτῳ βρέθηκαν ἑαυτοὶ καὶ ἑαυτοὶ ἀνεξάρτητοι μετὰ
τὴν σιμωρία μου, στὰ βορρῶδη καὶ
ἀπέναντα λαγκάδια τῶν βουνῶν
ἀφρικανικοῦ, στὴ Νότιο Ἀφρικῇ.
Μόλις διώξῃ ἔφτασα ἐκεῖ καὶ
ἀπὸν ἀκόμα ἀρχισα τὴ λεηλασίαν
τῶν μεταρικῶν χωρῶν τῆς περι-
φερείας, εἶδα νύχτα στὸ λιμῆρι
μου ἕνα λαχανιασμένον Ἑγγλέ-
ζον μινιδόρο καὶ νὰ ζητᾷ ἐπι-
μονὰ νὰ με δῇ.

Τὰ παρῶντα τὸν ἔφεραν ἀ-

μέσῳς μπροστά μου.

—Τί τρέχει; τὸν ρώτησα. Τί με θέλεις;

—Κατεπείγου, μοῦ ἀπάντησε, ἐκπὸ ἐνοπλοῦ Μπόες καβαλλάρη-
δες πέρασαν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀπ' τὸ χωριὸ μου καὶ πάν μετὰ πασμοῦ
γὰ τὴν Πρετώρια. Κουβαλοῦν μαζὶ τοὺς διαμάντια ἀξίας ἐκατομ-
μυρίων λιρών, τὰ ὅποια χάρισε ὁ βασιλεὺς Ὀλλανδῶν στὸν Κορβέρο
—τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἐπαναστατῶν Μπόες— γιὰ τὴς ἀνάγκης τοῦ πο-
λέμου ἐναντίον σας.

Τινάχτηκα βέβαιος ἀπ' τὴν ἀληθείαν μου, μόλις ἄκουσα τὰ λόγια
αὐτά, καὶ βρέθηκα ἀμέσως τριγυρισμένος ἀπ' τοὺς συντρόφους μου,
τῶν ὁποίων τὰ μάτια σπινθηροβολοῦσαν ἐπίσης ἀπὸ ἀδελφότητα μὲν
ἀκούσαν τὴς μαγικῆς λέξεως «διαμάντια» καὶ ἐκατομμυρίων.

—Ἐμπρός, παιδιά, τοὺς φώναξα, πηδώντας σ' ἄλλοι μου, Δρό-
μο ἀμέσως γιὰ τὸ «Πηγὰδι τοῦ Δράκοντος». Ἐκεῖ θὰ τοὺς προλα-
βοῦμε τοὺς καβαλλάρηδες μετὰ τὰ διαμάντια καὶ θὰ τοὺς κόψουμε τὸ
δρόμο.

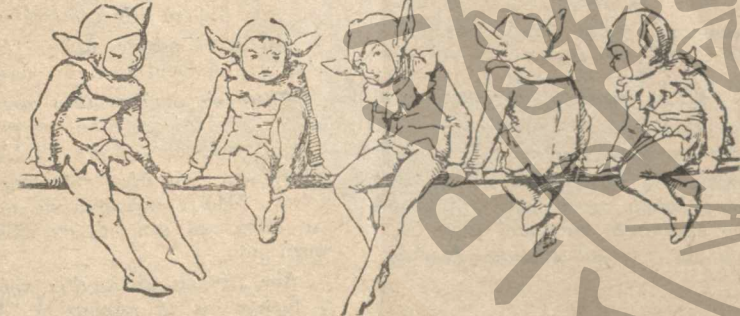
Τοιαστέρας ἀμέσως, σπινθηροβόλοις τ' ἔλογά μας καὶ γίναμε
ἀφαντοὶ σὺν καπνῷ, ἀφάνοντας σὺν καὶ κατὰ κράτος τὸν δύστηνον
μινιδόρο, ὁ ὁποῖός μας ἔφερε τὴν αἰδοί. Μὰς ἔχασε ἀπὸ μπροστά
τοῦ, πρὶν προλάβῃ καλὰ καὶ νὰ ἔλαχαναίσει.

Ὁλονυχτὴς κατέλασε σὺν διαμονομένοι, καὶ διὰ φτάσαμε στὸ
ἱερόστον στενὸ τοῦ «Πηγადιοῦ τοῦ Δράκοντος», ἦταν περὶ ὁ ἥμος ψη-
λὰ μὴ σταδιατῇ. Ἀπ' τὴν πρώτη ἀκόμα ματιὰ ποῦρεται στὸ χῶμα
τὸν τραχεῖον μονοπατιὸν, βεβαίωθηκα, ὅτι ἡ συνοδεία τῶν Μπόες
δὲν εἶχε περάσει ἀπὸ καὶ ὡς τὴ στιγμὴ.

Τοιαστέρας λοιπὸν κατὰ κράτος καὶ ἀνετα τοὺς σιμωστῆς μου,
ἄλλους πρῶτον ἀπ' τοὺς βόσκους καὶ ἄλλους μέσα ἀπ' τοὺς βόσκους
καὶ μετὰ τὸν τσιφάρο ἐτοίμο στὸ χεῖρ καὶ μετὰ τὸ μάτι ἀγρυπνῶν, περιμέ-
ναμε τὴν ἀφίξιν τῆς συνοδείας.

Τὸ «Πηγὰδι τοῦ Δράκοντος» εἶναι ἕνας προμακτικὸς κἀθετος
γροισμός, βάθους προμετροῦ στενούτατος σὺν μακροῦ ἀπηγάδι.
Καθὼς τὸ κατὰ κράτος καὶ ἀνετα τοὺς σιμωστῆς μου, ἔκει
τὸ στόμιόν του, ἀνατολικάς ἀπ'
τὴν ἀπαισία «μαυρίδα» του. Λένε
μάλιστα, ὅτι μερικοὶ ντόπιοι ποὺ
ἔβλεπαν κάποτε νὰ κατεβῶν σ'
αὐτὸ, ἔβρισαν ὅλο τὸ σκηνὶν τὸ
ὅποιο εἶχαν μαζὶ τοὺς, χωρὶς τὰ
πόδια τοὺς νὰ πατήσουν τὴν αἰ-
σὴν του.

Ἀπ' τὴν ὥρην, σχεδὸν στὰ
χειλὴ τοῦ γροισμοῦ αὐτοῦ βαρά-
θρου, περνοῦσε τὸ μονοπάτι γιὰ
τὴν Πρετώρια καὶ ἀπὸ καὶ θὰ

Καλάξαμε σαν δαιμονισμένοι...

καταλή ένα γεμάτο σακουλίδα. Μπύρα στο νόημα άμέσως: Τούδινε να καταλή το σακουλίδα με τ' άτιμπα διαμάντια, για να μην το βορσιε και το πάρουμε.

Σάν αστροτελέα γρήγορος, άδειασα το περιστροφό μου στην κοιλιά του άλδρου κι' ή βλαστήμα που έστύμια μπερδεύτηκε άμέσως με το δδινηρό βογγητό του. Τό άλογο ξαπλώθηκε στο χώμα ξεληχώντας κι' αναποδογύρισε μαζί του και τόν άρχηγό των Μπόες, ό οποίος δέν είχε προλάβει να βγάλει το χέρι του απ' το συστασμένο και γεμάτο ματωμένους άφρονες στόμα του δυστυχισμένου ζώου.

Με άδειο πειά το πιστόλι μου, χύθηκε σαν σάβλος λυσσασμένος να ξεσχίσει τόν άνθρωπο αυτόν με τ' άδια μου τ' άντλια. Μα εκείνη τη στιγμή, τό άλογο σηκώθηκε άπότομα στά κλονισμένα πόδια του, έβγαλε έναν άτασίο χρομετισμό πόνου και καλάζοντας στά τυφλά μπροστά του, οίχτηκε στο θεοσκότεινο πηγάδι και τρακίστηκε στο άνήλιαγο και τρομερό βάθος του.

Έγώ μαριμάρισα για μία στιγμή απ' την έκκληση κι' απ' τη θλίψη μου, γιατί μαζί με τό άλογο έχανα και τ' άδιαμάντια, τ' άποια βοισχόντουσαν πειά στην κοιλιά του. Ταυτοχρόνως δέχτηκα έξαφνα μία σφαίρα στον άριστερό άμο απ' τό πιστόλι του άρχηγού κι' έπεσα κατάχαμα λιπόθυμος...

Όταν άνοιξα τ' άμτια μου, βρισκόμουν στο κρεβάτι ενός γειτονικού προχείρου άγγλικού χειρουργείου. Καί μετά την έγχεση που μούσαναν, χρειάστηκαν μίνες άκετά όσο να ξανάβρω την ύγεια μου. Έντοματαξά διως ό πόλεμος είχε τελειώσει κι' απ' τούς άλλοτε συντρόφους μου δέν είδα πειά κανέναν: "Άλλοι είχαν σκοτωθεί κι' όσοι έζησαν, είχαν ξαναπάσει τις παλιές των εργασίες, σκορπισμένοι έδώ κι' εκεί."

Μόλις πάτησα γερά στά πόδια μου, μία σκέψη κυριόρχησε επάνω στο μυαλό μου: Νά πάω στο Πηγάδι του Δράκοντα και να κατέβω στο βυθό του για να βρω τ' άδιαμάντια, τ' άποια θάρτηκαν εκεί μέσα, χωμένα στην κοιλιά του άλδρου. Ένα πρωί λοιπόν, έφτασα εκεί, συνοδευόμενος από μερικούς Κάφρους άχθοφόρους, όι άποιοι κουβαλούσαν τ' άσχινα και τις άποσκευές μου.

Την ώρα όμως που ήμουν σκιμμένος στο χέλος του σατανικού παγαδιού κι' έδενα τό γεμάτο κόμπους μακρό σχοιό μου στη ρίζα ενός δέντρου, άποφασισμένος για την επανδύνη κατάβασι μου, άνέκυρε ένα άλλο σάτιο σχοιό —σάτιο απ' την πολικαρία— δαιμένο πάνω απ' τη σκοτεινή άβυσσο, Άνατορία...

διάβαιναν δίχως άλλο οι άνθρωποι της συνοδείας. ***

Δέν άρχισαν επί τέλους οι δύστυχοι αυτοί να φανούν. Καί την ώρα που πλησίαζαν στην τρομερή αυτή τοποθεσία, ένα γρήγορο τουφεκιά τούς υποδέχτηκε ξαφνικά. Ταναχτήσαμε όρθιοι απ' τις μεριές και μεθυμένοι απ' την προσδοκία της άρπαγής του θησαυρού, χτυπούσαμε κατάσαρα κι' άλλήλητα...

Οι Μπόες δεκατίστηκαν και πέσαν. Άλλοι είχαν σκοτωθεί, άλλοι, όσοι προλάβαν, τούβαν εντρομοί στα πόδια κι' άλλοι πέταξαν τ' άπια τους και παραδόθηκαν άμείως.

Την ώρα όμως που προχωρούσα σόν άρχηγό τους —δύως φαινόταν κι' ότως δέν είχα γελαστεί— για να τόν αϊχμαλωτίσω και να τού πάρω τόν θησαυρό δικό μας επί τέλους, μία άπίστευτη σκηνή ξετυλίχτηκε με έ γρηγοράδα άστρατής μερής στα μισοθαμωμένα μάτια μου:

Ό άρχηγός των Μπόες κατέβηκε άμέσως απ' τ' άλογό του, έναν θαυμάσιο ψαροή, και χώνοντας στο στόμα του άλδρου τό ανακουμπωμένο του μπράτσο, τό άνάγκασε να καταλή ένα γεμάτο σακουλίδα.

Τό άλογο ξαπλώθηκε στο χώμα, παρασύροντας μαζί του και τόν άρχηγό των Μπόες.

του άλδρου και θέλησε μονάχος του κατόν να ξαναβρή τό θησαυρό. Φαίνεται όμως, ότι κόπηκε τό σχοιό του από καμιά πέτρα ή φτερή, καθώς άνέβαινε, κάτοχος πειά τών πολιτικών διαμαρτυριών απ' την πολήμηρη κλεισούρα του στα βαθιά αυτά σωτάδια.

Μή ή έροτάτε άλλα. Άρκεσθήτε μόνο στη δήλωσι μου, ότι άφού έθαφα εύλαδικά τό σκελετωμένο κουφάρι του άλλοτε συντρόφου μου, πήγα κατόν στις πλησιέστερες άγγλικές Άρχές και μαρτύρησα τη θέση του θησαυρού εκείνου. Όσαν καταραμένα τ' άδιαμάντια αυτά και μού πείσαν πένθημα την ψυχή μου.

Δέν τ' άδελμα με κανένα τρόπο! Καί Άρχισα να κατέβαινα στα βαθιά...
Δέν τ' άδελμα με κανένα τρόπο! Καί Άρχισα να κατέβαινα στα βαθιά...

Άρχισα να κατέβαινα στα βαθιά...

—Έχει γοστό, σκέφτηκα με λύσσα, να με πρόλαβε άλλος; Φρόνισα στη σκέψη αυτή. Σιγούρεπα τό πιστόλι μου, άρκετά νευρικά τό σχοιό μου με τ' άδια μου χέρια κι' άρχισα να κατέβαινα σάν μπακιός, άποφασισμένος να σταρώ όπου έβρισκα επί τέλους, δίχως να σκεφθώ, ότι τό σχοιό εκείνο ήταν σάπιο κι' ότι ήταν ό θησαυρός μου κλεμένος, αυτό θ' άρχιζε γίνε από κακή.

Πόση ώρα κατέβαινα κει κάτω; Δέν θ' άπορώ να τό άπαιγίσω αυτό τό πράγμα! Είχα δύο τό τεράστιο μακρό σχοιό με τό πολύσει, τ' άχέρια μου είχαν άνάψει άναπόφορα απ' την ηρόδη, τ' άμυαλό μου βούτρε όδυνηρά κι' όλόγυρά μου με πείγαν τό σάπιο. Μού φαινόταν πώς μ' έσφιγγαν από παντού σάν φρικασίες τού λους, τ' άπλάχνα της γής!

Υψωσα για μία στιγμή τό κεφάλι μου κι' ή τριχες μου σημάχκαν απ' την άγωνία και την τρομάρα μου. Ό σόραός από πάνω μου —γγοστό άλλωστε όπτικό φαινόμενο— ήταν κατάντρος και τ' άστρα έλαμπαν, σάν να τ' άβλεπα μεσάνυχτα! Κι' εκεί που ήμουν έτοιμος να καταρραλίσω πειά κάτω, κυριεμένος απ' τη φρίκη και ξεχνώντας στο ταραγμένο μυαλό μου τούς νόμους της φυσικής και της όπτικής, ένοιωσα ξαφνικά, ότι πατούσα στο χώμα.

Πάτησα τότε, άνακουφισμένος άνείωστα, τό κομμάτι του ήμισυ μου φαναριού μου κι' άπόμεινα στη στιγμή κατάληπτος: Έπί μπροστά στά πόδια μου, άμέτρητες πετρίτσες λαμπερές —ά άομάντια— με τούρλωναν με την έλκυστική τους λάμψη!

Κι' ένώ σκηνόμουν με τ' άμυαλά, ξεχνώντας δύο τόν κόσμο στην άνεκλόλητη ευτυχία μου, να τ' άμαξέμου με δάχτυλα πρησμένα απ' τη λαχτάρα, έξαφνα καρφώθηκε στη θέση μου, σάν να μαρτύρησε άπότομα, ένώ τ' άγοντά μου λύνισαν και τό κομμάτι μου λατρετό σόν Ιδρώτα...

Έκει, δύο βήματα μακρότερα από μένα, άνέκυρε ένα πειά. Άλλά ήταν ζωντανό τό πειάμα αυτό!

Ναι... Ήταν τό κάπσο, λιπόσαρο, άπαισιό και πένθημα τ' άταμα ενός άνθρώπου. Μύριζε σάπια και μόλις είχε τ' άντλια με τό κόκαλα του σκελετού του σ' ένα μυσσάσιο άνθρώπινο πειά. Ό τόσο, είχε τό κουράγιο και βλαστήμους με βδελύξες βλαστήμους. Κι' όχι αυτό μονάχα, άλλα και οίχτηκε επάνω μου ξαφνικά και με δάγκωσε ματωμένα τό χέρι!

Ένα βογγητό τέλει —φίλις και φρίκη— βγήκε απ' τό στόμα μου και τ' άλατρωμένα χέρια με έσεισαν νευρικά άμέσως τό σχοιό με βία και κινήματα. Οι Κάφροι μου με δέχθηκαν μισοκλιμάχοντάς με, ό καθένας μεσημεριάζοντας άφρονες π' άπανε όρμητικά απ' τό πούδονά μου κι' άνακουφίζε άνείωστα τ' άσχινα μου στήθη, ένοιωθα άνάλα, με λατάντα, τη σάπια και τη βρωμιά του θανάτου ως τό μεσούλι τόν κάλων μου!...

Κατάλαβε τι ήταν εκείνο πειά; Όχι; Όχι; Νά σού τό πειά; Όταν συνήδη και έπαναθή κα κάτω, βρήκα πειά νεκρό τό ζωντό εκείνο πειάμα που με δάγκωνε. Ή ξαφνική συγκίνηση που ένοιωθα μόλις με είδε, τόν σκότωσε άμέσως. Ήταν ένας απ' τούς πειά που περνούσαν σάν συντρόφους, ό οποίος έπρε να δει τη σκηνή τών διαμαρτυριών.

Τί έπανε; Ή ύγρασία ήταν τρομερή εκεί κάτω και τό χώμα μουσκεμένο. Πώς έβλεπε; Τ' άμτια του είχαν συνηθίσει απ' την πολήμηρη κλεισούρα του στα βαθιά αυτά σωτάδια. Μή ή έροτάτε άλλα. Άρκεσθήτε μόνο στη δήλωσι μου, ότι άφού έθαφα εύλαδικά τό σκελετωμένο κουφάρι του άλλοτε συντρόφου μου, πήγα κατόν στις πλησιέστερες άγγλικές Άρχές και μαρτύρησα τη θέση του θησαυρού εκείνου. Όσαν καταραμένα τ' άδιαμάντια αυτά και μού πείσαν πένθημα την ψυχή μου.

Δέν τ' άδελμα με κανένα τρόπο! Καί Άρχισα να κατέβαινα στα βαθιά...
Δέν τ' άδελμα με κανένα τρόπο! Καί Άρχισα να κατέβαινα στα βαθιά...

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ MONTAIN

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Σ. Μ

Μία φυσιογνωμία που μαγνητίζει την προσοχή, πάντοτε όμορφή και μάτια έκτάκτως ενδιαφέροντα και φεγγόβολα. Τό όρος της τόσο ζωηρό, όστε να βεβαιώνεται κανείς, ότι θ' άνε θαρραλέα στην ζωή της. Ή συντροφιά της εύχάριστη, μιλάει με άφέλεια και ξεμανρισμό συγκαταμένο, όστε να μη της άραση θλιετικότητα. Τό καλοκαίρι ήτο τύπος ιδιαίτερος στο Σούνιο, φέρουσα κοστούμι εύρωπαϊκών λουτρούλων, ήτοι κοντό παντελόνι άνδρικό και μπλούζα. Σιλουέτα μινιατού, ντύσιμο άφελέστατο και απλό. Συγκαταλέγεται μεταξύ τών πλέον έκτάκτων και νεαρών θασώτιδων του Τέννις—Κλόμπ.

Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Την παρελθούσαν Κυριακήν μουσική έσπερις εις τό μέγαρον της Ίταλικής Σχολής.

—Τους κελημένους έδέχετο ό Πρεσβευτής της Ίταλίας και ή κ. νι Ρόσι ντελ Ρίο.

—Η αύθουσα της δεξιώσεως λίαν μεγαλοπρεπής με κολώνες Ρωμαϊκού ύψους, επάνω στις όποιες άνεγράφετο άρχαία ελληνικά σήα.

—Παρίσαντο Πρεσβευτής Άγγλίας και ή κ. Ράμναϊ, Πρεσβευτής Γαλλίας και ή κ. Κλεμάν Σμιόν, Πρεσβευτής Τσεχοσλοβακίας και Αιγύπτου, Πρεσβευτής Βουλγαρίας και ή κ. Νέικωρ, κομνηνική κομισσισσά, Πρεσβευτής Τουρκίας και ή κ. Ενίς.

—Προσηυτογός και ή κ. Τσαλδάρη, κ. και κ. Α. Μιχαλάκοπουλου, Έπιτετρομμένα Γερμανίας και Ρουμανίας, ό κ. Γκερό, ό Κόμης Κάτσα.

—Τό πρόγραμμα έκτάκτως ενδιαφέρον και ή έκτέλεσις θαυμασία, έρ' όσον τό τρίο άπετελείτο από καλλιτέχνες της περιοχής της ός Λήδας Κουρούλη και τών κ. κ. Φαραντάτου και Βολωνί.

—Έθαυμάσθησαν χαριτωμένες σιλουέτες, τουαλέτες κομψές, μεταξύ τών όποιων μερικαι έκ τών πλέον μωδέρνων, συμπληρωμένες με μολερο χροματιστά βελούδινα.

—Ένας τύπος χαριτωμένος όμορφος ή κ. Έσμε Μεταξά, φέρουσα τουαλέτα σε χρώμα γκρι—πλατίνας και βέστα πράσινη βελούδινα.

—Παρευρίσκοντο: Ναύαρχος και ή κ. Σοφ. Δούσανη, κ. και κ. Βαζέλα, ό κ. και ή ός Θ. Φαντζή, χαριτωμένη και κομνηνική, Ναύαρχος και ή κ. Β. Λορέστη, κ. και κ. Άγγυροπούλου, κ. και κ. Στ. Αιδιεράτου, φέρουσα πολύ σιμ του αλέτια, κ. και κ. Μελλά, ό κ. Τσαμαδός.

—Έπίσης παρίσαντο πολλά μέλη της Ίταλικής παροικίας.

—Έθαυμάσθη ή νεαρά κόμηςσα Κάτσα, τύπος κορολής όμορφος.

—Την παρελθούσαν Δευτέραν δεξιώσεως παρ' ή Πρεσβευτή της Ρωσίας και ή κ. Ντατιάν.

—Αύθουσα μεγαλοπρεπής, άνθίνος διάκοσμος σε χρώμα επαναστατικών.

Η MONTAIN

ΑΡΑΒΩΝΕΣ

Είληθη Π. Ρεμπουτζάκος και Ίωάννης Λυτερόπουλος, έμνηστεύσαν έν Καλάμιας. Ή Διεύθυνσις του περιοδικού μας συγκαίρουσα τούς μνησιβάτας, καθώς και τας δύο συνδέσεις ολογειάς, έχεται ταχέαν την στέμν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ύπό του γνωστού λογοτέχνη κ. Άγγέλου Δόξα έκδόθη τόμος κοσμοπολιτικών διηγημάτων, με τόν τίτλο "Έκασον... ένα ούτσου". Πωλείται εις όλα τ' άβελιπωλεία δρχ. 30.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σε άπολύτως ίκανοποιητικές τιμές παλαιά διάφορα βιβλία, παλιές είδους και πάσης γλώσσης, καθώς Μία γωνίτσα μοντέρνου σπιτιού, με στρογγυλό ντιβάνι, και όλόκληρες βιβλιοθήκες. Γράψατε: πάνω άσφελ από τό ίδιο κριτόν και μικρές βιβλιοθήκες "Μπουκέτο", Δέκα 7, Αθήνας.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΠΟΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Η ΕΜΟΡΦΙΑ

(Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΤΗΣ ΦΙΑΜΙ ΣΑΣ)

Φιλολογία, Ένταυθα.—Είνε τελευταία πολύ της μόδας ή εγώνισα στα σαλόνια. Άπλάδι τ' άγοναία ντιβάνια κι' ή γωνιαίες έταξέρες. Κάποτε τό ντιβάνι και ή έταξέρα είνε ένα και τό αυτό έπίπλο. Ή έταξέρα είνε άπλές, τριγωνές με άριστες θεσοφίες. Ύπαρχουν και μεγάλες έταξέρες και τραπέζια είδικά για τις γωνίες.

Και τ' άπια συχνά τοποθετούνται στις γωνίες.

Τ' άπολυτέλ' ύψοςάματα, ριγμένα επάνω στα π'άνα και στα τραπέζια, δέν είνε πειά καθόλου της μόδας.

Κάποιαν.—Δέν έξρω από τί άκριβώς προέρχονται οι λέξεις από τό φρέμα σας, για να σας πω πώς μπορείτε να τούς έξαλείψετε.

Τ' άμοντέρνα ταγίερ γίνονται από λαμνές σκούρο, μπλε—μαρέν, βυσσινί ή βιαλέ και γαρνίρονται όλόγυρα με άστρακά άσορτί. Ή έταξέρες γίνονται κοντές ή μακρές και ή φουστες άκετά πω μακρόν από πέρισι, ίσως στο πλάι και λίγο άνανόρμα εμπρός και πίσω ή με π'έτες. Ή ενουδωτές τών έφετευνών ταγίερ είνε τ' ά μανίκια, τ' άποια γίνονται ιδιόρρυθμα, φρονιματά κάτω ή πλατείά, όπως τ' ά μανίκια τών φορεμάτων.

Για τό άδινάτισμα έχω γράψει ήδη τί πρέπει να κάνετε. Τό καλύτερο μέσον είνε ή δίαιτα —όχι όμως και ή νηστεία— και ή γυμναστική.

Για τό φρέμα που με ρωτάτε, σας συμβουλεύω να κάνετε μία τουαλέτα από κρέα ή ζωφέττα ή σατέν ή βελούδο, βυσσινί ή μπλε—μαρέν μενεξεδένο.

Τ' ά φορέματα, από κρέα ή ζωφέττα, γίνονται εφλούς, με μικρά ή μεγάλα βολάν, τ' ά φορέματα από σατέν γίνονται άπλά, έφαριστά και ντραπέ. Τ' ά βελούδινα φορέματα γαρνίρονται και με δαντέλλα εγκυτούς.

Άφού είστε ύψηλή και εύσχημη, προτιμήστε ένα καλλιτεχνικά ντραπέ και έφαριστό επάνω στο σώμα σας, φρέμα από σατέν. Μαρία Κ.—Ένταυθα.—Για τούς άνοήτους πόρους, άφού δέν έφερε κανένα άποτέλεσμα τό κριθινόνηρο, να μεταχειρισθήτε την έξής λιστί:

Alun pulverisé 10 gr.
Ammoniaque 1 gr.
Acide salicylique 10 gr.
Eau de roses 100 gr.
Glycerine 50 gr.
Eau de laurier-cerise 10 gr.
Lilas (Terpineol) 50 gr.

Και για όλο σας τό πρόσωπο σας συνιστώ την έξής πολύ άφέλμη κι' έντελώς άδολφή κορέα:

Έλατόλαδο 250 γρ.
Ροδόνηρο 250 γρ.
Άκτιρο κρελ 15 γρ.
Βούτυρο κρέαν 15 γρ.
Άπόσταγμα ρόδων 2 γρ.

Στις άλλες έρωτήσεις σας ή άπαντήσα προσέχω, γιατί δέν μού έπιφέρει ό γόρος ν' άπαντώ άμέσως σε περισσάτες τών δύο ή τριών έρωτήσεων σε κάθε ρήση.

Εάν θούλα, Πάρος.—Και σ' έσας συνιστώ την κορέα, την όποια άναφέρω παραπάνω στην κυρία Μαρία Κ. Ός πούντρα να μεταχειριζόσαστε, άπλως, πολύ φιλοκατανημένη και καλής ποιότητος κόλλα, άφού τό δέγμα σας δέν δέχεται καμιά πούντρα.

Ίδοι και ή συνταγή που μού έπ'άτα:

Ανθόνερο 100 γρ.
Βάμμα βενζόνης 5 γρ.
Γλυκερίνη 2 γρ.

Η ΦΙΑΜ ΣΑΣ

ΤΟΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ

Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

ΤΟΥ ΓΑΒΡΙΝΑ ΦΕΡΡΙ

(Συνέχ. εκ του προηγούμενου)
 ώστε έτσι λοιπόν; Με προδί-
 νετε και σεις, δόνα Ροζαρίτα;
 ελπε ο Τιδούρκιος. Μ' εγκατα-
 λείπετε κ' εσείς; Θεέ μου, τί
 έκαμα γιά να μού φέροντε
 έτσι σκληρά κ' απάνθρωπα;
 "Όλοι γύρω μου εινε έχθροί
 μου, "Όλοι. "Ο γεροντιστής
 δόν Βικέντιος, ο δόν "Εστε-
 βάν, ο άρχιερός Κουχίλλος, όλοι,
 όλοι... Μά τους μισά κ' έγώ.
 Ναί, τους θεωρώ έχθρούς μου
 και τους μισώ...

"Εμεσολάβησαν μερικά δει-
 τερόλεπτα σωτηρίας.
 "Ο Κουχίλλος είχε τραδή-
 ξει τώρα το μαχαίρι του.
 "Ο δόν "Εστεβάν όμως είδε
 την κίνησή του αυτή και τόν έ-
 πασε σφιχτά απ' το μεράτσο.

— Σου τό άπαγορεύω! του ψιθύρισε επιτακτικά.
 "Ο Τιδούρκιος ξανάγκισε να μιλή. Τόν έπαιγε ο θυμός, ή άπελ-
 πος ο πόνος.

— Πέστε μου, δόνα Ροζαρίτα, ψιθύρισε, θέλετε να γίνετε γυ-
 ναίκα του δόν Βικέντιου, γιατί έχει χρήματα, γιά το άξίωμα που
 κατέχει; Μήποτε μου ελικοκινώ. "Αν και αυτό που σάς κάνει να
 τόν δέχεστε ως σύζυγο, ποιός ξέρει, ίσως μπορεί να σάς προσφέρει
 και κάποιος άλλος άπειρα πλούτη και μεγάλους τίλους ευγενείας.
 Καί ο άλλος αυτός είμαι έγώ, ναί έγώ ο ταπεινός και πτωχός
 Τιδούρκιος "Αρελλάνος. "Ενας όρφανός, ένας κατατρεγμένος σή-
 μερα, μά αύριο, μέσα σε λίγον καιρό, τά πράγματα θ' αλλάξουν.
 Θα μάθω πού είμαι, θ' άποκτήσω όσο χρυσάφι δεν είδε κανένας
 ποτέ ούτε στ' όνειρό του...

"Ο δόν "Εστεβάν κ' ο Κουχίλλος, άκούγοντας τά τελευταία λό-
 για του Τιδούρκιου, τέντωσαν περισσότερο τ' αυτιά τους.

Τά λόγια του αυτά έδειχναν πώς ο νέος ήξερε ίσως τό μυστικό
 της Κουλάδος του Χρυσού. "Η πληροφορία που είχε σχετικά ο δόν
 "Εστεβάν, ήσαν λοιπόν άσφαλείστατες. Καί' αυτόν όμως τόν τρόπο,
 ο Τιδούρκιος παρουσιάζονταν ως σοβαρό κ' επικίνδυνο εμπόδιο στά
 σχέδια του "Ισακαίου ευγενούς. Κι' ένα τέτοιο εμπόδιο έπρεπε να
 ληφθεί απ' τη μέση τό γρηγορώτερο. Οι διαταγές ήσαν περιττές κ'
 άνόητες. Χρησιάζονταν άπόφασις. "Ο Τιδούρκιος "Αρελλάνος έπρεπε να
 πεθάνει...

— Ναί, συνέχισε με φωνή γεμάτη συ-
 κίνησι κ' ένθουσιασμό ο Τιδούρκιος, πλού-
 τη, τιμές, δόγμα, άπολαύσεις θα τά σο-
 ριάσω μπρός στά πόδια σου, δόνα Ροζα-
 ρίτα.

"Ακούγοντας τά λόγια αυτά, ή νέα κίν-
 ταζε περίεργα τόν Τιδούρκιο.

Τό βλέμμα της αυτό, έμψυχωσε τό νέο
 και τόν γέμισε έλπίδες.

— Ναί, ναί, είπτε, δοκιμάζω ένάπαν του
 Θεού, που μ' άκούει αυτή τη στιγμή, πώς
 λέω την άλήθεια και δεν ζητώ να σάς έ-
 ξαπατήσω. Πεθαίνοντας ή θετή μητέρα
 μου, μού άποκάλεσε τό μυστικό, γιά τό ό-
 ποίο σου μιλώ. Τεταπόσεια δυδόντα στάδια
 μακρινά απ' έδω, μέσα στη ζούγκλα, στά
 μέρη που ζουν ή πιο άγριες "Ινδιάνες φυλές,
 υπάγει ένα μυθώδες μεταλλείο χρυσού. Τό
 χρυσάφι αυτό θα γίνει δικό μου, δικό μας,
 δόνα Ροζαρίτα, άκούει να μού πής τη λέξη
 που μ' άγωνία περιμένω ν' άκούσω απ' τό
 στόμα σου. Πές μου πώς μ' άγαπάς και θα
 στρατολογήσω άμέσως γενναίους συντρό-
 φους γιά να τρέξω στην Κουλάδα του Χρυ-
 σού. "Όλο αυτό τό χρυσάφι, τό ίκανό να
 θωακώσει και κόρη βασιλείας, θα σου τό χα-
 ρίσω. "Εκτός πού αν δεν γυρίσω απ' την
 έκστρατεία αυτή, εκτός αν με κατασπαρά-
 ξει κανένα θηρίο του δάσους ή με σκοτώ-
 σουν οι "Ερυθρόδερμοι. "Αν συμβεί αυτό,
 αν δεις ότι δεν γυρίσω σ' όρισμένο διά-
 στήμα, τότε πρέπει να καταλάβης πώς έχω
 πεθάνει. "Αν αυτό εινε τό γραπτό μου, εί-
 σ' έλεύθερη, δόνα Ροζαρίτα, να παντρευτής
 όποιον θέλεις... Πές μου λοιπόν μια λέξη.

ΣΤΙΧΟΙ

Η ΔΙΜΝΗ

"Ηταν προχθές κοίτασα στο χορό
 όλα λουλούδια, όλα μυρωδιά
 "Αν! τ' άγαπούσα όλα και όσα
 και γι' όλα τόσα μ' έμνε καρ-
 δία.

Τό κρίμα μου τό λέγω δεν μπορώ
 άπόφασις να δώ την άποφάσις
 "Αχ! με της λίμνης μισώ το
 (νέρο),
 που δ'τι περνά, άφίνει ζωγραφία.

Μ' αν ζωγραφίζ' ή λίμνη κάθε τι
 περιβάει αυτό κ' ή ζωγραφία
 (πρωτό).

Και μοναχά τό οφθαλμό κρατεί
 τη ζωγραφία, πιστά, παντοεινά.

"Άφισε όλοι να με λέν τρελλά
 και μη σε μέλη άγάπη μου χρυσά
 "Αν είμαι λίμνη, μ' όλεις αν
 (γελώ),
 ο οφθαλμός της λίμνης είσαι σύ.

Ν. ΚΑΜΠΑΞ

Χάρισε μου την ευτυχία που σου ζητώ. Γιατί δεν μ' άπαντάς;
 Πραγματικώς, ή δόνα Ροζαρίτα σιωπούσε.
 Τέλος, σήκωσε τά όρτια, φωτεινά μάτια της στον Τιδούρκιο και
 του είπτε:

— Είμαι βέβαιη πώς όλ' αυτά που μού είπες, δεν είν' άλήθεια.
 Τιδούρκιε. Τά είπες γιά να με δοκιμάσης, γιά να με συρραψής
 βέβαια.

— "Όχι, όχι, σου είπα την άλήθεια, δόνα Ροζαρίτα.

— Τότε...

— Τότε; τραύλιζε ο νέος.

— Τότε, απάντησε ή νέα άναστενάζοντας, πρέπει να πιστώ-
 πώς έκλεψες τό ξένο μυστικό. Γιατί τό μυστικό της Κουλάδας
 Χρυσού άνήκει σ' άλλον.

— Σε ποιόν; ρώτησε ο νέος με συγχυμένη φωνή.

— Στόν δόν "Εστεβάν, απάντησε με βεβαιότητα ή νέα.

Μόλις άκουσε τά λόγια αυτά ο Τιδούρκιος, ή όψις του γέμισε
 αισιόδημη σκοτοδίνη. "Ότε ο δόν "Εστεβάν, ο κατατρεγμένος
 "Ισπανός ήταν ο κακός του δαίμονας; "Ηταν ο άνθρωπος που πο-
 θούσε τη δυστυχία του, τόν άφανισμό του; Πώς μπορεί κ' έτσι
 ο άνθρωπος αυτός τό μυστικό της Κουλάδας του Χρυσού, μυστικό
 που άνήκει στον Τιδούρκιο "Αρελλάνο και σε κανέναν άλλον, μυστικό
 που στείχισε τη ζωή του στο θετό του πατέρα, τόν γενναίο Μάρ-
 "Αρελλάνο; Και γιατί, άραυ, τοίκελεψε τό μυστικό του θανάτου
 ζητούσε να τόν πάρει και τη γυναίκα π' άγαπούσε ο άνθρωπος
 και να την δώσει σ' έναν άτακίο τύπο, σάν τόν γεροντιστή δόν
 Βικέντιο;

Με σφιγμένες τις γροθιές απ' την δυνατή όρμη που κίνησε
 τον ο Τιδούρκιος και με τά μάτια φλογισμένα, είπτε στη δόνα
 Ροζαρίτα με φωνή υπόκοψη:

— Τό μυστικό της Κουλάδας του Χρυσού έπρεπε να τό έχω
 μόν έγώ, δόνα Ροζαρίτα. Τό ξέρει λοιπόν κ' ο δόν "Εστεβάν; Τί
 θα εινε σε θέσι ο άνθρωπος αυτός να μού εξηγήσει πώς εινε
 ο δολοφόνος του θετού πατέρα μου. Γιατί μόνον ο δολοφόνος
 του Χρυσού. Είπε λοιπόν αυτός ο δολοφόνος, τόν όποιο όρασαν να ε-
 μαρξώσκη σκληρά; Δυστυχία του τότε... δυστυχία σ' αυτόν...

— Δυστυχία σε σένα!... άκούστηκε έξαφνα μια άγρια φωνή με
 σα απ' τό σκοτάδι.

Κι' άμέσως ένας άνθρωπος όρμησε έναντιόν του Τιδούρκιου
 κρατώντας στο χέρι του ένα τεράστιο μαχαίρι.

"Ηταν ο Κουχίλλος.

— Θα σου πω τό αήμα! σούλαξε, άπευθυνόμενος στο νεαρό
 χυδοκίνη. Παρακάλεσε τό Θεό να σέ συγχωρήσει...

"Η δόνα Ροζαρίτα άφησε μια κραυγή τρόμου και στήριξε
 στις σιδερένιες κυρλίδες του παραθύρου
 να μη σωριασθή κάτω.

"Ο Τιδούρκιος θα ήσαν νεκρός πού
 δεν ηθούσε, εικίνητος σάν πύλη, δει-
 κά και δεν άπέφειγε τό χιτώμα του τρυφε-
 ρού.

"Ο Κουχίλλος όμως όρμησε ξανά εν-
 τόν του, άποκασιμένους να τόν σκοτώσει
 να γλυτώσει έτσι από ένα τόσο επικίνδυ-
 νο έχθρό.

Μά και πάλι ο νέος πρόλαβε ν' άρπάξει
 όπλισμένο χέρι του άναπαύον τον απ' τό
 καρπό και ν' άποφύγει τό χιτώμα...

Είχαν παστεί τώρα στά χέρια κ' όλη
 κυλιστεί κάτω. Δεν άκούγονταν παρά ή
 νη άνατοχή τους και τό τρέξιμο τών δυνά-
 τους.

"Ηταν μια πάλι ζωής και θανάτου
 "Ενας απ' τους δύο τους έπρεπε ν' ά-
 μείνη κάτω νεκρός.

Σε μια στιγμή, τό μαχαίρι του Κουχίλλου
 ξέφυγε απ' τό χέρι του. "Ο Τιδούρκιος
 άντελήφθη. Και χωρίς να χύσει καιρό, σπ-
 κέντρωσε όλες του τις δυνάμεις, άρπάξε
 τυχοδιώκτη απ' τη μέση τόν άναπαύοντα
 τόν κόλλησε στο χόμα και σπρώχνοντας
 γόνα του στο στήθος του, τόν φώναξε:

— "Ετοιμάσου να πεθάνεις, άρχιερέ!

Είχε φτάσει πραγματικώς ή τελευταία
 στιγμή της ζωής του κακοήγου.

"Ο Τιδούρκιος είχε βγάσει τό μαχαίρι
 κ' ήσαν έτοιμος να τό βυθίσει στο στήθος
 όταν μια σπιά πήδησε μπροστά του.

"Ηταν ο δόν "Εστεβάν.

"Ο "Ισπανός ευγενής άρπάξε τό χέρι
 του Τιδούρκιου, τόν έπιασε σφιχτά απ' το χέρι και τόν έ-
 πασε σφιχτά απ' το μεράτσο.

— "Ετοιμάσου να πεθάνεις, άρχιερέ!

Είχε φτάσει πραγματικώς ή τελευταία
 στιγμή της ζωής του κακοήγου.

"Ο Τιδούρκιος είχε βγάσει τό μαχαίρι
 κ' ήσαν έτοιμος να τό βυθίσει στο στήθος
 όταν μια σπιά πήδησε μπροστά του.

"Ηταν ο δόν "Εστεβάν.

"Ο "Ισπανός ευγενής άρπάξε τό χέρι
 του Τιδούρκιου, τόν έπιασε σφιχτά απ' το χέρι και τόν έ-
 πασε σφιχτά απ' το μεράτσο.

νέο και τό εκράτησε.

Την ίδια στιγμή, ή δόνα Ροζαρίτα βλέποντας τόν Τιδούρκιο ά-
 πέναντι δυν έχθρών πλέον, φώναξε στον δόν "Εστεβάν:

— Σαθίστε, γιά την άγάπη της Παναγίας και όλων τών άγι-
 ων! "Ο νέος αυτός φιλοξενείται απ' τόν πατέρα μου. "Η ζωή του
 εινε ιερή κάτω απ' τη στέγη μας. Σαθίστε!...

Στό μεταξύ αυτό, ο Κουχίλλος είχε ξεφύγει από κάτω, είχε άρ-
 πάζει ξανά τό μαχαίρι του και τομμάζονταν να έπατεθί εκ νέου έναν-
 τόν του θανασιμόν άντιπαύον του.

Μά κ' ο Τιδούρκιος δεν έμεινε άργός. Βλέποντας με ποιούς ε-
 γε να κινή, διέκρινε γρήγορα—γρήγορα τό μανδύα του γύρω στο
 μεράτσο του, γιά να τόν έχη ως άσπίδα, όπισθοχώρησε μερικά βή-
 ματα και στάθηκε με τό μαχαίρι στο χέρι, έτοιμος να δεχθή την έ-
 πείση και ν' άγωνισθή μέχρι τελευταίας πνοής.

"Ο Κουχίλλος λυσσοδύσε απ' τό θυμό του. "Αδιαφορώντας γιά τά
 λόγια της δόνας Ροζαρίτας, ήσαν έτοιμος να ριχτή έναντιόν του
 Τιδούρκιου.

— Σαθίε, τόν φώναξε, θα σε σκοτώσω! Σου έσωσα τη ζωή
 χτες μέσα στην έρημο που πέθανες απ' τη δίψη και σήμερα θα σου
 την πάρω πίσω και θα σε στείλω στον "Αδη!...

— Εμπρός λοιπόν, άθλιε, τόν απάντησε με τόλημ ο Τιδούρκιος.
 Σε περιμένω. "Εμπρός κ' έσύ, δόν "Εστεβάν, άνανδρε δολοφόνε,
 που μισώνεις διαφόρους άρχιερούς, γιά να ξεκάνουν τους ανθρώπους
 που ροδάζει και τρέμεις.

Τά λόγια του νέου, έκαναν τόν δόν "Εστεβάν να χάσει την ψυ-
 χασιά του. "Η όρμη του ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

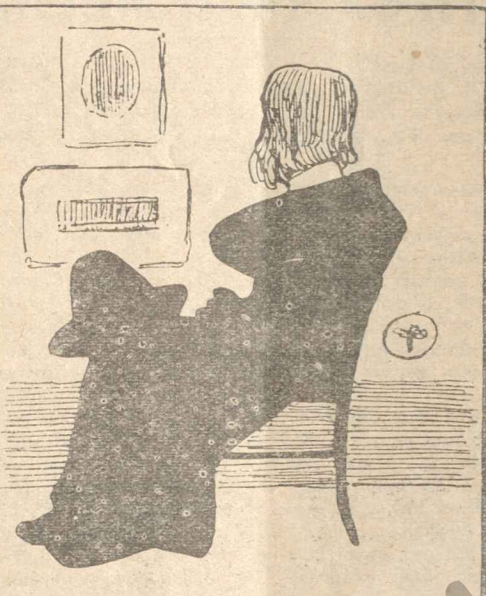
"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

"Η θέσι του Τιδούρκιου ήσαν πείρα άσυγκρά-
 τη. Είχε γίνει λυσσοδύς απ' τη λύσσα που
 κίνησε στά στήθη του. Τράβηξε άμέσως κ'
 αυτός τό στίλετό του και φώναξε στον Κου-
 χίλλο:

— "Εμπρός, Κουχίλλε!... Χτύπα!... Σκό-
 τώσε τον!...

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

"Ο "Αγγλος συγγραφέας Κάρλαιλ.

Στό μέρος της πάλης έμειναν τώρα μόνοι τους ο Τιδούρκιος "Α-
 ρελλάνος και ή δόνα Ροζαρίτα.

"Ο Τιδούρκιος έτρεψε απ' την όρμη του. Είχε παρεξηγήσει τη
 δόνα Ροζαρίτα, βλέποντάς την να όρμα κοντά στον δόν "Εστεβάν,
 όταν βγήκε απ' τό δωμάτιό της. "Ότε δεν τόν άγαπούσε καθόλου,
 δεν ενδιαφερόταν γι' αυτόν ή νέα που τόσο έλάτρευε, γιά να μην
 τρέξη κοντά του τη στιγμή του κινδύνου. "Ενδιαφερόταν περισσό-
 τερο γιά τόν άσπονδο έχθρό του, τόν δόν "Εστεβάν. Αυτό ήταν όλο...

Βαθεία συγχυμένη, ή δόνα Ροζαρίτα πλησίασε τόν Τιδούρκιο
 και του είπτε:

— Είσαυσε πληγωμένος, Τιδούρκιε! Τό αίμα τρέχει απ' την
 πληγή σας και σάς έξαντλεί. Δεν έπρεπε να τά βάλετε με τους δύο
 εκείνους ανθρώπους. Θα σάς σκοτώσαν, αν δεν έτρεχα να τους
 συγκρατήσω.

"Ο Τιδούρκιος χαμογέλασε θλιβερά.

— Κι' αν μ' έσκότωναν, άποκρίθηκε, τί είχατε να χάσετε, δόνα
 Ροζαρίτα; Τι είμ' έγώ γιά σάς; Τι άλλο από έναν ξένο, έναν πε-
 ραστικό; Σας πρόσφερε την καρδιά μου και την άρνηθήκατε. "Αρ-
 νηθήκατε την άγάπη μου, τά πάντα. Κι' αν τρέξατε έξω την ώρα
 της συμplotής, δεν τό εκάματε γιά μένα, αλλά γιά τούς έχθρούς
 μου, γιά τόν δόν "Εστεβάν. Γιά τη ζωή του ανθρώπου αυτού ένδια-
 φερόσαστε...

"Η δόνα Ροζαρίτα πηγότανε.

— Γιατί μού μιλάτε τόσο σκληρά, Τιδούρκιε, ψιθύρισε. Τι κακό
 σάς έκαμα λοιπόν;

— Τι μού εκάματε, δόνα Ροζαρίτα; Με
 περιφρόνησατε. Μ' εκάματε δυστυχισμένο. Μά
 τί έξιζουν πείρα τά λόγια; Τι ζητώ έγώ, ένας
 ξένος, στο σπίτι σας; Τι έχω να περιμένω,
 μένοντας έδω πέρα; Παντού γύρω μου πα-
 ραφύλαει ο θάνατος. "Ο δόν "Εστεβάν κ' οι
 άνθρωποι του θέλουν να με ξεκάνουν. Πρέπει
 να φύγω, να φύγω άμέσως μακριά. Να σάς
 λησμονήσω....

— "Όχι, δεν πρέπει να φύγετε; φώναξε
 με λαχάρα ή δόνα Ροζαρίτα. Ποιό θέλετε
 να πάτε, Τιδούρκιε, όλοναυχός καθώς είσα-
 στε και περιπαλιμένους από έχθρούς; Μεί-
 νετε έδω. "Όσο βρίσκεστε κάτω απ' τη στέ-
 γη μας, κανένας δεν θα τοιμήσει να έπαδου-
 λευτή τη ζωή σας.

— Θα φύγω και τώρα άμέσως, απάντησε
 άπότομα ο Τιδούρκιος. "Ο Θεός θα με προ-
 στατήσει μέσα στην έρημο. Θα βρω ίσως μέ-
 σα στη ζούγκλα ανθρώπους τιμωούς, καρδιές
 ελικοκινώσες που θα μ' άγαπήσουν. "Ενώ έδω
 όλοι με μισούν και θέλουν τό θάνατό μου.

Χαίρε, δόνα Ροζαρίτα!...

"Η νέα έννοιωσε τη συγκίνησή να την
 πείρα.

Δεν είχε τη δύναμη να μιλήσει.

Τό κρησάτιο της ξέφυγε απ' τα

Τί εινε πιο ωραίο, πιο ευχάριστο, πιο πλεονεκτικό για έναν άνθρωπο, να εινε ψηλός ή κοντός; Όλοι με μια φωνή θα σάς απαντήσουν: «Διάβολε, ψηλός! Ύψος έχει όμορφους, πράγμα στον κόσμο από ένα ψηλό άνθρωπο».

Και όμως, σε όλους τους λαούς υπάρχουν παροιμίες που λένε ότι το μικρό μπόι εινε προτιμότερο από το μεγάλο. Και να μερικές από τις παροιμίες αυτές: «Όμορφους και μικρούς», «Στά μικρά τ'άγγεια βροχάζουν ή καλές αλοιφές», «Μικρός υιά και θαυματουργός», «Κοντός και νόστιμος», κτλ.

Επειτα το γεγονός ότι άπειροι μεγάλοι άνδρες ήταν κοντοί, δείχνει ότι το μεγάλο αναστήμα δεν συνεπάγεται πάντοτε εξουσία, και ακόμη λιγότερο, μεγαλοφυΐα. Ο διάσημος, μάλιστα, Ιταλός εγκληματολόγος Λομπρόζο, έζηγεί το φαινόμενο αυτό — το ότι δηλαδή οι περισσότεροι μεγαλοφυείς ήταν κοντοί — με τη γνώση του θεωρία του εκφυλισμού και της μεγαλοφυΐας. «Η μεγαλοφυΐα, λέγει, εινε εκδήλωση εκφυλισμού, και επείδη και το μικρό αναστήμα εινε εκδήλωση εκφυλισμού, γι' αυτό και οι περισσότεροι μεγαλοφυείς ήταν κοντοί». Το περίεργο εινε ότι την γνώμη αυτή του Λομπρόζο — ο οποίος, σημειωτέον, δεν ήταν κοντός — συμμερίζονται και πολλοί άλλοι κορυφαίοι επιστήμονες.

Μά εινε τάχα σωστό ότι οι περισσότεροι μεγάλοι άνδρες ήταν κοντοί; Στατιστική, βέβαια, σχετική δεν υπάρχει, μά έτσι φαίνεται πως συμβαίνει.

Ο Λομπρόζο απαριθμεί ένα πλήθος μεγάλων ανδρών που ήταν κοντοί. Ο Τίτος — ο Ρωμαίος αυτοκράτωρ — ο Κομφούκιος, ο Κινέζος σοφός ο ιδρυτής του Κομφουισμού, ο Λούθηρος, ο μεγάλος Γερμανός θεολογικός μεταρρυθμιστής, ο Σούφτι, ο διάσημος ασταυρός Άγγλος συγγραφέας, ο Γκαίτε, ο Τζων Στούαρτ Μίλλ, ο Άγγλος δεικνιστής φιλόσοφος, ο λόρδος Λύττον, ο συγγραφέας του περίφημου ιστορικού μυθιστορήματος «Η Τελευταία Ημέρες της Ρωμαϊκής», ο «Ντινσφελν», ο μεγάλος Άγγλος πολιτικός, όλοι αυτοί είχαν αναστήμα λίγο κάτω του μετρίου.

Ο «Οδυσσεύς, ο ευφρόνιστος άνθρωπος που εγέννησε ο κόσμος, φαίνεται πως ήταν επίσης κοντός, γιατί ο «Όμηρος λέγει κάπου στην «Οδύσεια, ότι ή Παλλάς» Αθηνά τον αφηλούσε για να τον κάνει ώραιο. Κοντός θα ήταν και ο διάσημος Λατίνος ποιητής Όράσιος, γιατί ο σύγχρονός του και προστάτης του αυτοκράτωρ Αυγουστος έλεγε γι' αυτόν ότι «Αν το έβλεπε λιγότερο μπόι, δεν το έβλεπε όμως και κοιλία». Κοντοί ήταν ακόμη οι Άγγλοι συγγραφείς Νάικινς και Τακεραϊ, ο μέγας Ιστορικός Μακώλαι, ο Γλάδστον, ο Φίλοσοφος, ο Μέγας Άλξάνδρος, ο Διογένης (από κατοικουσε μέσα σ' ένα πιθάρι), ο Αττίλας, ο Έπικτητος που έλεγε: «Τί είμαι;... Ένας ανθρωπάκος!», ο βασιλεύς Ουάσινγκτον, ο βασιλεύς Κάρολος Μάρτελος, ο Έρasmus, ο φυσιοδίφης Λίνναϊος, ο Γίβαν ο Ιστορικός, ο Γάλλος φιλόσοφος Σπινόζα, ο Μονταίν που έλεγε «έχω μπόι κάτω από το μέτωπο», οι Άγγλοι ποιητές Μίλτον, Θωμάς Μορ και Ντράιντεν, ο Γάλλος ασταυρός Σκαυρόν, ο Κάντ, ο Σίλλερ, ο Μέγας Φρειδερίκος, ο Μέγας Ναπολέων, ο διάσημος Ι.

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΞΕΧΟΝΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ.—Ο βιογράφος Πιέρ Ντεκουρσέλ και οι αδελφοί αεροπόροι Φαριάν, αναστήμα 1,78 ο καθένας. Οι ποιητές Μωρίς Μαίτερλινκ, Άνρ ντε Ρενίε, και ο πολιτικός Μίλλερν, αναστήμα 1,77 ο καθένας.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ

Ποιοί εινε έξυπνότεροι, οι ψηλοί ή οι κοντοί; Τα αναστήματα των μεγάλων ανδρών της Ιστορίας. Οι διάσημοι... κοντοσταυμένοι. Τι υποστηρίζει ο Λομπρόζο. Το αναστήμα, ή μεγαλοφυΐα και ο ρόλος του εκφυλισμού. Το πάθημα του πιο κοντού βασιλέως του κόσμου. Το αναστήμα των εξεχόντων Γάλλων, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

σιλεύς είχε ήδη σκηωθεί. Ήταν όμως, όπως είπαμε και παραπάνω, τόσο μικροσκοπικά τα κοντά ποδαράκια του, ώστε, μολονότι όρθος, ναόταν σαν γονατισμένος!

Το ανθρώπινο αναστήμα δεν εινε σταθερό. Μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια της ζωής μας, μεταβάλλεται όμως και κατά τη διάρκεια μιας και της αυτής ημέρας. Είμαστε δηλαδή ψηλότεροι το πρωί όταν σηκωνόμαστε, παρά το βράδυ όταν πέφτουμε να κοιμηθούμε. Από το πρωί ως το βράδυ κονταίνει το αναστήμα μας κατά ένα έως δύο εκατοστά. Και ο λόγος του φαινομένου αυτού εινε ο εξής:

Τη νύχτα, αναπαυμένο καθώς εινε το σώμα μας, παίρνει σιγά-σιγά τις φυσικές διαστάσεις του, ενώ κατά τη διάρκεια της ημέρας, το ίδιο το βάρος του σώματός μας, μαζί με το βάρος όλων των άλλων πραγμάτων που κρατάμε επάνω μας, προκαλεί ένα μύημα των ιστών που βρίσκονται μεταξύ των σπονδύλων της σπονδυλικής στήλης, πράγμα που μας χαμηλώνει κατά ένα-δύο πόντους. Επίσης ή σπονδυλική στήλη εινε πιο λυγισμένη το βράδυ από την κούραση, παρά το πρωί.

Το φαινόμενο αυτό το ξέρουν πολύ καλά οι νεοσφλεκτοί, οι οποίοι όταν εινε τόσο κοντοί ώστε να υπερβαίνουν κατά ένα εκατοστόμετρο μόνον το κατώτερο όριο αναστήματος, το προσδιορισμένο για τη στρατιωτική θητεία, μένουν άγρυπνοι τη νύχτα που προηγουίνα τη στρατιωτικής εξετάσεώς των, και σ' όλο αυτό το διάστημα φορτώνονται από κοπια βάρη μεγάλα. Το αποτέλεσμα δέ εινε ότι με τα μέσα αυτά κατορθώνουν να ελαττώνουν κατά τρία εκατοστά το μέτρον του αναστήματός των και έτσι γλιτώνουν τη στρατιωτική θητεία!

Τα κορίτσια στην παιδική ηλικία και ιδίως μεταξύ δέκα και δεκαπέντε χρόνων, ψηλώνουν ταχύτερα παρ' ότι τ' αγόρια, κατόπιν όμως υπερτερούν τα παιδιά, τα έποια κατ' αρχάς ψηλώνουν γρήγορα, ύστερα όμως αργότερα, ως την ηλικία των 22 χρόνων, κατά μέσον όρον. Το ψήλωμα των κοριτσιών σταματά να αυξάνεται, στα είκοσι χρόνια της ηλικίας των, ως επί το πλείστον.

ταλός αρχιτέκτον της Αναγεννήσεως Μιχαήλ Άγγελος, ο Γάλλος μουσικός Λούλι, και πλείστοι άλλοι.

Μερικοί μάλιστα μεγάλοι άνδρες ήταν αληθινοί νάνοι, όπως αφηρη, ο Αλβέρτος ο Μέγας, γι' τον όποιον διηγούνται το έξης χαρακτηριστικό και χαρακτηριστικό του μικροσκοπικού του αναστήματος ανέκδοτο:

Κάποτε ο Πάπας τον έδεδε στην επίσημη δέξωσι όπου αίστησε το ψήλον το πόδι (την παντοφύλη του, δηλαδή στην κοριοειδή).

Ο Άλβέρτος πήρε, σε την παντοφύλη του Πάπα με μεγάλη ελάτεια και ξανάσπασε οδούς. Ο Πάπας όμως, νοιώθοντας εινε άδυνα γονατισμένος κάτω, λόγω του κοντού του αναστήματος, του είπε: — Σηκώ όρθιος, τέκνον μου!...

Μά ο Άγγλος βασιλεύς είχε ήδη σκηωθεί. Ήταν όμως, όπως είπαμε και παραπάνω, τόσο μικροσκοπικά τα κοντά ποδαράκια του, ώστε, μολονότι όρθος, ναόταν σαν γονατισμένος!

Το ανθρώπινο αναστήμα δεν εινε σταθερό. Μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια της ζωής μας, μεταβάλλεται όμως και κατά τη διάρκεια μιας και της αυτής ημέρας. Είμαστε δηλαδή ψηλότεροι το πρωί όταν σηκωνόμαστε, παρά το βράδυ όταν πέφτουμε να κοιμηθούμε. Από το πρωί ως το βράδυ κονταίνει το αναστήμα μας κατά ένα έως δύο εκατοστά. Και ο λόγος του φαινομένου αυτού εινε ο εξής:

Τη νύχτα, αναπαυμένο καθώς εινε το σώμα μας, παίρνει σιγά-σιγά τις φυσικές διαστάσεις του, ενώ κατά τη διάρκεια της ημέρας, το ίδιο το βάρος του σώματός μας, μαζί με το βάρος όλων των άλλων πραγμάτων που κρατάμε επάνω μας, προκαλεί ένα μύημα των ιστών που βρίσκονται μεταξύ των σπονδύλων της σπονδυλικής στήλης, πράγμα που μας χαμηλώνει κατά ένα-δύο πόντους. Επίσης ή σπονδυλική στήλη εινε πιο λυγισμένη το βράδυ από την κούραση, παρά το πρωί.

Το φαινόμενο αυτό το ξέρουν πολύ καλά οι νεοσφλεκτοί, οι οποίοι όταν εινε τόσο κοντοί ώστε να υπερβαίνουν κατά ένα εκατοστόμετρο μόνον το κατώτερο όριο αναστήματος, το προσδιορισμένο για τη στρατιωτική θητεία, μένουν άγρυπνοι τη νύχτα που προηγουίνα τη στρατιωτικής εξετάσεώς των, και σ' όλο αυτό το διάστημα φορτώνονται από κοπια βάρη μεγάλα. Το αποτέλεσμα δέ εινε ότι με τα μέσα αυτά κατορθώνουν να ελαττώνουν κατά τρία εκατοστά το μέτρον του αναστήματός των και έτσι γλιτώνουν τη στρατιωτική θητεία!

Τα κορίτσια στην παιδική ηλικία και ιδίως μεταξύ δέκα και δεκαπέντε χρόνων, ψηλώνουν ταχύτερα παρ' ότι τ' αγόρια, κατόπιν όμως υπερτερούν τα παιδιά, τα έποια κατ' αρχάς ψηλώνουν γρήγορα, ύστερα όμως αργότερα, ως την ηλικία των 22 χρόνων, κατά μέσον όρον. Το ψήλωμα των κοριτσιών σταματά να αυξάνεται, στα είκοσι χρόνια της ηλικίας των, ως επί το πλείστον.

Σχετικά με το αναστήμα, ένα γαλλικό περιοδικό έκανε πρόσφατα μια πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα. Παρακάλεσε τις διασημότητες Παρισιανές ασταυμένες — στα γράμματα, στις τέχνες, στην πολιτική και στα σπώ — να φανερώσουν το αναστήμα τους. Μερικοί από τους έρω-

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΞΕΧΟΝΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ.—Ο διάσημος μουσικοσυνθέτης Σαιν-Σαένς, ή ηθοποιός Φερραντί και ο Αλβέρτος Καρρέ, διευθυντής της «Όπερά Κομική», αναστήμα και οι τρεις από 1,66 μ. Η μεγάλη καλλιτέχνης Ρεζάν, ή ακαδημαϊκός Άμπέλ Έρμαν και ή ηθοποιός Ρεγκίνα Μπαντιέ, αναστήμα 1,65 ο καθένας. Τελευταίος ο βουλευτής Βίλλ, αναστήμα 1,63.

(Από τη σχετική έρευνα του Παρισιανού περιοδικού).

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Στο κατήχημα του Κεντρικού Τελωνείου του Παρισιού, ύπηρετούν ως ταμιοί και έμποροι υπάλληλοι... σαράντα γάτοι! Μή σάς φανεί περίεργο αυτό, γιατί απλούστατα ή Κυβέρνησις, φροντίζοντας για την ασφαλή διατήρησι των εμπορευμάτων που περνούν από τις αποθήκες του Τελωνείου και που υπόκεινται διαρκώς στον κίνδυνο της πλοκής από τους ποτικούς, ένεκρινε την πρότασι που υπέβαλε ένας έμπορος για την πρόσληψη των γάτων αυτών. Το σχετικό μάλιστα διάταγμα όνόμασε τις γάτες του τελωνείου «ποτικολογιστές» και κανόνισε τον... μισθό τους σε έξη φράγκα την ημέρα. Μά τον μισθό αυτό... αγοράζουν πλεονία και φάρα, οι φύλακες φυσικά των αποθηκών του Τελωνείου, και τις ταΐζουν.

Το έσοδο αυτό που βαρύνει τον προϋπολογισμό του Κράτους, εινε κάπως μικρότερο στο ποσόν που ελπίζονετο κάθε χρόνο άλλοτε γι' αποζημιώσει των ιδιοκτητών των εμπορευμάτων που κατέστρεφαν οι ποτικοί.

Νά τώρα και κάτι σχετικό με τον καφέ, απ' το οποίο μπορείτε να καταλάβετε την ψυχολογία των διαφόρων λαών: Υποτίθετε ότι κάθιστε σ' ένα καφενείο και παραγγέλνετε ένα «γκάφτιν» ή «γκάφτιν». Ο καφές καταφθάνει, αλλά τη στιγμή που έσσετε έτοιμοι να το πιείτε, διαβάζετε την εφημερίδα σας, μια άταια μύγα πέγει μέσα στο φλυτζάνι σας. Τι θα κάμετε; Η έθνικότης σας — κατά τη γνώμη ενός σοφού καφενοβίου — θα κανονίσει τη στάσι σας στην περίπτωση αυτή.

Εάν εστέ Γάλλος, θα πετάξετε χωρίς να πητε τίποτε και τον καφέ και το φλυτζάνι και τη μύγα και κατόπιν θα τ' αψηλάξετε δια και θα φρύγετε.

Εάν εστέ Γερμανός, θα χύσετε ένα μέρος του καφέ, όσο για να πέση ή μύγα, και το υπόλοιπο θα το πητε.

Εάν εστέ Ιταλός, θα πιόσετε τη μύγα με τα δάχτυλά σας, θα βλαστημήσετε, θα την πετάξετε και κατόπιν θα πητε τον καφέ σας.

Εάν εστέ Ρώσος, θα πητε με τη μεγαλειότητα της ψυχής σας τον καφέ, φροντίζοντας μονάχα να μην πητε και τη μύγα.

Εάν εστέ Αιγύπτιος ή Αφρικανός, με την πρώτη ευκαιρία θα αρπάξετε στα χείλη σας τη μύγα και θα τη φτύσετε κατόπιν μακριά.

Κι' αν εστέ Ρωμικός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

Εάν εστέ Αμερικανός, θα πετάξετε τη μύγα, θα πητε τον καφέ και... θα κλέψετε το φλυτζάνι!...

ΣΚΙΤΣΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟΥ Κ. Δ. ΛΑΜΠΙΚΗ

ΤΟ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΡΕΣΤΩΡΑΝ

Το πιο περίεργο και πιο μικρό έστιατόριο των Αθηνών βρίσκεται σε μια από τις τρύπες που έχει στο ισόγειό του το αινώδιο Τζαμί στο Μοναστηράκι. Βρίσκεται δηλαδή στην όδον Άρεως, αριθμός 1. Ακριβέστερα του εινε ένα τσαρουνάδικο, και δεξιά του ένα μπακάλικο — ίσως κι' αυτό το μικρότερο μπακάλικο των Αθηνών.

Η έπιγραφη του μικροεστιατορίου αυτού εινε καρφωμένη σ' ένα σανίδι:

Οίονομαγειρεών

Η Οίονομαία

Χαρ. Τασούλα.

Για να διακρίνετε και να διαβάσετε τη συμβολική αυτή έπιγραφη, πρέπει να τυχέτε ή πολύ-πολύ πρωί, ή λίγο μετά το μεσημέρι. Γιατί στις τις άλλες ώρες τη σκεπάζει, όπως σκεπάζει και το στόμιο του καταστήματος, ένα πυκνό σύννεφο από τους καπνούς του τσιγανού, άλλοτε με τις μαριδες, άλλοτε με τα μπακαλιάρια, άλλοτε με τις φασολάδες και καμιά φορά — ως είδος πολυτελείας — και με τους κρεμίδες. Το ταπεινόταμο του τσιγανού που μπορεί να σάς θυμίσει τα ψηνά-μενα σαλιγγάρια του Αισωπειού μύθου επών οικιών ήμων έπιταρμαίνων», συνοδεύεται καμιά φορά και από το σιγανό τραγούδι του καλ Χαράλαμπου, που κρατεί το πηρούνι στο χέρι, όπως ο Ποσειδών την τριλίνα του.

Η κουζίνα του καταστήματος αποτελείται από μια φουφού, την όποιαν ο καταστηματοφύλακς έχει συμπληρώσει με λάσπη και την έχει κάψει ως ένα είδος καμινί σιδηρογού. Εινε τοποθετημένη κι' αυτή στο υπόστεγο του Τζαμιού... και δουλεύει από το πρωί ως το βράδυ με τη γάμπα. Διακοπές του τσιγανού γίνονται μονάχα λίγες ώρες το πρωί και ένωρίς το απόγευμα που βράζεται στο τσιγκάλι ή ημερησία φασολάδα, χειμώνα καλοκαίρι, με τις μπόλικες πιπεριές μέσα και το κρεμμύδι τους που καμιά φορά ή μυρωδιά του φτάνει... ως το υπόγειο πλατφόρμ του γειτονικού σταθμού του Ηλεκτρικού.

Το έσωτερικό του καταστήματος έχει έμβραδόν, έπάνω-κάτω, ενός τετραγωνικού μέτρου και ύψος δύο και εινε πασμένο από ράφια... σαν φαριμακί, γεμάτα χαρτοσακούλες με δόπρα, με άλευρι για το γάλασμα και διάφορα μπαχαρικά. Στα μπροστά, τα μεγαλύτερα ράφια, βρίσκονται μπουκάλες με κρασί — γιατί ο χώρος του μαγαζιού δεν επιτρέπει την τοποθέτησι βαρελιού. Και ένα μικρό βαρέλι μονάχα θα ήταν αδύνατο να χωρέσει στην πόρτα του.

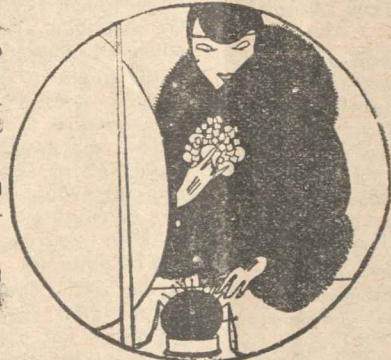
Η τραπεζαρία του ρεστοράν εινε απ' έξω, κάτω από την έπιγραφη, στο χαγιάτι που το προστατεύουν από τους τέσσερες άνεμους μερικά σανιδένια φράγματα, θωρακισμένα με γκαζοτενεκέδες. Αλλά δεν είναι, όπως φαίνεται, να μαζευτούν πολλοί πελάται μαζί, τότε δεν καθόταν, αλλά τοποθετούν τα πιάτα τους στον μουσουλμανικό μπεζντάκι και στη γράμμη, ο ένας κοντά στον άλλο, παίρνουν τις κουταλιές τους με ένα ρουφηγμα ήδονικό. Στις περισσότερες αυτές του σινωτισμού, ο καθενας από τους πελάτες καταγίνεται και στην άσπρη περιφρούρησι του πιάτου του. Γιατί πολλοί επιτηδείο παίρνουν κουταλιές και από τα πιάτα πιάτα.

Μια τέτοια σκηνή μου έθυσε την ίδιου είδους πελατεία των άτα-θίων μακαρονάδων της Νεαπολεις, που οι μακαρία ή λήξει Αλφάρνο και τα χαμίνια και οι ένηλκον αήτες δίδουν έδωαν—δωδ, τρία, πέντε σολιά κι' έπαιρναν από την μακαρόλα δυο-τρία άπορσιμεντήτου μήκους μακαρόνια και τσίλιοντας τα στο χέρι, έκαναν περιφάνη το γεύμα τους.

Καμιά φορά, στο ξενοδοχείο αυτό «Η Οίονομαία», του καλ Χαράλαμπου, μπορείτε, κατά το μεσημέρι, να μετρήσετε και μερικά τραπέζια — όλα τσαρουνάκια — απ' έξω στο δρόμο. Δυο, τρία, τέσσερα, το ένα κοντά στο άλλο. Εινε τα χειμαζία των άχρηστων του γειτονικού σιδηροδρομικού σταθμού, που οι κάτοχοί τους τα άγκυροβολούν εκεί, και επάνω σ' αυτά μισοκαλυμμένοι, σαν τους άρχοντας στα Σμυρνια, παίρνουν το γεύμα τους αναπαυτικότερα από τους άλλους πελάτες. Καμιά φορά στα Τάμπλ-Ντν αυτά γεύματα της «Οίονομαίας» υπάρχει και μουσική, από καμιά περισπική λατρεία, ή καμιά ρομική, ή όποια στέβιμένη έκ. Ένώ οι μάστορες της τσιγανής ή φασολάδας τους, κάποιος άρχιστολός και φιλόσοφος καμινί γράφει το... καθοριστικόν των μουσικών σημειωμάτων για να διασκεδάσει και αυτό και ο καταστηματοφύλακς και οι εϋχρισμένοι πελάτες. Το κατά-

στήμα αυτό με την έπιγραφη «Οίονομαία» ή «Οίονομαία», στο ισόγειο σπλάι του Τζαμιού, εινε το τελευταίο λείψανο που έμεινε από τα παλιά τέρετζιδικα στο Μοναστηράκι.

ΑΘΗ. ΛΑΜΠΙΚΗΣ

Η ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΟΙ ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ ΣΤΗ ΖΑΚΥΝΘΟ

Τὰ μαρτύρια τῶν ἑλληνικῶν νησιῶν. Λεηλασίες, σφαγές, ἐμπρησμοί. Εὐρωπαῖοι ναύαρχοι ποὺ ἔγιναν περίφημοι περὶ αὐτά. Ἡ Ζάκυνθος ἐπὶ Ἑνετοκρατίας. Πῶς ἐρήμαζε τὸ εὐτυχισμένο νησί. Τὰ σύγχρονα δημοτικά τραγούδια. Ἡ ἐπιδρὸς τῶν κουρσάρων. Τὶ ἀναφέρουν τὰ χρονικά τῆς ἐποχῆς, κτλ. κτλ.

Ν τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου ἐδρασανίζοντο ἀπὸ τῆς μάστιγος τῶν πειρατῶν, οἱ ὁποῖοι γιὰ πολλοὺς αἰῶνες ἦσαν οἱ πραγματικοὶ κυρίαρχοι καὶ τύραννοί των, καὶ τὰ νησιά τοῦ Ἰονίου πελάγους δὲν ἦσαν εὐτυχέστερα. Γιὰ τὴν αὐτὰ ἐδοκίμαζαν τὴν συμφορὰ τῶν ἐποικιστῶν τῶν λυκῶν αὐτῶν τῆς θαλάσσης, ποὺ μετῆρχοντο τὸ ἐντὶμο τότε θεωρούμενον ἐπάγγελμα τοῦ πειρατοῦ. Σὰς φαίνεται παράξενο αὐτό; Ἀλλὰ τί θὰ πῇτε ὅταν μάθετε ὅτι καὶ ναύαρχοι ἀκόμη εὐρωπαϊκῶν στόλων ἔγιναν πειραταί, πειραταὶ περίφημοι μάλιστα γιὰ τὴν θηριωδία τους; Τέτοια, βλέπετε, ἦσαν ἡ ἐποχὴ τότε...

Ἐνας ἀπὸ τοὺς σημαντικότερους σταθμοὺς τῆς θαλασσοπολείας κατὰ τοὺς χρόνους ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμη ἀνακαλυφθεῖ ὁ ἀτμός, ἦταν ἡ Ζάκυνθος. Τὰ ἱστοφόρα εἶχαν ἀνάγκη νὰ κάνουν συλλογὰς σταθμοὺς ἐν τῇ μακρινῇ ταξείδιᾳ τους καὶ νὰ πιάσουν σὲ λιμένα, στὰ ὁποῖα νὰ βρίσκουν νερό, τροφίμα καὶ ἀνάπαι. Ἡ Ζάκυνθος λοιπὸν βρισκόταν στὸ σημαντικώτερο σημεῖο τοῦ δρόμου τους ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ στὴν Ἀνατολή καὶ γι' αὐτὸ ἦταν μεγάλο ἐμπορικὸ κέντρο.

Ὁ Βενετοῦς στόλος εἶχε τὴ Ζάκυνθο γιὰ κέντρο του καὶ οἱ εὐρωπαϊκοὶ στόλοι ποὺ συντρίψαν τὴ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου τὸν τρομερὸν κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τουρκικὸν στόλον, ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο ἐξήκινον γιὰ τὴν περίφημην ἐκείνην ναυμαχίαν ποὺ ἔβρινε τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα γεγονότα.

Κι' οἱ πειραταὶ διῶς ἐσύχναζαν στὴ Ζάκυνθο, καὶ πολλὰς φορὲς ἔδιναν καλὰς διαβάσεις. Ἐκεῖ ἐκρύβοντο ὅταν ὁ καιρὸς δὲν ἦταν καλός, περιμένοντας νὰ ἀνοίξῃ γιὰ νὰ ξαναρχίσουν τὶς ἐπιχειρήσεις των. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔφτανε μονάχα αὐτό.

Ἡ Ζάκυνθος κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἑνετοκρατίας ἦταν πλούσια καὶ εὐτυχισμένη. Τὸ ἐμπόριό της ἦταν μεγάλο. Καθημερινὰ περνοῦσαν κι' ἀρᾶσαν ἐκεῖ καράβια, τὰ ὁποῖα ἀφίεναν ἀφθονοὺς χρυσάφι. Τὸ ὄμορφο νησί ἔπλεε στὴν εὐτυχία.

Αὐτὸ δὲν τὸ ἀγνοοῦσαν οἱ πειραταί. Κι' ὅταν μπορούσαν, ριχνόντουσαν σὰν λύκοι περὶ αὐτὸν τὸν εὐτυχισμένον νῆσον καὶ τὴν λήστευαν, τὴν ἔκριναν, τὴν ἐρήμωναν. Ἡ Βενετικὴ Κυβέρνησις διατηροῦσε ἐκεῖ τακτικά πολεμικά καράβια. Ἀλλὰ τύχαινε κάποτε ὁ στόλος νὰ εἶνε σὲ πόλεμον καὶ τὰ καράβια νὰ ἔχουν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο. Τότε τὰ κουρσαρικά καράβια ἐβρίσκον εὐκαιρία, ἀρᾶσαν στὸ δύστυχον νησί καὶ ἄρχιζαν τὴν λεηλασίαν.

Ἐφτασε μάλιστα ἐποχὴ ποὺ τὸ νησί αὐτό, τὸ πυκνὰ κατοικημένο, εἶχε τελείως ἐρημωθεί. Οἱ ὀλίγοι κάτοικοι ποὺ ἀπόμειναν, εἶχαν καταφύγει, κατὰ τὰ τέλη ἰδίας τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, στὰ βουνὰ καὶ στοὺς γκρεμοὺς τοῦ ἐσωτερικοῦ, καὶ ἔτσι ἐσώθηκαν. Οἱ ἄλλοι ἐσφάγησαν. Πεντακοσίους αἰμαλῶτους πῆσαν ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο τὰ τουρκικά πειρατικά τὴν ἐποχὴ αὐτὴ καὶ τοὺς ἐπνίξαν στὴ μέση τῆς θαλάσσης, ὅταν τὰ καράβια μάκρυναν ἀπὸ τὸ νησί.

Τόση ἦταν ἡ ἐρήμωσις τῆς Ζακύνθου ὅταν κατέλαβε τὸ νησί ἡ Βενετία, ὥστε ἡ Βενετικὴ Κυβέρνησις ἀναγκάστηκε νὰ βγάλῃ προκήρυξι καὶ νὰ καλέσῃ δσοὺς ἤθελαν νὰ πάνε νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ, ὅπου, ἀντὶ γιὰ λουλούδια, ἀνθίζαν περὶ ἀργιόκαθα.

Ὡς ποὺ νὰ χριστὶ δὲ τὸ κάστρο, μέσα στὸ ὅποιο ἐκλείσθησαν οἱ νέοι κάτοικοι, μετ' ὅμοιο ἔβλεπαν καθήμενα νὰ σιμῶνουν στὸ νησί ἓνα καράβια. Τὰ ἔπαιρναν γιὰ πειρατικά καὶ ἀμέσως ἀφίεναν τὰ σπῆτια τους καὶ ἔτρεχαν στὰ βουνὰ καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς νήσου γιὰ νὰ κρυφτοῦν.

Οἱ γέροι καὶ τὰ γυναῖκα αὐτὰ ποὺ δὲν μπορούσαν ν' ἀκολουθῇ-σουν τοὺς νέους στὴ φυγὴ τους, ἔπειταν συνήθως στὰ χέρια τῶν πειρατῶν, ὁποῖοι τοὺς πῆγαν στὰ ἀφρικανικά παρὰλα καὶ τοὺς πουλοῦσαν γιὰ σκλάβους.

Σῶζονται ἀκόμη καὶ σήμερον Ζακυνθῖνὰ δημοτικά τραγούδια, στὰ ὁποῖα ἡ μακάριος μοιρολογεῖ τὰ παιδιὰ τους ποὺ τὰ πῆσαν οἱ κουρσάροι σκλάβους:

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

Κανίστρι μυριοπλούμιστο
γαρούφαλα γιοῦτο, ποὺ
μοσκοδόλαγες τὴ γῆ,
τὴν στράτες ποὺ προσάτιες,

Ποὺν σπανίως οἱ σκλάβοι ξαναγύριζαν στ' ἀγαπημένους τους νησί. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς πέθαναν στὴν ξενιτειά. Ἦν' αὐτὸ, ἓνα ἄλλο Ζακυνθινὸ δημοτικὸ τραγούδι ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

— Βαρκοῦλες ὅπου φεύγετε,
βαρκοῦλες σταματήστε.
Αὐτὸ τὸ νεῖο ποὺ πῆρατε
τάχα μὴν τὸν πουλεῖτε;
Χίλια ἔδινα νὰ τὸν ἰδῶ,
χίλια νὰ τοῦ μιλήσω,
χίλια ἔδινε ἡ μαρούλα μου
ἐμένανε καρτερεῖ!

Σῶζονται ἀκόμη μερικὰ σύγχρονα σημειώματα, ποὺ μέσα στὴν ἀ-τεχνὴν ἐξηγήσά τους μιλῶν μετὰ τὴν ἐνυπνίαν γιὰ τὰ βάσανα ποὺ ὑπόφεραν οἱ Ζακυνθῖνοι ἀπὸ τοὺς πειρατὰς. Ὅπως μαθαίνουμε ἀπὸ μὴν περὶ ἀναμνητὴν τοῦ μοναστηριοῦ τῶν Στροφάδων, τὸν Μάη τοῦ 1556 βρήκαν κουρσάροι Τούρκοι τὴν παραλία τῆς Ζακύνθου κατὰ ἀπὸ τὸν ὁ-ὁ Σκοπὸς, ὅπου ἦταν ἓνα μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ μέρος ἦταν ἐρημικὸ. Τότε οἱ πειραταὶ ῥίχτηκαν στὸ μοναστήρι καὶ τέτοια καταστροφὴ ἔκαναν, ὥστε σήμερον οὐτὴ τὰ εἰρεῖα τὸν δὲν εἶδον. Οἱ κουρσάροι, ἀφοῦ ἀρᾶσαν δὲν βρήκαν, ἔσφαξαν κατὰ τὴν τοῖς καλογέροντες, ἔβαλαν φωτιά καὶ ἔκαψαν τὸ πλοῖστον μοναστήρι.

Παρακάτω ἀπὸ τὸ ἀκρωτήρι τῆς Ζακύνθου, ποὺ βλέπει πρὸς τὴν Μοσχά, ἦσαν ἐπίσης δυὸ πυκνοκατοικημένα χωριά, τὸ Λασιτὶ καὶ τὸ Σεροκάστελο. Στὴς παλιὰς βενετοῦσες ἀπογραφὰς σημειώνονται καὶ τὰ δυὸ ὡς μεγάλα χωριά, μετὰ πολλοὺς κατοίκους. Ἀλλὰ ἡ πειρατικὴ ἐπιδρομὴς τὰ ἐξολόβρεψαν καὶ αὐτὰ τελείως. Ἄλλα χωριά στὸ ἀκρω-τήρι Στρονιάδι, ὅπως τὰ Παρακασιτῆ καὶ τὸ Σφραδιστό, καταστράφησαν ὁσάτως τελείως ἀπὸ τοὺς πειρατὰς.

Στὸν χρονολογικὸν Βαρβάρου σχετικῶς σημειωμένη μετὰ λίγα ἔτη λόγια καὶ τὴν ἀκόλουθον τραγωδίαν:

«1686, Ἰουλίον 6.—Μία φρελόνα τουρκικὴ ἐπῆγε εἰς τὸν Μαραθονῆσι (Ξερὸν ποταμὸν ἐπὶ τὴν Ζάκυνθο) καὶ ἔπαισε τέσσαρας κα-λογέροντες καὶ τὸν παπὰ Ρουμαντζῆ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν κοινὴν του, συμβία τοῦ εὐγενικοῦ Φραγκίσκου Βλαστόν καὶ τὴν εἰκόνη τῆς Θεοτόκου, καθὼς ἦσαν. Καὶ εἰς τὰς 27 τοῦ αὐτοῦ Ἰουλίου ἐπῆγε μία ἄλλη φρελόνα τοῦ Ψαροῦ καὶ πῆρε τρεῖς σκλάβους καὶ ἐκόψαν τὸ κεφάλι τοῦ παπᾶ».

Τέτοια δράματα ἦσαν συχνὰ τὰ χρόνια αὐτὰ στὰ νησιά. Ἡ Βενετοῦσιν Κυβέρνησις δὲν μπορούσε νὰ κρατῇ παντοῦ τὸν στόλον της ἔτοιμο γιὰ νὰ προστατεύῃ τοὺς κατοίκους τῶν νησιῶν. Ἐπομένως, ὅταν οἱ κάτοικοι ἔβλεπαν ἀπὸ μακριὰ νὰ ἐρχοῦνται ἐξολοβ-καράβια, ἔτρεχαν ἀμέσως μακριὰ ἀπὸ τὴν παραλία γιὰ νὰ κρυφτοῦν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν πάντα εὐκόλῃ, γιὰ τὴν περιστάσεως φε-ρὲς οἱ πειραταὶ ἐνέσκηπταν τὴν νύκτα ξαφνικά. Καὶ τότε οἱ δυστυ-σμένοι νησιῶτες ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ παραδοθῶν, γιὰ τὴν καταλ-ῶσαν ὅτι ἂν τολμοῦσαν νὰ χτυπήσουν τοὺς κουρσάρους, θὰ χροστ-ρεῖαν τὴν θέσιν τους καὶ θὰ ὑφίσταντο σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπα μαρ-τύρια.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΚΑΜΠΟΥΡΑ ΤΟΥ ΠΡΙΝΚΙΠΟΣ

Σ' ἓνα χορὸν μετεμνησμένων τῆς Γαλλικῆς Αἰλῆς, κατὰ τὸ 1718, κάποιος ἀπὸ τοὺς προ-κεκλημένους εἶχε φορεῖ μὴν καμπόυρα καὶ εἶχε ντυθεῖ ὡς ὁ πρίγκιπας Ντε Κοντί, ὁ ὁποῖος ἦταν καμπόυρης. Σὲ μὴν στιγ-μὴ ὁ μετεμνησμένος πῆγε καὶ κάθησε κοντὰ στὸν πρίγκιπα. Τότε ἐκείνος τὸν ρώτησε:

— Ποιὸς εἶσαι, μακαρά;
— Εἰμὶ ὁ πρίγκιπας Κοντί,
ἀπάντησε ὁ μετεμνησμένος.
Χωρὶς νὰ θυμῶναι τότε ὁ πρίγκιπας, τοῦ εἶπε:

— Γιὰ φαντάσου, πόσο ἐ-κόλα γελέται κανεῖς! Ἐκεί-νος χρόνια τώρα ἐπίστευα ὅτι ἐγὼ ἦμουν ὁ καμπόυρης πρίγκιπας. Καὶ νᾶ... ποὺ δὲν εἰμ' ἐγώ...

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΩΝ ΜΑΣ

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

(Βουλγαρικὸ Διήγημα)

Ὁ μισθὸς ποῦλαινε, μόλις τοῦ ἐπαρκοῦσε γιὰ τὴν τροφή, τὸ ξύ-σμα καὶ τὸ νοκί.

Σημάνονταν πρῶτ', ὅ ὀρισμένη ὥρα, πλύνονταν, προγεμνᾶτιζε, ἔ-καμε ὕστερα τὸ δίχτυ τὸν λαχανικῶν καὶ δόρμον γιὰ τὴν ἀγορά, τρε-χίς σὰν ὄλιγο. Πῆγαινε καὶ γύριζε, χρόνια τώρα, ἀπὸ τὸν ἴδιον ὄμοιο. Καὶ πάντα συναντοῦσε μερὸς του τοὺς ἰδίους ἀνθρώπους, πρό-στα ἀνδρῶνα, κουρσαμένον, θλιβερό. Τὸν φαινόταν σὺν αὐτοῖς ὅτι οἱ γιὰ νᾶν ἀπὸ μακριὰ ἀπὸ καρὸ. Ἦν' αὐτὸ καὶ τοὺς χαιροῦσσε ὅταν τοὺς συ-ναντιοῦσε, διακριτικὰ καὶ φιλικά, μετὰ τὸ βλέμμα.

Ἐκαλοὶ ἀνθρώποι θὰ εἶνε... ἔλεγε μέσα του ὁ Ἰβάν γιὰ τοὺς αὐτοὺς. Φαίνονται τόσο καλοὶ! Συμπαιθητικοὶ καὶ ὑ-πονοητικοὶ σὰν τὰ μυρμήγκια....

Μὰ καὶ οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ ἤξεραν πάνω-κάτω τὸν Ἰβάν. Ἦξεραν ὅτι δουλεύει στὴν Τράπεζα, στὴν ὕψ' ἀριθ. 17 θυ-ρίδα, καθισμένος χρόνια ὅ ἓνα ἔξαρχαλομένο ἀπὸ τὴν πειρασμένη κατάνοια.

Τὸ βράδυ ὁ Ἰβάν γύριζε νορὶς σπῆτι του, μετὰ τὴν φωνὴν τῆς χεῖρος. Ἐβγαζε τὰ ρούχα του, ἔβαζε ἓνα παλινὸν τρίστον παταλόν καὶ εἶπε, μετὰ τὸ πικρὸ μόνον, καθόταν καὶ διά-βαζε μεγαλόφωνα τὸ νέο μυθιστόρημα ποὺ εἶχε πάρει μετὰ τὸ τελευταῖον ταχυδρομείον. (Ὅπως βλέπετε, ἂν καὶ φτωχός, ὁ Ἰβάν ἔδωκε ὁσὸτος στὴν μπάντα μερικὰ φιλά γιὰ τὴν φι-λοσοφίαν).

Διαβάσε λοιπὸν μεγαλόφωνα καὶ ἡ γυναῖκα του καθόταν σιωπηλὴ καὶ σιωπηλὴ δίπλα του καὶ ἀποτελεῖε ἐκ-κίνητον κοντὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας, τὸ ἐργόχειρό της ποὺ τὸ εἶχε ἀρρίξει ἀπὸ τὸ πρῶτ'. Ἀκούγε μετὰ πεισμένη τὴν ἀνά-στη καὶ τὴν περὶ τὴν ἀπὸ τὸν πόνο τὴν καρδιά της, τὰ βάσανα καὶ τὴν περιπέτειαν τῶν ἡρώων τοῦ μυθιστορήματος, καὶ ἀναστενάσε. Κι' ὅταν στὸ τέλος πέθανε κανένας ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν τοῦ ρομάντζου, χωρὶς νὰ ἔχη κανέναν δικὸν του σὺν πλῆνι του ποὺ νὰ τοῦ παρῶσσε σὲς τελευταῖες του στιγμῆς, ἡ γυναῖκα τοῦ Ἰβάν συγκινιόταν, δάκρυζε καὶ ψι-θύριζε:

— Τὸν δυστυχισμένο!... Τί κρῖμα!...
— Ἀλλὰ, ἀγαπητὴ μου, αὐτὸ εἶνε μυθιστόρημα... Ψέ-ματα δηλαδὴ, τῆς ἐξηγοῦσε ὁ ἀντὶς της.
— Ψέματα, εἶπε, Ἰβάν;
— Ἐννοεῖται.
— Τότε... τότε, γιὰ τὴν γράφοντες;
— Στὴν ἐρώτησίν της αὐτὴ δὲν τὸ θεωροῦσε σκόπιμον ν' ἀ-πάντησεν ὁ Ἰβάν, γιὰ τὴν ἔλεγε ὅτι ἡ καθαρή τέχνη στέκεται καὶ φιλὰ ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ τῆς δώσῃ κα-νένας ἓνα ὄριον.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Μετὰ τὸν ἐρχομὸν τῆς νυχτὸς, γιὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

διακριτικὰ καὶ ρωτοῦσε. Μὰ παντοῦ νυσταγμένα καὶ ξερὰ σήκωναν τοὺς ὄμους καὶ τοὺς ἀπαντοῦσαν:

— Ὁχι, ὅχι, δὲν τὴν εἶδαμε...
— Καθόλου;
— Καθόλου!
— Παράξενο!

Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ. Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν ἦταν ἐκεῖ.

Ἦν' αὐτὸ ποὺ ὁ Ἰβάν γύρισε, ὅπως πάντα, στὸ σπῆτι πρὸς τοὺς μετὰ τὴν φωνὴν, ἡ γυναῖκα του δὲν

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)
ΥΧΑΡΙΣΤΩ! εἶπε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ἀναπνέοντας ἐλεύθερα.

— Μιά στιγμή ακόμα, φίλε μου, τοῦ εἶπε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπάσματος. Μήπως συνάντησες κατὰ τὴν δρόμῳ σου κάποιο φονιάδα, ἕναν ἄνθρωπο τοῦ σχοινοῦ καὶ τοῦ παλουκοῦ, ποὺ ὀνομάζεται Ἀρνὸς ντὺ Τίλ;

— Δὲν τὸν ξέρω καθόλου αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο! ἔσπευσε νὰ φωνάξῃ ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ.

— Δὲν τὸν ξέρεις, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ τὸν συνάντησες πούθενά. Εἶνε τοῦ ἀναστήματός σου καὶ ὅπως βλέπω μέσα σ' αὐτὸ τὸ σκοτάδι, σοὺ μοιάζει κάπως...

Μονάχα ποὺ ἐσὺ εἶσαι πὺλ καλοντυμένος. Ὡ! ἂν μᾶς πέσει στὰ χέρια αὐτὸς ὁ διαβολο-Μαρτέν!

— Μὰ τί σὰς ἔκανε λοιπόν; ρώτησε δευτὴ ὁ Ἀρνὸς.
— Καὶ τί δὲν μᾶς ἔκανε! ἀπάντησε ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπάσματος. Εἶνε ἡ τρίτη φορὰ ποὺ μᾶς ξεφύγει! Μὰ ἂν τὸν ξαναπιάσουν με, ἀλλοίμονό του!

— Καὶ τί θὰ τὸν κάνετε; ρώτησε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ τρομαγμένος.
— Θὰ τὸν κρεμάσουμε ἀμέσως. Νά, βλέπεις αὐτὴν τὴν κρεμάλα, ἐκεῖ δεξιά σου; Γύρῃς αὐτὴν ἐστῆσαμε. Λοιπόν, ἂν τὸν συναντήσῃς πούθενά στὸ δρόμο σου, πιάσε τον καὶ φέρε τον! Θὰ σοὺ χρωστάμε μεγάλη εὐγνωμοσύνη. Καὶ τώρα, καλὸ ταξίδι...

Ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, κατατρομαγμένος ἀπ' ὅσα εἶχε ἀκούσει, ἔσπευσε ν' ἀπομακρυνθῇ καὶ νὰ χωρῇ στὸ γειτονικὸ δάσος, ποὺ τὸ τίλιζε ὁλόκληρο τὸ νυχτερινὸ σκοτάδι.

Ἐξαίρνα, καθὼς προχωροῦσε σ' ἕνα ἄδεντρο μέρος, τοῦ φάνηκε πὺλ διέκρινε μιὰ σκιά, ἡ ὁποία, βλέποντάς τον, χάρθηκε σὲ μιὰ τάφο ποὺ ἔκοβε τὸ δρόμο.

— Διάβολε! εἶπε ὁ Ἀρνὸς. Σίγουρα θὰ εἶνε κάποιος κακοῦργος, ποὺ παραμονεύει.

Καὶ στάθηκε, γιὰ νὰ νὰ προχωρήσῃ, ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπ' τὴν τάφο. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατὰ ἀπ' τὸν τρόμο του. Καθὼς ἔφριξε πάλι φροβισμένος τὸ βλέμμα του πρὸς τὴν τάφο, εἶδε τὸν ἄγνωστο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀνασηκωθεί, νὰ κρυβόταν πάλι.

— Ἐχεῖ γούστο νὰ μὲ φροβιάει, σκέφτηκε ὁ Ἀρνὸς, ὅπως τὸν φροβιάει καὶ ἐγώ... Αὐτὸ εἶνε. Φαίνεται, ὅτι τόσο ἐγώ, ὅσο καὶ αὐτὸς, προσπαθοῦμε ν' ἀποφύγουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Μὰ πρέπει νὰ πάω μιὰ ἀπόφασι. Νὰ προχωρήσω ἢ νὰ γυρίσω πίσω; Τὸ καλύτερο ποὺ θὰ εἶχε νὰ κάνω, εἶνε, μοῦ φαίνεται, νὰ κεντρίσω τὸ ἄλογό μου καὶ νὰ περάσω σὺν ἀσφαλίᾳ μπρὸς ἀπ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο. Εἶνε περὶς καὶ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μοῦ κάνει τίποτε.

Καὶ πραγματοποιώντας ἀμέσως τὴ σκέψιν του, σπηρούνισσε μὲ δὴλ του τὴ δύναμι τὸ ἄλογό του καὶ πηδώντας τὴν τάφο, πέρασε καλπάζοντας μπρὸς ἀπ' τὸν ἄγνωστο ποὺ παραμόνευε ἢ ποὺ κρυβόταν.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν σάλεψε καθόλου ἀπ' τὴ θέσι του.
Αὐτὸ ἔκανε τὸν Ἀρνὸς ν' ἀναστήσῃ τὸ θάρρος του, νὰ οἰαματῇ τὸ ἄλογό του καὶ νὰ γυρίσῃ μάλιστα μερικὰ βήματα πίσω, φροβισμένος ἔξαίρνα ἀπὸ μιὰ ἰδέα.

Ὁ ἄγνωστος καὶ πάλι δὲν ἔκανε οὔτε τὴν παραμικρὴ κίνησι.

Αὐτὸ πάλι ἔκανε τὸν Ἀρνὸς γενναῖο. Τράβηξε τώρα κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν τάφο, στὸ μέρος ὅπου βρισκόταν σηματοθεμένος ὁ ἄγνωστος.

Μὰ ἔξαίρνα τότε, πρὶν ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ προφτάσῃ νὰ ξεφωνίσῃ: «Χριστέ μου ἦ, ὁ ἄγνωστος ἀναστήθηκε καὶ ἀρπάζοντάς τον ἀπ' τὸ πόδι, τὸν ἔφριξε κάτω ἀπὸ τ' ἄλογό του. Ἐπεσε κατόπιν ἐπάνω του καὶ ἐνὸς μὲ τὸ χεῖρ του τὸν ἔπαινε ἀπ' τὸ λαμῖο, τὸν πατοῦσε μὲ τὸ πόδι του ἐπάνω στὸ στήθος.

Ὁ Ἀρνὸς δὲν βάσταξε οὔτε δέκα δευτερόλεπτα.

— Ποῖος εἶσαι; Τί θέλεις; ρώτησε ὁ νικητὴς, ποὺ εἶχε πιά

Οἱ Ἰσπανοὶ ὡδήγησαν τὸν Μαρτέν Γκέρ στὸ διοικητὸν τους.

τὸν ἐχθρό του στὴ διάθεσί του.

— Ἀφήστε με! ἔλεος! τραυλίστε μὲ φωνὴ πηνιμένη ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ. Εἶμαι Γάλλος, μὰ ἔχω διαβατήριό τοῦ κυβερνήτου τοῦ Καλαί, λόρδου Βέντγουορθ.

— Ἄν εἶσαι Γάλλος, ἀπάντησε ὁ ἄγνωστος, καὶ πράγματι ἀπ' τὴν προφορά σου φαίνεται γιὰ Γάλλος, δὲν ἔχω καμμιὰ ἀντίρρηση νὰ δώ τὰ χαρτιά σου. Μὰ γιὰ τί μὲ πλησίασες τόσο περιέργη;

— Νόμισα πὺλ εἶδα ἕναν ἄνθρωπο στὴν τάφο, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ. — νοιώθοντας τὸ σφίξιμο τοῦ ἀνταπάλου του νὰ ἔλασφονῇ λίγο καὶ προχωρήσῃ γιὰ νὰ δώ μὴπως ἦταν πληγωμένος καὶ εἶχε νάγκη βοηθείας.

— Ἡ πρόθεσίς σου ἦταν καλὴ, εἶπε ὁ ἄγνωστος, τραβώντας τὸ λώτελο τὸ χεῖρ του ἀπ' τὸ λαμῖο του καὶ βγάζοντας τὸ πόδι του ἀπ' τὸ στήθος του. Ἐμπερὸς, σύντροφε, σέγκω! Σοὺ ἔκανα πὺλ ἀσχημὴ ὑποδοχή, μὰ συγχώρεσέ με. Εἶσαι συμπατριώτης μου καὶ μοῖ φαίνεται πὺλ μποροῦμε νὰ συνεννοηθοῦμε. Ἐἴλα, πέσ μου τ' ὄνομά σου. Ἐγὼ δὲν ὀνομάζομαι Μαρτέν Γκέρ...

Ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ἀκούγοντας τὸ ὄνομα αὐτὸ, τὰ ἔλασε. Βρισκόταν μπροστὰ στὸ σωσί του, σὺν ἄνθρωπο ποὺ τοῦ εἶχε κλέψῃ τ' ὄνομα, τὴν προσωπικότητά καὶ τὴ θέσι του κοντὰ στὸ Γαβρὴλ. Γύρῃς αὐτὸν μὲ δυσκολία κατὰθωσε νὰ τραυλίσῃ:

— Ἐγώ... Ἐγώ... ὀνομάζομαι Μπερτράν.

Εὐτυχῶς γιὰ τὸν Ἀρνὸς, τὸ σκοτάδι ἦταν βαθύτατο καὶ εἶπε ὁ ἀληθινὸς Μαρτέν Γκέρ δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπό του. Ἐνῶ, λοιπόν, σύντροφε, εἶπε ὁ Μαρτέν, εἶμαι ἕνας αἰχμάλωτος ποὺ ξέρουμε σήμερον ἀπ' τὰ χέρια τὸν ἐχθρόν μας, γιὰ δεύτερη φορά ἢ γιὰ τρίτη, καθὼς λένε αὐτοί. Μὲ κινηγάνε παντοῦ καὶ ἂν μὴ πιάσουν θὰ μὲ κρεμάσουν. Ὅλη τὴ νύχτα περιπλανήματα μέσα σ' αὐτὸ τὸ δάσος καὶ κοντεῦν πρὶν νὰ πέσω κάτω ἀπ' τὴν ἀδυναμία.

— Μὰ! ἔκανε ὁ Ἀρνὸς. Ἀπεναντίας, μοῦ φάνηκε πὺλ ὀλίγο πὺλ δύνατός.

— Ἀ! καὶ! εἶπε ὁ Μαρτέν. Ὁ φόβος μου μὴ ἔδωσε δυνάμεις. Μὰ συγχώρεσέ με γιὰ τὸ κακὸ ποὺ σοὺ ἔκανα. Ὁ Θεὸς σ' ἔστειλε σ' ἐμένα. Ἀφοῦ εἶσαι συμπατριώτης μου καὶ θὰ μὲ βοηθήσῃς βέβαια νὰ μὴν ξαναπέσω στὰ χέρια τὸν ἐχθρόν μας.

— Βέβαια, βέβαια... ἔκανε ὁ Ἀρνὸς, ὁ ὁποῖος μὲσα τοῦ σκοπεῖν ἀντιβίβει τὸ ἀντίθετο.

— Μπορεῖς νὰ κάνῃς πολλὰ γιὰ μένα, ἐξακολουθῇ ὁ ἀγαθὸς Μαρτέν. Ξέρεις καλὰ τὰ περὶ μου;

— Εἶμαι ἀπ' τὸ ὄρος ποὺ ἀπὲξαι μισὴ λήγνα ἀπ' ἐδῶ, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς.

— Καὶ ποῦ πᾶς τώρα; ρώτησε ὁ Μαρτέν.

— Ἐξαίρνα, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς, ἔλασφονα πολλὰ γιὰ μένα, ἐξακολουθῇ ὁ ἀγαθὸς Μαρτέν. Ξέρεις καλὰ τὰ περὶ μου;

— Εἶμαι ἀπ' τὸ ὄρος ποὺ ἀπὲξαι μισὴ λήγνα ἀπ' ἐδῶ, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς.

— Καὶ ποῦ πᾶς τώρα; ρώτησε ὁ Μαρτέν.

— Ἐξαίρνα, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς, ἔλασφονα πολλὰ γιὰ μένα, ἐξακολουθῇ ὁ ἀγαθὸς Μαρτέν. Ξέρεις καλὰ τὰ περὶ μου;

— Εἶμαι ἀπ' τὸ ὄρος ποὺ ἀπὲξαι μισὴ λήγνα ἀπ' ἐδῶ, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς.

— Καὶ ποῦ πᾶς τώρα; ρώτησε ὁ Μαρτέν.

— Ἐξαίρνα, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς, ἔλασφονα πολλὰ γιὰ μένα, ἐξακολουθῇ ὁ ἀγαθὸς Μαρτέν. Ξέρεις καλὰ τὰ περὶ μου;

— Εἶμαι ἀπ' τὸ ὄρος ποὺ ἀπὲξαι μισὴ λήγνα ἀπ' ἐδῶ, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς.

— Καὶ ποῦ πᾶς τώρα; ρώτησε ὁ Μαρτέν.

— Ἐξαίρνα, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς, ἔλασφονα πολλὰ γιὰ μένα, ἐξακολουθῇ ὁ ἀγαθὸς Μαρτέν. Ξέρεις καλὰ τὰ περὶ μου;

— Εἶμαι ἀπ' τὸ ὄρος ποὺ ἀπὲξαι μισὴ λήγνα ἀπ' ἐδῶ, ἀπάντησε ὁ Ἀρνὸς.

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

αὐτοὶ δὲν ἄρρησαν νὰ θολώσουν τὸ κεφάλι του.

— Καλὸ κρασί, μὰ τὴν πίστα μου! εἶπε...
— Μοῦ εἶπε πρὶν πὺλ εἶσαι κουρασμένος, τοῦ εἶπε τότε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ. Ἀς καθήσουμε λίγο ἐδῶ στὴ γλῶν νὰ ξεκουρασθῇς, νὰ πῆς μὴ τὴν ἰσχυρία σου καὶ νὰ κουβεντιάσουμε μὲ τὴν ἡσυχία μας. Ἀλλ' ἔλα, ἀπὸ ποῖο μέρος εἶσαι;

— Ἐγώ, ἀπάντησε ὁ Μαρτέν, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ πῆν, εἶμαι ἀπὸ τὸ Ἀρτίγκ.

— Ὁραῖο μέρος... ἔκανε ὁ Ἀρνὸς. Κι' ἔχεις ἐκεῖ οἰκογένεια;

— Οἰκογένεια καὶ γυναῖκα, ἀγαπητὴ φίλε, ἀπάντησε ὁ Μαρτέν, ὁποῖος, χάρις στὸ κρασί, εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται πὺλ διαχυτικός.

Καὶ παρανοήμενος ἀπ' τὸν Ἀρνὸς, ἄρχισε νὰ τοῦ διηγείται ὅλη τὴν ἱστορία μέχρι τὸν ἐλαχίστον τῆς λεπτομερείας: Τὴ νεότητά του, τὸν ἐρωτὰ του καὶ τὸ γάμο του. Τοῦ εἶπε ακόμα πὺλ ἡ γυναῖκα ἦταν διαχυτικὴ, ἀλλὰ εἶχε τὸ μεγάλο ἐλάττωμα νὰ ἔχη κάπως κακὴν καὶ βαρὺ χεῖρ.

Ἐνῶς μάλιστα τῆς συζήτησης δὲν ἀπμάζει βέβαια τὸ σύζυγο, μὰ, ἔπειτα, ἔπειτα, ἔπειτα, τὸ πρᾶγμα καταπνίγει ὁληρῶς. Γύρῃς αὐτὸ τὸ λόγο μάλιστα ὁ Μαρτέν Γκέρ εἶχε ἀρρήσει τὴν γυναῖκα του καὶ τὸ χεῖρ του καὶ ἔγινε στρατιώτης. Ὅσοις ἀγαποῦσε τὴ σύζυγό του βεβαιῶν καὶ εἶχε πάντα τὸ δάχτυλό του ἐπάνω τὸ δαχτυλίδι τοῦ πρῶτου καὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πάνω ἀπ' τὴν καρδιά του.

Καθὼς τὰ ἔλεγε ὅλ' αὐτὰ, ὁ φτωχὸς Μαρτέν Γκέρ ἔκλειπε. Τὸ κρασί τὸν εἶχε χτυπήσει στὸ κεφάλι. Θέλησε κατόπιν νὰ διηγηθῇ πὺλ εἶχε μὲτ' ἐστὶν ἱσχυρία τοῦ ὑποκόμιτος ντ' Ἐμπερὸς καὶ πὺλ εἶχε ἕνα σῶμα τὸν δὲν κατεδίωκε σὺν διάβολος. Μὰ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς ἱστορίας του φανόταν νὰ μὴ ἐνδιαφέρει καθόλου τὸν Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ὁ ὁποῖος ἔφερε πάντα τὴν προσοχήν του στὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ Μαρτέν καὶ τὸν ρωτοῦσε γιὰ τοὺς συγγενεῖς του, γιὰ τοὺς φίλους του, γιὰ τὴν χώρα καὶ τὰ ἐλάττωμα τῆς Βερτράν.

Μέσα σὲ διάστημα λιγώτερον τῶν δύο ὡρῶν, ὁ ὑποκόμις Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, μὲ τὴν ἐπιτήρησιν ἐρωτήσεων του, εἶχε μάθει πὺλ λεπτομερῆ τῆς ζωῆς τοῦ φτωχοῦ Μαρτέν Γκέρ.

Τέλος ὁ Μαρτέν Γκέρ, μὲ τὸ κεφάλι του φλογισμένο, θέλησε νὰ σηκωθῇ, μὰ τρέμισε καὶ ἐξαίρνα κατὰ βαρὺς.

— Ἐ! Ἐ! ἔλεγε, σύντροφε, ρώτησε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ἐξαίρνοντας σὲ δυνατὰ γέλια, ὅς μου τὸ χεῖρ σου.

Καὶ ἀπὸ τὸν βοήθησε νὰ σηκωθῇ, ἄρχισε νὰ τὸν τραβᾷ ἀπὸ τὸν ἐχθρόν του, ἐνῶ ὁ Μαρτέν Γκέρ παρανοήμενος καὶ ἔλεγε διάφορες ἀνεπαιστήριες.

Παραπάνω ἔτσι ὡς μισὴ ὥρα, δὲν ἔξαίρνα ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ πρὸς τὸν Μαρτέν.

— Ἀρκετὰ σὲ συνάδενον, εἶπε. Ἐξ ἄλλου δὲν μὲ χροιάζεσαι καὶ βλέπεις αὐτὴν ἐκεῖ τὴν πόλιν; Εἶνε ἡ πόλιν τοῦ Ὁδραί. Χίττα σου καὶ ἀμέσως ὁ σκοπὸς θὰ σοὺ ἀνοίξῃ. Θὰ τοῦ πῆς πὺλ σὲ στέλνω ἐνῶ καὶ τότε αὐτὸς θὰ σοὺ δείξῃ τὸ σπίτι μου, ὅπου ὁ ἀδελφός μου θὰ σὲ ὑποδεχθῇ καὶ θὰ σὲ φιλοξενήσῃ μ' ὅλη του τὴν καρδιά. Λοιπόν, γιὰ σου, σύντροφε...

— Γιὰ σου καὶ! εὐχαριστῶ πολύ, φίλε μου. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸ καλὸ ποὺ μοῖκανε. Ἐγὼ εἶμαι φτωχὸς καὶ δὲν μπορῶ νὰ σοὺ ἐξπληρώσω. Μὰ ἔννοια σου, ὁ Θεὸς ποὺ εἶνε δίκαιος, θὰ σὲ κρίνῃ ὅπως ἀξίει. Χαῖρε, φίλε...

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ μεθυσμένου, ἔκαναν τὸν Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ὁποῖος ὅσοις δὲν ἦταν καθόλου προληπτικός, ν' ἀνατριχιάσῃ. Γιὰ τὴν στιγμή μάλιστα θέλησε νὰ φωνάξῃ πίσω τὸν Μαρτέν Γκέρ γιὰ νὰ τὸν σώσῃ. Μὰ ἦταν ἀργά πρὶν, γιὰ ἐκεῖνος χτυποῦσε καλὰ τὴν πόλιν, ὅχι τὸν Ὁδραί, ἀλλὰ τὸν Νουαγιόν.

— Ὁ δυστυχισμένος! Χτυπάει τὸν τάφο του! φημίσει ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ.

Ἐπομένως ὁ Μαρτέν Γκέρ ἐξακολουθοῦσε νὰ χτυπᾷ τὴν πόλιν καὶ νὰ ξεφωνίσῃ:

— Ἐ, φίλακα! Ἐ, Κέρβερε! θὰ μ' ἀνοίξῃς καμμιὰ φορὰ, τεμνέ; — Ποῖος εἶσαι σὺ; ρώτησε ὁ σκοπὸς ἀπὸ μέσα. Δὲν ἀνοίγουμε πόρτα ὅρα! Ποῖος εἶσαι σὺ ποὺ κάνεις τόση φασαρία;

— Ποῖος εἶμαι, τεμνέ; Εἶμαι ὁ Μαρτέν Γκέρ ἢ, ἂν θέλεις, ὁ ἄλλος ὄνομα, ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ.

— Ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ; Εἶσαι ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ; ρώτησε ὁ σκοπὸς.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

— Ναι, ἀπὸ τὸ θέλεις, διάβολε! ἀπάντησε ὁ Μαρτέν Γκέρ, χτυπώντας τὴν πόρτα μὲ γροθιὲς καὶ μὲ κλωτσιές.

Φασαρία ἀκούστηκε τότε μέσ' ἀπ' τὴν πόρτα στρατιωτῶν ποὺ ἀσπάζαν τὰ ὅπλα τους. Ἐπειτα ἡ πόλιν ἀνοίξε καὶ ἕνα φανάρι φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ Μαρτέν Γκέρ, ὁ ὁποῖος ἀκούσε τοὺς στρατιώτες ποὺ φώναζαν:

— Ναι, εἰν' αὐτὸς! Αὐτὸς εἶνε!

Τότε μόνο ὁ Μαρτέν Γκέρ κατάλαβε σὲ ποῖων τὰ χέρια εἶχε πέσει καὶ μὴ κραυγὴ ἀπελπισίας τοῦ ξέφυγε, ἡ ὁποία ἀντήχησε στ' αὐτὰ τοῦ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ, ποὺ βρισκόταν κρημνισμένος ἐκεῖ κοντὰ, σὺν μιὰ τρομερῇ κατάρα.

Κραυγές, χτυπήματα, θόρυβος ἐπακολούθησαν καὶ ἀπ' ὅλη αὐτὰ ὁ Ἀρνὸς κατάλαβε πὺλ ὁ Μαρτέν Γκέρ, βλέποντας πὺλ ἦταν χαμένος, πάλιν ἀπεγνωσμένος. Μὰ, ἀλλοίμονο! ἦταν ἕνας ἀσπλός καὶ εἶχε νὰ κάνει μὲ εἰκοσι ὀπλισμένους.

Πράγματι, οἱ Ἰσπανοὶ κατόρθωσαν ν' ἀλλοσοδέσουν τὸν Μαρτέν Γκέρ. Ἀμέσως τὸν ὡδήγησαν στὸ σπίτι τοῦ διοικητοῦ, ὁ ὁποῖος διέταξε νὰ τὸν κρεμάσουν πρὶν ἀπ' τὰ χαράματα.

Ὅταν οἱ στρατιῶτες μετέφεραν τὸν Μαρτέν καὶ ἔπαινε κάθε φασαρία, ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ βυθίστηκε ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα σὲ σκέψεις. Κατόπιν σηκώθηκε, προχώρησε καμμιὰ τρακομαρὰ βήματα μέσ' στὸ δάσος, ἔδεσε τ' ἄλογό του σ' ἕνα δέντρο, ἔστρωσε κατὰ γῆς τὸ κάλυμμα τοῦ ἄλλου, τυλίχτηκε στὸ μανδύα του, ἔκλεισε καὶ κοιμήθηκε ἐπὶ ἔξη ὥρες τὸν ὅπιο τοῦ δικαίου.

Ὅσοις, δὲν ξύπνησε, δὲν εἶχε φέει ακόμα καὶ ὅπως ἔκρινε ἀπ' τὴν θέσι τὸν ἀσπρῶν, ἡ ὥρα ἦταν τέσσερες. Σηκώθηκε, τινάχτηκε καὶ χωρὶς νὰ λύσῃ τὸ ἄλογό του, προχώρησε μὲ χίλιες προφυλάξεις ὡς τὸ δημόσιο δρόμο.

Κύτταξε τότε πρὸς τὸ μέρος τῆς κρεμάλας, ποὺ οἱ Ἰσπανοὶ στρατιῶτες τοῦ ἔχουν δείξει τὸ προηγουμένον βράδυ καὶ εἶδε νὰ ταλαντεύεται ἀργὰ σ' αὐτὴ τὸ σῶμα τοῦ Μαρτέν Γκέρ.

Ἐνα φριχτὸ χαμόγελο φάνηκε στὰ χεῖλιν του καὶ ἀμέσως πλησίασε τὸ πτώμα. Μὰ ὁ κρημασμένος βρισκόταν πὺλ ψηλὰ. Τότε ὁ Ἀρνὸς ντὺ Τίλ σαρράφλωσε στὸ στυλο τῆς κρεμάλας καὶ δὲν ἔφτασε ἀρκετὰ ψηλὰ, ἔκρινε τὸ σχοινὶ μὲ τὸ σταθὶ του.

Ἀμέσως τὸ πτώμα ἔπεσε κάτω.

Ὁ Ἀρνὸς ἔξαγκατέθηκε, ἔδωκε ἀπ' τὸ δάχτυλό του πεθαμένου τὸ δαχτυλίδι τοῦ γάμου του, τὸν ἔβαζε, πῆρε καὶ τὰ χαρτιά του καὶ ἀπομακρύνθηκε χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ ρίξῃ ἕνα βλέμμα στὸν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖο ποῦ εἶχε βασανίσῃ στὴ ζωή του καὶ τὸν ὁποῖο εἶχε κλέψῃ καὶ στὸ θάνατό του.

Ἐξαίρνα, καθὼς προχωροῦσε σ' ἕνα ἄδεντρο μέρος, τοῦ φάνηκε πὺλ διέκρινε μιὰ σκιά, ἡ ὁποία, βλέποντάς τον, χάρθηκε σὲ μιὰ τάφο ποὺ ἔκοβε τὸ δρόμο.

— Διάβολε! ε

ΜΗ πιστεύετε σ' αυτά που λέει ο κόσμος. Δεν είμαι κανένας Δόν Ζουάν. Σας το εξομολογούμαι ο ίδιος. Το μόνο προτέρημα που έχω είναι ότι μπορώ να ξεγελάω τους άλλους. Είμαι ένας άνθρωπος που λέει ψέματα. Μ' αρέσει ο φωτοστέφανος κι' η γύμνηση του κατακτητού. Σας ορκίζομαι όμως ότι δι' αυτά είνε μια άπατηλη επιφάνεια. Στο βάθος είμαι κι' εγώ σαν τους άλλους. Φαίνεται όμως πως είμαι τυχερός. Με βοηθάνε πολύ η περιστάσεις. Μόλις βρω λοιπόν την ευκαιρία, κοροϊδεύω. Ναι, ξεγελάω όλο τον κόσμο, τους γονείς μου, τους φίλους μου, τους ξένους μου, χωρίς διάλοιο να κοκκινίζω. Τό έχω μέσα μου. Τι φταίω εγώ;...

Είμαι σαράντα χρόνων. Είμαι σοβαρός άνθρωπος και μάλιστα υπόδειγμα αρετής. Η μητέρα με δείχνουν στα παιδιά τους και τους ψιθυρίζουν στ' αυτί: «Αχ, κι' εγώ ήσαν να γίνης κι' εσύ σαν κι' αυτόν!». Όσο για τις γυναίκες, αυτές με φέρονται πάντα ως παράδειγμα στους άντρες τους: «Κότταξέ τον!... Τι λαμπρός άνθρωπος! Μακάρι να τομιαίξες κι' εσύ λιγάκι!». Βλέπετε λοιπόν; Έγώ είμαι άθωος! Είμαι το όμμα της φύσης μου...

Οι φίλοι μου έχουν και μου εμπιστεύονται τα μυστικά τους. Η φίλες μου ζητάνε πάντα να φωτοστούνε από τις συμβουλές μου. Με νομίζουν πάσοφο! Κι' εγώ, αλλοίμονο, είμαι μια άδεια κολοκύβια! Έχω μια ευχέρεια να λέω φράσεις κι' ένα σωρό άσυναρτησίες. Ο κόσμος, όλες αυτές τις φλυαρίες τις νομίζει για χρησιμότητες. Με θεωρούν έξυπνο, ενώ εγώ ντρέπομαι για τον εαυτό μου. Αυτή είναι η δυστυχία μου...

Μια φορά μόνο στη ζωή μου δεν κοροϊδεύα ένα φίλο μου. Μια φορά μόνο φέρθηκα δίως έπρεπε, χωρίς να κάνω καμιά από τις συνηθισμένες μου τρελλές. Κι' από τότε ο φίλος μου αυτός, ο Τζιοβάνι Τρουπιάκι, χροσταίει σ' έμένα την ευτυχία του. Ακούστε λοιπόν τις περιπέτειες της φτώχειας του καρδιάς...

Ο Τζιοβάνι ήταν έρωτευμένος με την κόρη ενός πλουσιού εισοδηματία. Έπρόκειτο στην αρχή για ένα μικρό φλέτ σ' ένα οικογενειακό χορό που πήρε σε λίγο τρομακτικές διαστάσεις. Έγινε μέσα σε μια βδομάδα ένας τρελλός και παράφορος έρωτας...

Είμαι χαμένος... μου είπε μια μέρα ο φίλος μου. Τι άδικια, να μη μπορώ να παντρευτώ τη Σαβίνα, την πολυγασημένη μου!... Οι γονείς της δεν με θέλουν για γαμπρό τους: «Η Σαβίνα — λένε — είναι μικρή ακόμα. "Ας περάσουν λίγα χρόνια κι' ύστερα βλέπουμε για τον γάμο της. "Επειτα, θα κάνετε καλά να το βγάλετε από το νου σας. "Η Σαβίνα δεν μπορεί να γίνει γυναίκα σας. Δεν μάς κάνουνε. Βοήθε καμιάν άλλη!...».

Οι έρωτες του φίλου μου, όσο κι' αν ήσαν ρομαντικοί, μ' ενδιέφεραν όσο δεν μπορείτε να φαντασθήτε. Ήσαν τόσο άθωοι, τόσο άγνοοι, τόσο τρυφεροί!...

—Κι' εσύ τι σκεπτόσαι να κάνης; τον ρώτησα.
—Ο Τζιοβάνι μου είπε τότε μ' ένα δραματικό τόνο στη φωνή: «Η δική μου, η κανονός! "Η εκείνην, ή... τον θάνατο!...»
—Έγώ, όπως πάντα, χαμογέλασα. "Επειτα όμως θεώρησα καλό να σοβαρευτώ:

—Μα για σκέψου καλύτερα, Τζιοβάνι. Θα υπάρχει κάποιος τρύπος σωτηρίας...

—Ένας μόνο.

—Ποιός;

—Εσύ!

—Εγώ;

—Ναι. Έδώ μάς χρειάζεται

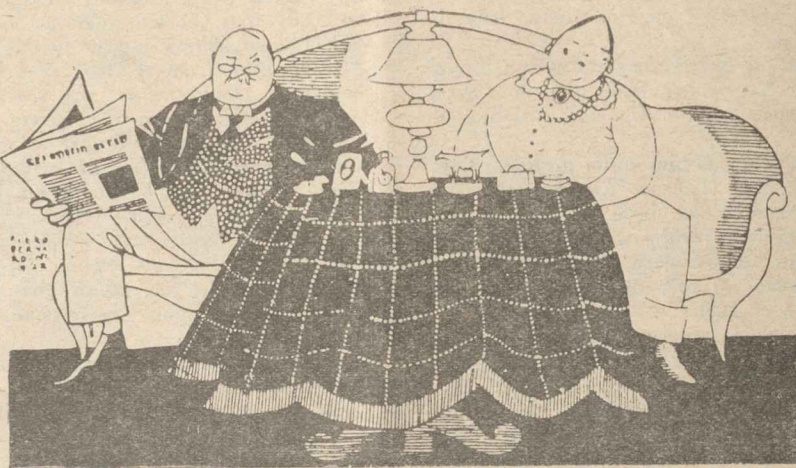
έναν σοβαρό άνθρωπο.

Και μου εξήγησε το σχέδιό του.

Έπρεπε να παρουσιαστώ στους γονείς της Σαβίνας και να τους εξηγήσω... Τι; Καταλαβαίνετε.

Τα προτερήματα του έρωτευμένου Τζιοβάνι, τα φυσικά του χαρίσματα κι' ακόμη ν' αφήσω να υπονοηθεί ότι άρχα ή γρήγορα θα κληρονομούσε έναν πλουσιώτατο θείο του. "Επειτα, έπρεπε να τους δώσω να καταλάβουν ότι αυτή η επίμονη άρνησή τους μπορεί να είχε στο τέλος και τραγικά αποτελέσματα... Με λίγα λόγια, έπρεπε να τους πείσω ότι ο φίλος μου ήταν ο μόνος άνδρας που ταίριαζε της Σαβίνας.

Για μια στιγμή σκέφτηκα να

Οι γονείς της ήσαν γεμάτοι προλήψεις...

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Μ. ΚΑΤΑΛΑΝΟ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΣΑΒΙΝΑΣ

καμιά δυσκολία. Ο μπαταδόχος πατέρας της το είχε καμάρ τον όμιλον φίλος του. Το όνομά μου, βλέπετε, ήταν πασίγνωστο. Ήσαν ένας άνθρωπος του κόσμου!

—Μα δεν το βλέπεις και μόνος σου; μου έλεγε ο πατέρας της νέας. Σ' άφηνω στην καλή σου θέληση. Ο Τζιοβάνι μπορεί να είναι ένα καλό παιδί, μα δεν κάνει για τη Σαβίνα. Είναι μικρή ακόμα, δεν έχει στο νου της παντρείς. Αυτό μπορείς να το ιδής και μόνος σου...

Κι' αποφάσισα πια να ψαρεύω τη Σαβίνα.

Η πανήγυρη αυτή μου φέρθηκε με ειλαχρίνεια. Δεν μου έρχενη την αντιπάθειά της για τον υποψήφιο γαμπρό.

—Είπε άνοστος, μου είπε. Είπε, μάλιστα, και λίγο κοντός. Μιλάνε διαρκώς γι' άσημαντα πράγματα... Γράφει όμως όμορφα! "Αυτά, ναι! Γράφει πολύ όμορφα... ορθά... Μά όμορφα γράφω κι' εγώ!...

—Δεν άμφιβάλλω, της απάντησα. Είσαι ένα πολύ έξυπνο κορίτσι, Σαβίνα... Θα μου επιτρέψης όμως να σ' έρωτησω κάτι: "Απόπ' εσύ σ' αρέσει, γιατί θέλεις να τον παντρευθής;...

Τα μάτια της Σαβίνας με κτύπησαν με οίκτο.

—Μα δεν το κατάλαβες ακόμα; Θεέ μου, πόσο στενοκέφαλο ένε οι άνδρες! Βαρέθηκα πια τις έρωτικές εξομολογήσεις του καρτηρού μου, τα λυπητερά άναστενάγματα του έξαδελφου μου, το καπνιστό του φουτηχού που κάθεται απέναντί μας!...

—Καταλαβαίνω... της είπα. Θέλεις πια να παντρευθής...

—Δεν υπάρχει λοιπόν κανένα πρόσωπο που ενδιέφερον; "Εκείνη άναστένανε και σήκωσε τους ώμους.

—Ξέρω κι' εγώ;...

—Μα τότε γιατί θέλεις να πάρης τον Τζιοβάνι;

—Τι άδικότητες που είσαι!... Ο Τζιοβάνι είναι ο πιο κοντός άρδιους. Θα τον κάνω δ.τι θέλω... Θα τον τραβάω από τη μύτη!...

—"Α! γι' αυτό λοιπόν έπιμένεις τόσο πολύ;...

—Μα γιατί άλλω;

—Δεν τον αγαπάς;

—Εγώ; Τι ιδέα! "Όπως κι' αν είναι διος, θα τον έπαινα εγώ, ρίστος, για να βγώ πια από δω μέσα... Θέλω κι' εγώ ν' άνοσο σπίτι, να δέχομαι τις φίλες μου να κάνουν δ.τι θέλω, να ήσω...

Τι μπορούσα να της πω!... Το μόνο που κατάλαβα, ήταν ότι ο Τζιοβάνι έπρεπε να σωθί με καθε τρόπο.

—Σαβίνα, άκουσε με... Ο Τζιοβάνι δεν είναι τόσο άνηστος, όσο φαντάζεσαι... Έχει κι' αυτός τα ελαττώματά του... "Αφρη τον ναι πάη στην όργη!...

—Μα τι λές τώρα; Τον έρεις μίτης καλύτερα από μένα... Έχω πάρει πια την άποψή μου. Περιμένα λίγο και θα ιδής... Σας έτοιμάζω μια έκκληση!...

Περιμένα... Και είδα ύστερα από λίγες ήμέρες το Τζιοβάνι και τη Σαβίνα να μπαίνουν σαν άστροβόλος μέσα στο σπίτι μου. Ο φίλος μου είχε κάνει μια μεγάλη έ-

—'Ελάτε, κιντάξτε με στα μάτια!...

στείλω στο διάβολο και τον Τζιοβάνι και τη Σαβίνα του. Μα τι τα θέλετε; Σας είπα, νομίζω, πως κάνω πάντα το αντίθετο από εκείνο που σκέπτομαι!...

Η Σαβίνα ήταν ένα μοντέρνο κορίτσι. Οι γονείς της όμως ήσαν γεμάτοι προλήψεις και συνήθειες του παλιού καιρού. Ο πατέρας της, ένας πονηρός και ματαιώδης άνθρωπος, δεν έδειχνε καμιά εκτίμηση στο φίλο μου. Μόνον αυτός διος, γιατί η μητέρα της Σαβίνας, μια άγαθή και ήγητη γυναίκα, αγαπούσε όλο τον κόσμο, όλα τα πλάσματα του Θεού...

Θεωρώ όλο αυτό καθήκον μου να σας εξομολογήθω την άμαρτία μου. Δεν θέλω να σας κινήσω τιποτε, για να ιδήτε τι άνθρωπος είμαι εγώ!...

Η Σαβίνα μου άφισε από την πρώτη στιγμή. Τι νόστιμο καρδί που ήταν! Η χάρι της, η άμορφιά της, το γέλιο της, η καλή καρδιά της, μ' έκαναν να την κιντάζω με έλπιση. Πολύς φορές μάλιστα άναρωτιόμην μήπως την αγαπούσα!...

Μπήκα στο σπίτι της χωρίς καμιά δυσκολία. Ο μπαταδόχος πατέρας της το είχε καμάρ τον όμιλον φίλος του. Το όνομά μου, βλέπετε, ήταν πασίγνωστο. Ήσαν ένας άνθρωπος του κόσμου!

—Μα δεν το βλέπεις και μόνος σου; μου έλεγε ο πατέρας της νέας. Σ' άφηνω στην καλή σου θέληση. Ο Τζιοβάνι μπορεί να είναι ένα καλό παιδί, μα δεν κάνει για τη Σαβίνα. Είναι μικρή ακόμα, δεν έχει στο νου της παντρείς. Αυτό μπορείς να το ιδής και μόνος σου...

Κι' αποφάσισα πια να ψαρεύω τη Σαβίνα.

Η πανήγυρη αυτή μου φέρθηκε με ειλαχρίνεια. Δεν μου έρχενη την αντιπάθειά της για τον υποψήφιο γαμπρό.

—Είπε άνοστος, μου είπε. Είπε, μάλιστα, και λίγο κοντός. Μιλάνε διαρκώς γι' άσημαντα πράγματα... Γράφει όμως όμορφα! "Αυτά, ναι! Γράφει πολύ όμορφα... ορθά... Μά όμορφα γράφω κι' εγώ!...

—Δεν άμφιβάλλω, της απάντησα. Είσαι ένα πολύ έξυπνο κορίτσι, Σαβίνα... Θα μου επιτρέψης όμως να σ' έρωτησω κάτι: "Απόπ' εσύ σ' αρέσει, γιατί θέλεις να τον παντρευθής;...

Τα μάτια της Σαβίνας με κτύπησαν με οίκτο.

—Μα δεν το κατάλαβες ακόμα; Θεέ μου, πόσο στενοκέφαλο ένε οι άνδρες! Βαρέθηκα πια τις έρωτικές εξομολογήσεις του καρτηρού μου, τα λυπητερά άναστενάγματα του έξαδελφου μου, το καπνιστό του φουτηχού που κάθεται απέναντί μας!...

—Καταλαβαίνω... της είπα. Θέλεις πια να παντρευθής...

—Δεν υπάρχει λοιπόν κανένα πρόσωπο που ενδιέφερον; "Εκείνη άναστένανε και σήκωσε τους ώμους.

—Ξέρω κι' εγώ;...

—Μα τότε γιατί θέλεις να πάρης τον Τζιοβάνι;

—Τι άδικότητες που είσαι!... Ο Τζιοβάνι είναι ο πιο κοντός άρδιους. Θα τον κάνω δ.τι θέλω... Θα τον τραβάω από τη μύτη!...

—"Α! γι' αυτό λοιπόν έπιμένεις τόσο πολύ;...

—Μα γιατί άλλω;

—Δεν τον αγαπάς;

—Εγώ; Τι ιδέα! "Όπως κι' αν είναι διος, θα τον έπαινα εγώ, ρίστος, για να βγώ πια από δω μέσα... Θέλω κι' εγώ ν' άνοσο σπίτι, να δέχομαι τις φίλες μου να κάνουν δ.τι θέλω, να ήσω...

Τι μπορούσα να της πω!... Το μόνο που κατάλαβα, ήταν ότι ο Τζιοβάνι έπρεπε να σωθί με καθε τρόπο.

—Σαβίνα, άκουσε με... Ο Τζιοβάνι δεν είναι τόσο άνηστος, όσο φαντάζεσαι... Έχει κι' αυτός τα ελαττώματά του... "Αφρη τον ναι πάη στην όργη!...

—Μα τι λές τώρα; Τον έρεις μίτης καλύτερα από μένα... Έχω πάρει πια την άποψή μου. Περιμένα λίγο και θα ιδής... Σας έτοιμάζω μια έκκληση!...

Περιμένα... Και είδα ύστερα από λίγες ήμέρες το Τζιοβάνι και τη Σαβίνα να μπαίνουν σαν άστροβόλος μέσα στο σπίτι μου. Ο φίλος μου είχε κάνει μια μεγάλη έ-

Η ΠΟ ΟΡΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΗΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΑΠΟΨΕ

Απόψε—ή βραδιά καλή—στη δύση πορφύριζον
Σαν άλκα ροδόφυλλα τα σύννεφα άγκαλιές.
Κυλούν άρχα στη θάλασσα, χαδιάρικα άρμενίζουν
Καίκα καλοτάξειδα στης άβρας τις ωπές.

Τον Παρθενώνα ροδίνες ανάγνητες τον φωτίζουν
—Στέφανο στις καλλήμορφες μαριμαρίνες θεές—
Απόψε τα γαρύφαλα των δειλινών άνθίζουν
Και με μεθύνουν των γιασεμιών, ή θεές ευωδιές.

Ο χρόνος φεύγει. Καρτερω νάρθη, Σιγά-σιγά
Σκεπάζει τα ροδόφυλλα της νύχτας το σκοτάδι
Και το φεγγάρι νοιάθοντας τον έρχομό σ' άρχα

Προβάλλει πιά άπ' το βουνό σκορπίζοντας για χάδι
Την άσμενέ άχτίδα του π' άνάσσει σου λυγιά
Και σου χαιδεύει τη μορφή γλυκειά μου μέσ' στο βράδυ.

ΦΑΙΩΝ ΣΠΑΘΑΡΗΣ

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Χρόνια και χρόνια, στον ίδιο ρυθμό,
Στους ίδιους τοίχους, διαβάτης μισεύω.
Και πάω δεν ξέρω για ποιόνε καμιά
Και κάτι γυρεύω.

Ανάσα μου δίνει ή κάθε άσχη
Και κάτι καινούργιο και πρσσο, σ' χάδι
Μα ή σκέψη μου, τρέμω, μη σπάσει και βγει
Σαν πέφτει το βράδυ...

Σε τίνος όνειρου το πλάνο φτερό,
Φτοχός ταξιδιάρης, ποθώ ν' άκουμπήσω;
Σμά σε ποιά κόσμο βουβό λαχταρώ
Τό νου μου ν' άφήσω;

Απόστασα τώρα και πλιο δέ βαστώ
Κι' έδώ το κορμί μου θα γείρω το ναύτο.
Κι' αυτό που γυρεύω, κι' αυτό που ζητώ
Ποτέ μου δέ θαύρω...

Ις, Κς.

ΟΝΕΙΡΟ ΑΓΝΟ...

Φτερά του νου,

Σε κόσμο άγνοο,

Με φέρνουν μέρη,

Μέσ' στη βραδιά

Μιά ή καρδιά

Μου, ή ένα άστέρι...

Κι' ως το κιντώ,

Κι' ως το κιντώ,

Κι' από νηλιά,

Με μιάς κινά,

Κάτω άπ' τα νέφη...

Στ' άγνό του φως

—Πόθος κρυφός

—Τρελλό μεθύσι—

Νάταν—όμιέ—

Τάστρο, για μέ,

Νάχε κινήσει...

Μέσ' στη βραδιά,

Ποιεί ή καρδιά

Μου, ως τα βάθη.

Στόν ούρανό,

—Δνερο άγνό—

Τ' άστρο μου, έχάθη...

ΒΕΤΑ Π.

νησία. Τον είχε απαγάγει...

—Σού όρκίζομαι ότι θα φερθώ τιμα! μου είπε. Θα την παντρευτώ μόλις μάς δώσει την ευχή του ο πατέρας της. Σού την παραδίδω, λοιπόν...

Η Σαβίνα χαμογέλουσε και με κτύπησε μ' ένα έκκεντρικό βλέμμα.

—Η τρέλλα σου είναι άχαροκτηρίστη! του απήντησα. "Ας είναι διος. Θα σ' εσ βοηθήσω...

Ο Τζιοβάνι άφρησε τη Σαβίνα στο σπίτι μου κι' έφυγε. Έγώ τότε διώρησα καλό να την μαλώσω.

—Αμωλή! της είπα.

Έκείνη μ' έπιασε από τα χέρια για να με κινή ν' αφήσω το σοβαρό φρο μου και να γίνω πάλι φίλος της, όπως πρώτα.

—Ελάτε... Κιντάξτε με στα μάτια! μου είπε.

Της έροξα μια λοξή ματιά και είδα έκκλητος μια άλλη Σαβίνα... Το πρόσωπό της ήταν κόκκινο από τη ντροπή και τα χείλη της έτρεμαν από τη συγκίνηση.

—Ηφα για σένα! μου είπε με φοβισμένη φωνή. Δεν κατάλαβες λοιπόν ακόμα ότι σ' αγαπώ;

—Εμένα; φώναξα σοσισμένος. "Α! Μα αυτό πια δεν το περιμένα!... "Όστε ηδρες για μένα;...

—Οχι, καλέ.

—Και θές να γίνης δική μου;

—Ναι, καλέ...

—Λοιπόν. Θα παντρευθής το Τζιοβάνι και ή αγαπάς έμένα. Σ' αρέσει;

—Έσοχα!

—Ετσι κι' έγινε. Έβωσα δηλαδή το φί-

λο μου και σόθηκα κι' εγώ. Οικονομηθήκα-

με δηλαδή άκετά Βολικά κι' οί δύο...

Μ. ΚΑΤΑΛΑΝΟ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Ο ράφτης ενός διακεκομένου δανδή άναγκάστηκε, αφού έχασε την ύπομνη του, να στείλ η το λογαριασμό του στον πελάτη του, συνοδεύοντάς τον με την εξής σημείωση:

«Κύριε, ο λογαριασμός σας στέκεται τόσον καιρό τώρα. Γιατί τον άφίνετε σ' αυτήν την έκκρεμη κατάσταση».

Και ο κομπρενόμενος πελάτης του, του απάντησε ως εξής:

«Κύριε, λυπούμαι που ο λογαριασμός μου στέκεται τόσον καιρό. Πήτε τον, λοιπόν, σ' παρακαλώ να... καθήση!»

Κάποιος βουλευτής της Γερμανίας είδε μια φορά στον ύπνο του τρία ποντίκια: Τό ένα παχύ, τό άλλο αδύνατο και τό άλλο τυφλό. Έκάλεσε λοιπόν έναν περίφημο Τσιγγάνο εξηγητή των όνειρων για να του εξηγήση τό όνειρό του.

Και ο Τσιγγάνος, αφού σκέφτηκε λιγάκι, του είπε:

—Τό παχύ ποντίκι, βασιλιά μου, είναι ο πρωθυπουργός σου, τό αδύνατο ο λαός σου και τό τυφλό είνε... ή Μεγαλειότητά σου!...

Ένας κουτσάλας έλεγε κάποτε σ' έναν κύριο... «Φανταστών τον:

—Έχω, βρε παιδιά, έλ φύσεως, τόσο άρεμάνιο και τρομερό ύψος, που όσες φορές κιντάζομαι σε καθρέφτη, τρέμω και φοβούμαι κι' ο ίδιος... τον εαυτό μου!...

Ρώτησαν κάποτε έναν καικόργο, αν πράγματι είχε διαποράξει όλα εκείνα τα έγκλήματα, για τα όποια τον κατηγορούσαν.

—Διέπραξα κι' ένα άλλο άκόμα, τό τελευταίο και χειρότερο, που δεν μου τό καταλογίσατε! απάντησε έκαινος.

—Ποιά;

—Τό ότι στάθηκα και με πάσανε!

Ένας χωρικός κάποτε περνώντας μπροστά άπ' τό Κοινοβουλίοκίο μιάς πόλεως, είδε έναν κατάδικο που τον πήγαιναν άλυσσοδεμένον πένν' έξη χωροφύλακες.

Από περιέργεια λοιπόν πλησίασε κάποιον και τον ρώτησε τί είχε κάνει ο κατάδικος αυτός.

—Πλαστογραφίες! του εξήγησαν. Ήταν τρομερός πλαστογράφος!

—Τί είναι αυτές ή πλαστογραφίες; ρώτησε ο χωρικός.

—Νά, άντέγραφε διάφορα έγγραφα και έβαζε ξένες υπογραφές.

—Μπά! Όθ'ερε λοιπόν πολλά γράμματα για να κινή άπ' αυτές τις δουλειές.

—Βέβαια...

—"Α! καλά τότεγα εγώ στα παιδιά μου, φώναξε στο τέλος ο χωρικός, πως... τα πολλά γράμματα χαλάνε τον άνθρωπο!...

Συμβούλευσαν κάποτε οι σύγγενείς της μια νεαρή χήρα και της έλεγαν:

—Καλά θέκανε να παντρευθής, αλλά ακόμα καλύτερα θέκανε να μην παντρευόσουν.

—Ας κάμουμε πρώτα το καλό κι' ύστερα βλέπουμε για το καλύτερο! απάντησε ή άνυπόμονη χήρα.

Ένας μονοφθαλμός κάποτε θέλοντας να πειράξη έναν κωμωδον που τον απάντησε στο δρόμο του πρωί-πρωί, του είπε:

—Ε, φίλε, σάμπως πού τον φουτώθηκες σήμερα;

Κι' ο κωμωδονς όμως, που έζηντος, του απάντησε:

—Σού φρίνεται πως είνε πρωί; Καμμένος, είνε μεσημέρι, αλλά εσύ δεν τό καταλαβαίνεις γιατί άνοιξες μονάχα... τό ένα σου παραπόρο!

Ένας Γασκάνος παλληκαράς δηγόταν κάποτε ότι σε μια πόλη τόσο καλά κατορθώσε να κολήση τον αντίπαλό του στον τοίχο που για πολλήν ώρα νομίζε κι' ο ίδιος πως ήταν... τοιχογραφία!

—Τόον και μια επιτυχημένη επέλαφιος έπιγραφή!

—Εντάξει κείται ο Χ... Χ... βιάσας επί τριάνοντα έτη ως άνθρωπος και επί δεκαπέντε... ως σύζυγος!

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ο ΓΡΑΦΟΛΟΓΟΣ ΕΙΧΕ ΔΙΚΗΟ...

ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΣΩΤΕΡ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ ΤΙΛΛΑΙ ΝΤΕ ΣΑΝΤΕΡΕΝ, ΡΟΖΑ ΠΡΕΝ-ΤΑΝ, ΡΑΟΥΛ ΜΠΑΛΛΟ, θεατρικός συγγραφέας, ΖΑΚ ΝΤΕΛΟΡΜ, φίλος του.

(Η σκηνή στο γραφείο του Ραούλ Μπαλλό. Βιβλία, Χειρόγραφα. "Ανθ. Μία γραφομηχανή σ' ένα τραπέζι. Ο Ραούλ κάθεται στο γραφείο του και διαβάζει ένα γράμμα. Ο Ζάκ τον ακούει καθισμένος σε μία πολυθρόνα).

ΡΑΟΥΛ (διαβάζοντας). — «Θά παρουσιασθώ ενώπιόν σας την 25ην και ακριβώς την όρισημένη ώρα, είμαι δέ βεβαία ότι θα δυνήθω να καταλάβω πλήρως σας την θέση της γραμμάτιδας. Η ανατροφή μου είναι άριστη και η μόρφωσή μου ανώτερη πάσης άλλης. Ομιλώ και γράφω ευχερώς πολλές ξένες γλώσσες. Έχω δίπλωμα διδασκαλίας με τόν βαθμόν άριστον. Γνωρίζω επίσης όλα τα συστήματα της στενογραφίας και χειρίζομαι με μεγάλην ταχύτητα την γραφομηχανή...»

ΖΑΚ (τόν διακόπτει). — Αυτό θα πη μετροφοροσύνη!... ΡΑΟΥΛ (πειραγμένος). — Αυτό το κορίτσι, φίλε μου, έχει επίγνωσι της αξίας του και κάνει πολύ καλά που μου δίνει αυτές τις πληροφορίες...

ΖΑΚ (είρωνικά). — Βάσω στοίχημα ότι η νεαρά αυτή δεσποινίς άνηκει σε μία παλαιά άριστοκρατική οικογένεια που έχει καταστραφεί πειά και ζει τώρα στη φτώχεια, όπως στα μυθιστορήματα...

ΡΑΟΥΛ. — Μάλιστα... Αυτό με κάνει να νοιώθω ένα μεγάλο θαυμασμό γι' αυτό το άξιον και χαριτωμένο κορίτσι που, μολονότι έχει ένα τόσο άριστοκρατικό όνομα, κερδίζει με κόπο το ψωμί του. (Με στόμφο). Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν!... Τι εύγενεια!... Τι μεγαλοπρέπεια!...

ΖΑΚ. — Μά δεν μου λές λοιπόν ότι σου έχει στείλει και τη φωτογραφία της!...

ΡΑΟΥΛ. — Κάνεις λάθος. Δεν έχω τη φωτογραφία της, αλλά έχω κάτι καλύτερο!

ΖΑΚ. — Για ν' ακούσουμε...

ΡΑΟΥΛ. — Μία φωτογραφία μπορεί να μάς ξεγελάσει. Πολλές φορές η γυναίκες, πίσω από ένα άγγελικό πρόσωπο, κρύβουν μία διαβολική ψυχή κι έμεις οι βλάκες δεν μπορούμε να καταλάβουμε τίποτα. Έχω όμως το γράψιμό της...

ΖΑΚ. — Δεν σε καταλαβαίνω...

ΡΑΟΥΛ. — Λοιπόν, φίλε μου, έμελέτησα το γραφικό της χαρακτήρα...

ΖΑΚ (με προσποιητό θαυμασμό). — "Ω!... ΡΑΟΥΛ. — Η γραφολογία, ξέρεις, είναι το φρότε μου!... Δεν γελιέμαι ποτέ!... Και πιστεύω πως παραδέχεται κι' εσύ, ότι την έπιστημη αυτή δεν μπορεί να την ξέρη ο καθένας... Πρέπει να έχεις μία ειδική εξυπνάδα, πρέπει να ξέρεις να κάνης διάφορες παρατηρήσεις, να κρίνεις, να συνθέτεις, να αναλύεις.

ΖΑΚ (στενοχωρημένος). — Ούφ!... Με πέθανες!

ΡΑΟΥΛ. — Άρχεισαι λοιπόν τόν θεϊόν δώρον μου!...

ΖΑΚ. — Κάθε άλλο!...

ΡΑΟΥΛ. — Λοιπόν... Μελέτησα τόν γραφικό χαρακτήρα 332 κοριτσιών, από τις απαντήσεις που μου έστειλαν στην άγελία μου που έδημοσίευσας στην «Πρωία», ζητώντας μία γραμματιά-δακτυλογράφο...

ΖΑΚ. — Μελέτησες, ανέλυσες, έκρινες, συνέθεσες 332 γράμματα!...

ΡΑΟΥΛ. — "Οχι, ζών! Τους έριξα από μία ματιά. Ένας καλός γραφολόγος διαβάζει τόν χαρακτήρα ενός προσώπου με την πρώτη ματιά. Καταλαβαίνει άμέσως με τί άνθρωπο έχει να κάνει... Ο γραφικός χαρακτήρας της δεσποινίδος Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν είναι τόνον καθαρός, ώστε έθαλα άμέσως κατά μέρος τόν γράμμα της. Τα προτερήματά της και η εξυπνάδα της είναι κάτι τόν αφάνταστο!... Αυτό τόν κορίτσι είναι ένας σωστός άγγελος! Η γραφολογία μου φανέρωσε όλα τόν μυστικά της ψυχής της...

ΖΑΚ. — Δεν ξέρω ποιόν να πρωτοθυμίσω... Έσένα ή εκείνη; Όστεν λοιπόν υπάρχει φόβος να γίνη από γραμματεός και συνεργάτης σου άκόμα!

ΡΑΟΥΛ. — Μόνον αυτό!...

ΖΑΚ. — Μά τί φίλο;

ΡΑΟΥΛ. — Γυναίκα μου!

ΖΑΚ. — Δεν είσαι καλά!... Μά... δεν την είδες άκόμα! Μπορεί να είναι...

ΡΑΟΥΛ (τόν διακόπτει). — Είναι άγγελος! Σου απαγορεύω να την προσβάλλεις...

ΖΑΚ. — Μά πού να πάω ή δογή!... Μά πού την ξέρεις;...

ΡΑΟΥΛ. — Η γραφολογία!... Πιστεύε στη γραφολογία!... Η μικρούλα Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν είναι άμορφη, είναι θελκτική, είναι χαριτωμένη!...

ΖΑΚ. — Θά ταυιάζεις!...

ΡΑΟΥΛ. — Κορόιδευε όσο θέλεις... Μά θ' αγαπήσης κι' εσύ καμιά φορά και τότε θά ιδής...

ΖΑΚ. — Φίλε μου, κι' εγώ είμαι έρωτευμένος, μά δεν κάνω σάν

τρελλός! Έπειτα, εγώ ξέρω με ποιόν κορίτσι είμαι έρωτευμένος. Τό είδα, τόν γνώρισα, χόρεψα μαζί του, έμαθα τ' όνομά του κι' έστερα τόν έρωτευόμην.

ΡΑΟΥΛ. — Πώς τή λένε;...

ΖΑΚ. — Ρόζα Πρεντάν!... Έ; Βλέπεις όνομα;... Είναι μία όμορφη και χαριτωμένη μοδιτσούλα! Φρόνημη όμως, όσο δεν φαντάσαι!... Κάθεται με μία γοργά δειά της που είναι λιγάκι τρελή! — μά δασκάλα, υποθέτω — ή όποια τήν έπηρε στίτι της, όταν πέθαναν οι γονείς της.

ΡΑΟΥΛ. — Τά συγχαρητήριά μου! Σου εύχομαι να γίνης εύτυχημένης, όπως είμαι τώρα εγώ... (Κυττάζει τόν γράμμα). Η Μπερανζέρ είναι ελκινική. Αυτό τόν προτέρημα είναι σπάνιον στις γυναίκες. Έπειτα, βλέπω πως δεν είναι διόλου εύγιστρη... Υπάρχουν τόσες...

ΖΑΚ (τόν διακόπτει). — "Οχι υπερβολές! Φτάνει πειά... (Κυττάζει τόν ρολόι του). Είναι τέσσερες, φίλε μου, Η δακτυλογράφος σου άργεί...

ΡΑΟΥΛ. — Θάρθη... (Γέρνει πρós τόν πίσω τόν κεφάλι. Μιλάν σάν νά όνειρεύεται). Τή βλέπω!... Είναι ξανθή... με γαλανά μάτια... με ένα στόμα σοβαρό, μά δροσερό κι' έτοιμο γιά φίλη...

ΖΑΚ (γελώντας). — Μπορεί όμως να είναι κι' άσχημη... και κοτσή!... Μπορεί νάχη αλλοίθωρα μάτια...

ΡΑΟΥΛ. — Μά τί λές τώρα! Και ή γραφολογία; Η Μπερανζέρ είναι θαύμα!... (Σάν νά βλέπη κάποιο όραμα). Δεν είναι ψηλή, ούτε κοντή... Έχει ένα λυγρό σωματάκι... Τό πρόσωπό της έχει μία όθωά έκφραση... Έχει μία εύγενεια στις κινήσεις της... μία χάρι...

ΖΑΚ. — Τό όνομά σου είναι ένα ποιήμα!... (Μικρή σιωπή. Σέ λίγο άκούγεται τόν κουνούδι). Έρχεται!... Απτή είναι! Τά όνειρο της ζωής μου!... (Μπαίνει ό όπρέρ της και άναγγέλλει: «Η δεσποινίς Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν»... Ο Ραούλ περιμένει μ' ένα έκστατικό χαμόγελο. Μπαίνει, τέλος, ή Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν. Είναι γεροντοκόρη, λίγο κοτσή, μύωψ και ντυμένη μ' ένα γελίοτρο, σάν σοφοφραζέτα. Μία τούφα άσπρα μαλλιά βγαίνουν κάτω από τόν καπέλλο της. Κρατάει μία όμπρέλλα και ένα μάστο έφημερίδες. Μόλις τή βλέπει ο Ραούλ, τή χάνει. Τό χαμόγελό του γίνεται ένας άπαισιος ροφρασμός άηδίας. Είναι έξω φρενών. Έπαναλαμβάνει με σβυσμένη φωνή). Η δεσποινίς Μπερανζέρ ντέ... ντέ... ντέ...

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (με ύπερφηφάνεια). —... ντέ Τίλλαι ντέ Σαντερέν!

ΖΑΚ (κρυμμένος πίσω από μία πολυθρόνα, προσπαθεί να κρατήση τή γέλια του). — "Ω! Η γραφολογία!...

ΡΑΟΥΛ (ταραγμένος). — Συγγνώμη, δεσποινίς, μήπως κάνετε λάθος;...

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (πειραγμένη). — Λάθος; Μά δεν είμαι λοιπόν στο σπίτι τού διασημού συγγραφέος Ραούλ Μπαλλό;

ΖΑΚ (με φωνή σβυσμένη). — Διασημύ!... Μά βέβαια!...

(Ο Ραούλ, χωρίς νά ξέρη τί κάνει από τήν ταραχή του, σπρώχνει πρós τόν μέρος της μία πολυθρόνα).

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (κυττάζοντας και τούς δύο). — Πώς από τούς δύο σας λοιπόν είναι ο κ. Ραούλ Μπαλλό; (Στόν Ζάκ). Σεις;...

ΖΑΚ (με ψεύτικη μετροφοροσύνη). — "Ω! "Οχι εγώ.

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ. — Με συγχωρείτε... Σεις μου άρρώστε περισσότερο! (Ο Ζάκ ύποκλίνεται).

ΡΑΟΥΛ (έξω φρενών). — Συγγνώμη, δεσποινίς, ελπετε ότι είστε ή δεσποινίς Μπερανζέρ Τίλλαι ντέ Σαντερέν!...

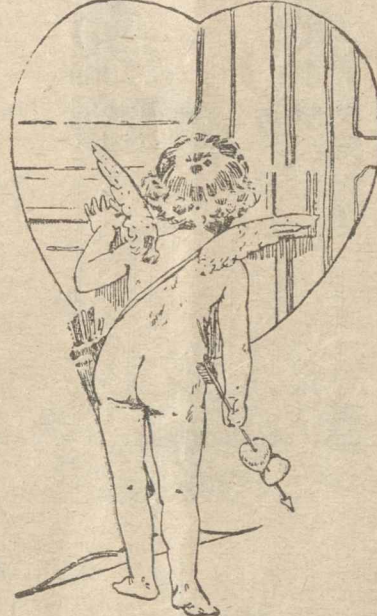
ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (πειραγμένη). — Μά, κύριε, είναι άνάγκη νά τή παναλάβω; Δεν τόν βλέπετε;

ΡΑΟΥΛ (γελώντας). — Επερίμενα... νόμιζα...

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ. — Η έκκλησί σας, κύριε, με φέρνει σε πολύ δύσκολη θέση... Είναι αφάνταστο! Μά ποιόν περιμένετε λοιπόν; Και μία ώραία κυρία ίσως! Η δημοσίευσή σας όμως δεν είχε κανέναν τίποτον όσο. (Ψάχνει στις έφημερίδες της. Βρίσκει τήν «Πρωία» και διαβάζει: «Θεατρικός συγγραφέας ζητεί ως γραμματιά δασκινιά καλής οικογενείας, μορφωμένη, γνωρίζουσαν στενογραφία και γραφομηχανή»). Δημοσιεύσατε, ναι ή όχι, αυτή τήν άγγελία;

ΡΑΟΥΛ (σάν παιδί που έκανε μία άταξία). — Μάλιστα, μάστα... Τήν έδημοσίευσά...

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (με παράπονο πληγωμένης ύπερφηφάνειας). — Και δεν είστε Ιερανοποιημένος που βοηθάτε μία γραμματιά, οι πρόγονοι της όποιας έδοξάσθηκαν στο Σουαρόν, στο Πουατί, στο Ρονσεβώ, στην Τερονσολήμ, στη Δαμιακό, κύριε, μάάλιστα τόν Δαμιακό! (Ο Ζάκ άπολαμβάνει τή σκηνή με μακάριο ύφος, ενώ ο Ραούλ έχει χαθεί στην πολυθρόνα του). Έμεις οι Τίλλαι ντέ Σαντερέν ελάβαμε μέρος στις Σταυροφορίες, κι' όταν ή χολέρα αφάνισε τούς χριστιανικούς στρατιές, έμεις, κύριε, ήμασταν πάντα κοντά στον βασιλέα Άγιο Λουδοβίκο!... (Ο Ραούλ και ο Ζάκ συνεννοούνται με τόν βλέμμα. Η Μπερανζέρ σηκώνει με άδιαφορία τούς ώμους και

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΧΑ'Ι'ΝΕ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ

Έχεις μπρούλλαντια δόλοαμπρα κι' άμειντούτος έχεις ό,τι ό καθένας πιθυμά, νά, κείνα τά πανώρηνα τά ματάκια σου αλήθεια, τί ζητάς, Καλή μου, πειά; Αυτά τά μαύρα κι' άδοχα ματάκια σου, κάπου σωστή-σωστή μιάν άρμαθιά τραγούδια άδρά κι' άθάνατα που έμπνεύσανε, αλήθεια, τί ζητάς, Καλή μου, πειά; Με τά γλυκά κι' έρωτικά ματάκια σου με λύπες, ό ναι, τόσο πικρά, κι' όλότελα με πήρες και μ' άπάνισες, αλήθεια, τί ζητάς, Καλή μου, πειά;

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

Κάποιο καλοκαιριάτικο πρωί μόνος μέσα στον κήπο τριγυρνόσα, μιλούσαν τά λουλούδια σιγαλά, μά εγώ βουδός και πρός περπατούσα. Μιλούσαν τά λουλούδια σιγαλά κι' άρχισαν με παράπονο νά λένε: — Της άδελφής μας κάποια μήν κρατάς έσύ άνθρωπε, χλωμέ κι' άρρωστημένη!

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ

Όταν, γλυκούλα άγάπη μου, στον τάφο, στον τάφο θά βρεθής τόν σκοτεινό, κι' εγώ θά κατεβώ, τότε, κοντά σου, κι' πάνω στο κορί σου θά δεθώ. Θ' άρχισω τά φιλήματα, τά χάδια, σε σένα τή χλωμή και παγερή, θά τρέμω, θά στενάζω και θά κλαίω και πτώμα άχρό κι' εγώ θάχω γενεί. Κι' όταν τόν έγεσθήρω θά σαλπίσω, κι' εύθής θά σηκαθών όλοι οι νεκροί, έμεις οι δύο θά μένουμε μόνάχα μέσα στην άγκαλιούλα μας σφιχτοί. Θά τρέξουν οι νεκροί! Μέρα της κρίσης! Άγγελοι θά τούς κράζουν δυνατά! Μά έμεις, καθόλου αυτά δέ θά μάς γνοιάζουν κι' άγκαλιασμένοι θάμαστε κεί δά!... Έσά μικρό κρινάκι άγαπημένο μου, που κόντεσαι ρεμβαστικό στο ονάζ, τί νά κυττάζεις έτσι ψηφοζώντας για τόν πικρό τόν πόνου σου φαρμάκι, — Φύγε από δά με τ' άνοστα τά χάδια σου κι' όσο μπορείς μακριότερά μου σύρε, τόν ξέρω πως τόν ορδο, ή άδελφούλα μου τήν ψεύτικη καρδούλα σου τήν πήρε!

ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

Βάλε στο στήθος μου τόν χερνάκι. Για με δουλεύει, μέσα και τυχτα άκούς, άνήσυχά πως χτυπά; και δέ α' άφνει ν' αναπαυθώ. Είλ' ένας άγριος ευκολόκοπος. Άχ! κάμε γοήτορα, ευκολόκοπος, για νά μπορέσω νά κοιμηθώ.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΒΡΑΣΜΕΝΑ

Χωστή νυχτιά, 'κείνη ή νυχτιά Τώρα, μέσα στην άδυσο που ήμωνα κοντά σου λιποθυμούν άντάμα, και τραγουδάκια μουίλεγες, τά ήλιβερά τραγούδια σου και τόν δικό μου κλάμμα! βγαλμένα απ' τήν καρδιά σου. και τόν δικό μου κλάμμα!

Μετάφρ. Α. ΦΑΝΤΑΖΗ

γει στην άγκαλιά τού Ζάκ).

ΜΠΕΡΑΝΖΕΡ (τρομοκρατημένη, στό Ζάκ). — Κύριε, σώστε μας, και σάς δίνω τόν χεί της έγγονής μου!...

ΖΑΚ (άρπάζει τόν καπέλλο του και σπρώχνει τις δύο γυναίκες πρός τά έξω). — Έλάτε... έλάτε... Θά σάς έξηγήσω...

(Η δεσποινίς ντέ Σαντερέν και ή Ρόζα Πρεντάν βγαίνουν. Ο Ζάκ, από τόν κατώφλι της πόρτας, φωνάζει στό φίλο του που έχει πάσει σε μία πολυθρόνα άπελπισμένος).

ΖΑΚ (είρωνικά). — Εύχαριστώ φίλε μου, για τίς καλές πληροφορίες που μου έδωσες για τήν άρραβωναστική μου! Άναγνωρίζω τώρα ότι ή γραφολογία είναι άλάνθαστη!

ΡΑΟΥΛ (μόνος και με άπορηγνέμενο ύφος). — Δυστυχώς!...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΩΤΕΡ

Ο Έρρικος Χάινε.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

μενε την εισβολή των επαναστατών στον πύργο του, μα δεν άπορά-
νιζε να φύγει.

Αυτή τη στιγμή μίμριε στο δωμάτιό του η γοργούλα υπηρέτρια
του 'Υβοννίκ, την οποία σεβόταν κι' αγαπούσε σαν μητέρα του, και
του φώναζε κατατρομαγμένη :

— Για το Θεό, κύριε μαρκήσιο, έδώ είσαστε ακόμα ; 'Ο δήμο-
χος του χωριού, Λαρόζ—σύρ—'Υόν, ξετρίπωσε την άρενιά σας,
κι' ανέφερε το γεγονός αυτό στην άρχηγό των επαναστατών Μοράν.
Νάτος...

'Ο μαρκήσιος Ρααλ ντε Τιγκρέ δίσταζε ακόμα, μα η γοργά
'Υβοννίκ τον τάνισε τότε απ' το χέρι και του φώναζε πλ' έντονα :

— Φύγετε άμέσως απ' έδώ, νεαρό μου κύριε, δεν είνε ντροπή να
κρυφτείτε. Δεν σκέπτεστε τοίλ'χιςτον τα έμπιστευτικά χωριά που
κρατάτε επάνω σας ; Τα τόσα όνόματα των εύπατριδών, οι όποιοι
σας άναστήρουν άρχηγό τους και στήριξαν σε σας τόσες και τόσες
ελπίδες για την κατάλυση της τυραννίας και για την επαναφορά στο
θρόνο του πολυχρονιμένου βασιλιά μας ;

— Μα πού να πάω λοιπόν, θεά 'Υβοννίκ ; της άπάντησε ο μαρ-
κήσιος, γεμάτος λύσσα, 'Όλος ο τόπος είνε γεμάτος απ' τις περιτο-
λίες των, Καλύτερα να τους περιμένο έδώ και να σκοτωθώ, αλλά
να σκοτώσω και μερικούς, να ξεθιμώσω τοίλ'χιςτον.

Μα η γοργά υπηρέτρια του δεν τον άφησε να πη περισσότερα. Τόν
άρπασε με το λ'όρι απ' το μπράτσο του και τον τράβηξε μαζί της
κάτω, στην κάτω πόρτα της αίλης του πύργου, λέγοντάς του γρή-
γορα—γρήγορα :

— 'Όχι... 'Όχι... Μας χρειάζεται η ζωή σου, νεαρό μου κύριε.

Θα σβύσω άμέσως, ή έρημη, αν
πεθάνεις. Νά... Πάρε το μονο-
πατάκι αυτό και θα σε βγάλει
ενα στην έκκλησία του χωριού.
Κανένας δεν θα σε ιδεί αν π'ες
σκιητά και κρύβεσαι ανάμεσα
στους θάμνους του μονοπατιού.
'Εκεί μ'όλ'ες φράσεις, τρύπωσε
στο λ'όρι, όσο να νυχτώσει κι' έ-
πειτα φεύγεις σε μέρος άσφα-
λές, 'Εγώ θα μείνω έδώ, να ύ-
ποδεχτώ τους επαναστάτες. 'Ε-
λα, φύγε, προς Θεού. Νά, Χτυ-
πούν τη μεγάλη αυλόπορτα τό-
ρα. 'Ο Θεός μαζί σου...

'Η πόρτα έκλεισε πίσω του
προφυλακτικά κι' ο μαρκήσιος
βρέθηκε μόνος. 'Εσκυψε το
κεφάλι του με θλίψη και με ανί-
σχυρη λύσσα και βαδίζοντας
προφυλακτικά, έφτασε στη μι-
κρούλα έκκλησία του χωριού και
τρύπωσε κρυφά στο λ'όρι. 'Ε-
κει, λαγιάσιμος σε μια γωνία,
περίμενε να νυχτώσει.

Πέρασαν ώρες άρεκέτες. 'Αρ-
χιζε πια να σουρουπώνει στο
καλά. Κι' όταν τα σκοτάδια άρ-
χισαν ν' απλώνονται παντού, ο
μαρκήσιος, μονιάσιμος πια,
σκηώθηκε απ' τη γωνία του, ά-
νακαβιόστηκε κι' έτοιμάστηκε να
φύγει από κει μέσα.

Μόλις όμως έφτασε στην έ-
ξοπορτα, φάνηκε μπροστά του
μια γυναίκα σιλουέττα, ή ό-
ποια με βήμα διορατικό και
κλονισμένο, μίμριε στην έκκλη-
σία, λέγοντας συγχρόνως :

— 'Εδώ είστε, πάτερ μου ;
'Ακούσα τα βήματά σας. 'Εο-
χώμιον να έλαφρώσω την ψυχή

— Θέλετε λοιπόν να σκοτώσετε τη γυναίκα μου ;...

μου από ένα βάρος, γονατιστή στην Παναγία, μα μα πού βρισκό-
σ'ε, έξομολόγησε με τοίλ'χιςτον.

'Ο μαρκήσιος ανατρίχισε σύγκομος. 'Είχε μπροστά του—την
γνώρισε άμέσως απ' τη γλυκειά φωνή της— την 'Αννι Μοράν, την
κόρη του τρομερού άρχηγού των επαναστατών Μοράν, ό οποίος έ-
στερνε τόσον καιρό τώρα τον τ'όριο και τη φρόση σε διάλυση την
περιφέρεια εκείνη. Και ή 'Αννι, μη βλέποντας μπροστά της απ' το
σκότος, νόμισε τον νεαρό μαρκήσιο για τον σεβάσιμο έφημερο του
χωριού κι' έρχόταν τώρα μ' έμπιστοσύνη να έξομολογήσ'ε αυτόν !

Τό δίλημμα ήταν φρικτό : Νά προσκοιτών τον έφημερο ; θ'ά
κοροΐδευε τα θεία κι' αισθανόταν απέχθεια μπρος σε μια τέτοια ά-
σέβεια.

Νά φανερωθ'ε ποιος ήταν ; 'Είχε μπροστά του μια άγγελική έ-
μορφιά κοπέλλα, μα ή κοπέλλα αυτή ήταν κόρη του πλ' θανάτου
έχθρου του. Τόν περιμένο άμέσως ο θάνατος, κι' αυτόν—τό πλ' γε-
ρότερο— και τους φίλους του συνονόμους, οι όποιοι έμπιστεύτηκαν τη
ζωή τους στο μυαλό του και στα χέρια του.

Προτίμησε να προσκοιθ'ε τον έφημερο και ζαρωμένος τότε πλ'
έξομολογητήριο, άκουγε με συγκίνηση και χτυποκάρδι την έξομολό-
γησι της άγνης κι' άγγελικής κοπέλλας, ή όποια, γονατιστή εύλι-
κά, τόν διηγήθηκε φευδυστά τα έξ'ης καταπληκτικά :

— Πάτερ μου, Πλ'όλ'ης ώρας ήρθε σπίτι ο πατέρας μου, ό
πονητημένος και στενοχωρημένος φρικτά. 'Ο γενικός άρχηγός τ'ό
είχε αναθέσει τη σύλληψη του άρχισιναμότου μαρκήσιου Ρααλ ντε
Τιγκρέ, κι' ο πατέρας μου στήριξε τις ελπίδες του για τον πρόδο-
σμό του στη σύλληψη αυτή. 'Αλλά καίτοις άθλιος πρόδοσης—έτα
έλεγε ο πατέρας μου— είδοποίησε, φαίνεται, τον μαρκήσιο έγκαίως
κι' έτσι βρέθηκαν τον πύργο του έρημο. 'Είχε δραστηριότητα ό κ. ντε
Τιγκρέ και με τη δραστηριότητά του, έβρισκαν κι' ή ελπίδες του πατέρα
μου για την προαγωγή του. Λοιπόν, πάτερ μου, έγώ ήμουν πλ'όλ'η
απόηση των κ. μαρκήσιου με άνόνημη έπιστολή, ότι πρόκειται να τον
συνλάβουν. Τόν άγαπούσα κρυφά και τρελλά, πάτερ μου, γιατί
ήταν ευγενικός, καλός και χαριτωμένος. 'Αμάρτυρα, πάτερ μου ;

'Ο μαρκήσιος πέτρωσε απ' την έκπληξη κι' απ' τη συγκίνησή του.
Μόλις κατόρθωσε να ψιθυρίσει :

— 'Όχι, κόρη μου. 'Αντίθετα, έκανες καλό, κι' ο 'Υψιστός θα
στο άναποδώσει...

Και κατόπιν πλ'όλ'η βοήθησε
σε σωστή επίμονη, άνάσας να
ξεστομάσει λέξη. 'Η 'Αννι Μο-
ράν σκηώθηκε τότε σιγά—σιγά
έκανε με κατόνυξη το σκαρ-
της κι' άπομακρύνθηκε, άνακα-
ρισμένη, άρ'όφ'ησε έντασι-
ταξύ :

— Εύχαριστώ, πάτερ μου !...
'Η έπείκειά σας με λυγώνει
από άφάνταστη άγνία...

'Η όρα περνούσε. 'Ο μαρ-
κήσιος, μεθυσμένος ακόμα απ'
το άρωμα της γλυκειάς κοπέ-
λλας, γεμάτος από έντονη συ-
κίνηση για το τρομερό μυστικό
της, δεν άποφάσισε να φύγει απ'
την έκκλησία. Στά τελευταία έ-
μνος βόηξε ξανά την ψυχράμα
του και βγάζοντας ένα στεναγ-
μό βαθύ, γλύστησε ανάμεσα στο
σκοτάδι, έφτασε στο γειτονικό
δάσος κι' από κει, έπειτα από
άμέτρητους κανόνους και περ-
πλανήσεις έβδωμάδων, έφτασε
στην άσφοδάλισσά, στο συμ-
φρονιμένο από πλ'ιν μέρος, στο
όποιο τόν περιμεναν με άγνία
οι δικοί του κι' οι άρχηγοί του.

Μέσα σε λίγες μέρες ή άπο-
πανάστασις άνάσσε σε διάλυση
τη Γαλλία. 'Ο νεαρός μαρκή-
σιος ντε Τιγκρέ, άρχηγός των
στρατευμάτων της επαρχίας του
—τόν έστειλαν εκεί επίηδες,
γιατί ήξερε καλτά τα μέρη και
τά πρόστα— νικούσε παντού
τους επαναστάτες κι' έφτασε το
θάνατο όλόγνρά του.

'Επειτα από πολλές νύκ-
τες τρομερές κι' αιματηρές, έφτασε

ΓΝΟΜΙΚΑ, ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ, ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ, ΤΟ ΓΑΜΟ

'Η γυναίκα δεν είνε καθόλου κατώτερη απ' τον άνδρα, μόνον πλ'
έχει ανάγκη από περισσότερη φρόνησι και δύναμη.

Ξενοφών

'Η καλή γυναίκα είνε το τίμιο του σπιτιού.

Πυθαγόρας

'Η γυναίκα δεν πρέπει ν' άσχολεϊται με τα πολιτικά, αλλά με
τα οικονομικά.

Θεόφραστος

Την άσχημη γυναίκα την κάνει άμορφη ο καλός τ'όπος.

Φιλήμων

Οι άνδρες πρέπει να ήτακούν στους νόμους της πολιτείας κι'
ή γυναίκες στις συνήθειες των άνδρών, με τους όποιους ζούν.

Σωκράτης

'Η γυναίκα, εκ φύσεως, είνε κακόγλωσσος και με την παραμυ-
κή άφορη κακολογούν τα πάντα. Μεγάλη ευχάριστη τους είνε
να μη λένε ποτέ την αλήθεια και τον καλό λόγο ή μια για την άλ-
λη. Κάθε φρόνιμος άνδρας δεν πρέπει ποτέ να πιστευη τις γυ-
ναίκες, ή όποιες έχουν την ικανότητα να βρίσκουν χίλιους—δύο τ'ό-
πους να μ'ας έξωπαστούν.

Ευριπίδης

Νουκαυρεμένο σ'αίτι και ώραία ζωή, δεν μπορούν να ύπάρξουν
χωρίς γυναίκα και παιδιά.

Αντίπατρος

'Εκείνος πλ'όλ'η να καλοπα-
νερη, πρέπει να διαλέξη χαρακτή-
ρα κι' όχι πρόια.

Μένανδρος

'Ο άνδρας πλ'όλ'η πνεύμα άνε-
πτυγμένο, πρέπει να διαλέγη γυναίκα
με κοινό μυαλό, γιατί δύο πνεύματα
μέσα στο ίδιο σπίτι είνε πολλά.

Μόναλδ

'Ερως είνε ή ένωση δύο ηγμένων.

Πλάτων

'Ερως είνε ή ηχηρή άρρώστια
ένος άρ'όσχρου, πλ'όλ'η έχει τι να
κάνη.

Θεόφραστος

'Ερως είνε μια σφάραγα πνοή,
φρεμένη από κόσμους παραδεισιακούς.

Οβγκδ

'Ερως είνε μια καθορή τρέλλα.

Βάκων

'Ο έρως !... 'Ο έρως είνε το με-
γαλύτερο άπέναν για έναν άνδρα.

Ευριπίδης

'Εάν δεν ήταξε ούτε ένας έρω-
τευμένος σ'όλο τον κόσμο, ό ήλιος
θάβινε άμέσως.

Οβγκδ

Δεν είνε κακό ο έρως για τους άνδρους. Κακή είνε ή πόρ-
α του έρωτος, στην όποια καταφέρνουν πολλές άδύνατες ψυχές
να όργισουν.

Λοκκιανός

'Όλα τα πάθη έξωθούν τους άνθρώπους σε σφάλματα, τα πα-
ραπτώματα όμως που προέρχονται απ' τον έρωτα, είνε πλ'όλ'η
και πλ'όλ'η άξιοαπάρτητα.

Α. Λαοροφονκώ

'Όταν μεθυσουν από έρωτικές ήδονές, οι νέοι χάνουν τη φρόνη-
σή τους.

Ερμολάτης

'Η όμορφιά είνε το πλ'όλ'η και το πλ'όλ'η απ' όλα τα πράγ-
ματα.

Ισοκράτης

'Η όμορφιά δεν έχει καμιά αξία, όταν δεν συνοδεύεται από τη
φρόνησι.

Ευριπίδης

'Όταν ή όμορφιά σ'αίτ'εται με την άρετή, είνε ένα πλ'όλ'η
άληθινο εύρημα.

Οβγκδ

Κακή ψυχή σε όλοιο σώμα, πλ'όλ'η με τρελλόν καθενήνισ σ'ό-
λοιο σώμα.

Ισοκράτης

Τό να έρχόσεται κανένας
για την άρετή και το να δια-
θέτη με σωφροσύνη τη ζωή
του, αυτό άσυνώως είνε ένα
πλ'όλ'η άρετή. Τίς εύκαιρόστε-
ρες και βέλτοστες άπολαύ-
σεις.

Ισοκράτης

αίς με το στρατό του και στα πρόθυρα του χωριού Παρτού. 'Ε-
κεί ήλ'ονταν ή άποπανάστασις και τελευταία μάχη έναντίον των έ-
παναστατών, οι όποιοι είχαν ταμπερωθεί καλτά, στα σπ'ατα του δ-
εσ'όλου αυτού χωριού.

Τα έφημεριά της άλλης μέρας, τα στρατεύματα του μαρκή-
σιου ντε Τιγκρέ χτίστησαν το χωριό, κι' ο θάνατος άρχισε να θερι-
έλλεται τα κοριά. Κατά το μεσημέρι, οι επαναστάτες είχαν
καταλάβει απ' τα σπ'ατα τους και χτυπάντουσαν με το στρατό στους
όρους. Οι περισσότεροι απ' αυτούς είχαν σκοτωθ'ε. Κι' οι άλλοι
σκότων έντρομα τα όπλα τους και ζήτησαν στη φυγή τη σωτηρία
τους.

Έκεί όμως, στην πλατεία του χωριού, ο μαρκήσιος ξεχώρισε μια
κόρη από γυναίκες, ή όποιας, έξαλλες απ' τον τ'όμο, προσπαθού-
σαν να φωνάζουν απ' τους πυροβολισμούς κι' απ' τις λόγγες των
πυροσφύρων. Κι' ένω, γενναίωμνος κι' ήρωικός, όπως πάντα, έ-
ρχε προς τα εκεί, για να τις γλυτώσει απ' τα νύχια των έξαγρι-
σμένων αυτών του, έξαφνα μια σιλουέττα κοπέλλας τυλιγμένης σ'
μια μακρι μαντίλα, βγήκε απότομα απ' την ομάδα κι' έτρεξε κοντά
του.

'Ο μαρκήσιος τη δέχτηκε στην άγκαλιά του, μόλις προφταίνον-
τας να την προφυλάξει από μια σπαθιά, ή όποια θα την χτυπούσε
αποφάσιστα.

Κι' ή κοπέλλα αυτή ήταν ή 'Αννι Μοράν. 'Η άγαπημένη του
Αννι...

'Όλογνρά του τότε, έξαλλοι κι' άγριεμένοι, συνάχτηκαν οι άλ-
λοι πλ'όλ'η παθαρικοί σ' αυτόν στρατεύτες του και ζήτησαν με κάθε
όρμη να πάρουν απ' τα χέρια του τη νέα, την κόρη του άρχιπενα-
τα. Για να την καματιάσουν.
Άρ'όφ'ησε ο μαρκήσιος, κρατών-
τας τρυφερά τα χέρια της με το
πλ'όλ'η και με το άλλο στριφνο-
ύχως το σπαθί του, δεν άφανε
απάντη να την πλησιάσει. 'Ενας
απ' τους παθαρικούς του, άρ'όφ'η
βλαστήσει φρικτά, τ'όλ'η κα-
τήρισε :

— Καταίνε... Είνε ή κόρη του
Μοράν, οι όποιοι τις π'όλ'ες του-
ρούσε τη μάνα μου.

Πυροβόλ'οι άκούστηκαν συγ-
χρόνως και μερικές σφαίρες σφύρι-
ζαν σ'απ'ά το μαρκήσιου. Γι-
να πλ'όλ'η απελευθεμένος προς το μέ-
ρος της έντρομης κοπέλλας κι' ελ-
λε τα γλυκά, γαλάζια μάτια της
όπου μαρμαριμένα επάνω του με ά-
πλη έμπιστοσύνη και λατρεία.

Ξετρελαμένος τότε κι' αυτός,
έμεινε με λατάρια στους συντρό-
φους του :

— Θέλετε λοιπόν να σκοτώσετε
τη γυναίκα μου ; Τη γυναίκα του
λαοπαύ σας ;

Φωνή έκπληξης και ταραχής ήποδέχτηκαν αυτά τα λόγια του.

— Εμείς άραδονισμένοι, ξανάτε με θέμη ο μαρκήσιος. Την
ήρωα και μ' άρετά. Και μια πλ'όλ'η κερδίσαμε τη μάχη, ο άβάς Κε-
ρ-ε ήλ'ε στα σφ'ατα άμέσως τότε. 'Επαμένετε λοιπόν ακόμα να
νύξετε τη μαρκήσια ντε Τιγκρέ ;

'Επειτα από μισή ώρα, ή 'Αννι, κόρη απ' τη συγκίνησή της,
πλημένη και καταπληκτική, έβγαψε απ' την έκκλησία, στην όποια
πλ'όλ'η μ'απ'όλο το σκ'όλον της. Ζητωκαυγές βροντόφρονες την ήτο-
νιζαν.

Κι' ένω όλόγνρά της έκείνοι πλ'όλ'η πλ'όλ'η ήθελαν να
τη καματιάσουν, φώναξαν τώρα ένθουσιασμένοι : «Ζήτω ή κυρία
μαρκήσια, ή 'Αννι μονομυήσε τρισευχισμένη στο απ'ί του νε-
αρού σκ'όλου της :

— Μα πλ'όλ'η ήξερες, καλέ μου, ότι σ' αγαπούσα τρελλά ;

Κι' ο μαρκήσιος, γεμάτος συγκίνηση κι' αυτός, της έσφιξε άπ'ά
το μάρ'όλο της και της ψιθύρισε, χαμογελώντας με ύψος μυστη-
ριώδης :

— 'Ο Θεός μου μαρτύρησε το τρυφερό σου μυστικό, γλυκειά μου
κι' άγαπημένη μου 'Αννι...

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

—Τό ένα τρίτο των ανθρώπων πεθαίνουν πλ'ιν συμπληρώσουν
την ηλικία των 7 ετών.

—Σύμφωνα με μια στα-
τιστική, το πρ'όλ'ημο της
αποφύλαξης το έχουν
οι παλινός. 'Ενώ έξ άν-
θρώπων, οι γυναικες ζούν
πλ'όλ'η απ' όλους τους
ανθρώπους.

Η Μαίρη Τόμας σε ηλικία 77 ετών, όταν ξυπνήσε ύστερα από 64 χρόνια ύπνου. (Σκίτσο του Τζαίμς Βάρντ).

Της πρώτης μέρες της μάχης του Μάρνη, μια γερμανική δόδα μεγάλου διαμετρήματος έσπασε με τρομερό κρότο κοντά σ' ένα βυλίο Γάλλων μαχητών. Οι περισσότεροι απ' αυτούς σοφιστήσαν κάτω σκοτωμένοι ή πληγωμένοι, ένας όμως, ο πύξιος κινικός κλινικός του Παρισιού ως το 1922.

Σήμερα ο στρατιώτης αυτός, αν δεν πέθανε έντοματαξ, θα κοιμάται ακόμα, πούξιος ξέρε μεσα σε ποιά νευρολογική κλινική του Παρισιού.

Το κρούσμα αυτό ωστόσο δεν εινε μοναδικό στην ιστορία. Ο Νικηφόρος αναφέρει ένα παρόμοιο στην «Εκκλησιαστική Ιστορία» του. Η συστηματική μελέτη επάνω στο νευρολογικό αυτό φαινόμενο άρχισε από τους γιατρούς της Αναγεννήσεως. Ο πρώτος που προσεγγίσε να το ερμηνεύσει επιστημονικά, εινε ο περίφημος Φερνέλ, ιδιαίτερος γιατρός του Ερρίκου του 2ου.

Αξιο παρατηρήσεως εινε επίσης το γεγονός ότι η άρρωσθεια αυτή του ύπνου, καθώς λέγεται, προσβάλλει, κατά προτίμηση, τις γυναίκες που λόγω της λεπτότερης ύψης του νευρικού τόνου συστήματος, έχουν μεγαλύτερη ευπάθεια.

Κατά το 1797, προσεβλήθη ξαφνικά απ' την ασθένεια του ύπνου η Μαργαρίτα Τενέλ, η οποία κοιμήθηκε είκοσιπέντε χρόνια συνεχώς. Επίσης μια άλλη γυναίκα, η Εύδοξία Χέλ, κοιμήθηκε μέσα σ' ένα νοσοκομείο του Παρισιού, δεκατέσσερα ολόκληρα χρόνια, από το 1878 ως το 1892. Μια άλλη νεαρά Γαλλίς, η Ζελίν, προσβλήθηκε απ' την άρρωσθεια του ύπνου, κοιμήθηκε επί ξη μήνες. Θεραπεύτηκε κατόπιν για δύο χρόνια, αλλά και πάλι ξανακοιμήθηκε επί ένα έξιμηνιο. Ξαναθεραπεύτηκε ύστερα εν νέου, για να προσβληθή όμως και πάλι απ' την τρομερή άρρωσθεια και να πέσει σ' ένα βαρύτερο λήθαργο που την κρατούσε κοιμισμένη είκοσιπέντε χρόνια συνεχώς και άδικα.

Αλλη Γαλλίς, η Βικτωρία Ντουρά, την οποία επισκέφθηκε κατά το διάστημα της άρρωστειας της και ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Φελίξ Φόρ, κοιμήθηκε έφτά χρόνια στη σειρά και στο τέλος ξεψύχησε, χωρίς να ξυπνήσει έντοματαξ ούτε μια φορά. Αναφέρουμε, τέλος, την τρομακτική περίπτωση μιας Αγγλίδος, της Μαίρης Τόμας, που κοιμήθηκε απ' το 18ο έτος της ηλικίας της ως που γήρασε! Σε ηλικία 77 πειά χρόνων, κατόρθωσε να επανέλθει στις αισθήσεις της. Ακριβώς τότε την επισκέφθηκε στο νοσοκομείο δ' Αγγλος ζωγράφος Τζαίμς Βάρντ, ο οποίος την απανθάνισε σ' ένα θαυμάσιο πορτραίτο που βρίσκεται σήμερα στη συλλογή ενός Άγγλου φιλοτέχνου.

Σε καθέναν τώρα γεννιέται το ερώτημα, ποιές εινε η αιτίας που προκαλούν μια τέτοια πάθησιν και ποιά εινε η θεραπεία που ενδείκνυται σε μια τέτοια περίπτωση.

Κατά τους επιστήμονας που απασχολήθηκαν συστηματικά με τα φαινόμενα του ύπνου, δεν προσβάλλει παρά μονάχα οργανισμούς που έχουν κάποια φυσική προδιάθεση. Ένας άνθρωπος π.χ. μ' έναν τέτοιον οργανισμό, από μικρό παιδί εκδηλώνει ελαφρά συμπτώματα της νευροπάθειας αυτής, με το να καταλαμβάνεται από ακατανίκητη υπνηλία, ύστερα από έναν μεγάλο ήπιο κλονισμό.

Η Μαργαρίτα Τενέλ, λόγω χάριν, που αναφέραμε πιο πάνω, βυθίστηκε σε λήθαργο ύστερα από μια έντονη νευρική κρίση που δοκίμασε, βλέποντας τους δικαστικούς κλη-

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΚΟΡΙΖΙΚΙΕΣ ΤΟΥ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΗΕΝΡΙ ΒΟΥΚΕΤ

Η Εύδοξία Χέλ πάλιν, που τη νοσηλεύανε οι διάδοχοι γιατροί Βοναζέν και Σαρζώ, άποκοιμήθηκε όταν πληροφορήθηκε ξαφνικά τον θάνατο του άραβωνιστικού της.

Μονάχα η Ζοζεφίνη του Άλφρεντ άποκοιμήθηκε στα καλά καθούμενα, καθώς λέμε, χωρίς αιτία και χωρίς να πάσχει προδιάθεσις.

Μπορεί όμως να βυθιστή κανείς σε μακροχρόνιο λήθαργο και κατόπιν αυθυποβολής. Μια Γαλλίς π.χ., η Μαριάννα Όλιβόν, κοιμήταν κάθε χρόνο από την 1η ως τη 19η Μαρτίου.

Ο γιατρός Μπερτιγιόν γράφει για τη Μαργαρίτα Τενέλ ότι είχε κυριολεκτικώς άποσκελετωθεί, κατά τη διάρκεια του λήθαργου της. Η κοιλιά της ήταν κολλημένη σχεδόν στη σπονδυλική της στήλη, νέκυνε άσθενέστατα, αλλά κανονικά, είχε τα μάτια της καλά, άπασ τον φρόνιμο φρενί και ήταν τελείως άναίσθητη. Μπορούσε κανείς να την τρυπήσει πολύ βαθιά με μια καρφίτσα, χωρίς να αισθανθή τίποτε.

Μονάχα η άναπνοή και ο σφυγμός, γράφει ο δόκτωρ Μπερτιγιόν, φανερώσαν ότι ο σκελετός αυτός, ο τυλιγμένος με δέρμα, έσκαλονόσσε να ζή.

Γεννάται όμως τώρα το ερώτημα τί τρώνε και πώς τρώνε οι άνθρωποι αυτοί;... Η τροφή τους λοιπόν εινε έλαχιστη. Λίγες κουταλιές γάλα, που της το έφερναν με μεγάλη προσοχή στο στόμα για να μην πνιγί, ήταν άρκετη στην Εύδοξία Χέλ, για να τη διατηρήσει στη ζωή. Η Βικτωρία Ντουρά πάλι έτρωγε τακτικά κάθε πέντε μέρες. Ξυπνούσε δηλαδή για λίγα λεπτά μ' έπρεπε την ώρα εκείνη να της έχουν το φαγητό της έτοιμο. Αν άργούσαν έστω και ένα λεπτό, ήταν πειά άργά. Ξανακοιμόταν, για να ξυπνήσει ύστερα από άλλες πέντε μέρες. Λίγες γουλιές γάλα με το τέταρτο του χρόνου άκούσ, και δύο κουταλιές ζουμί, άποτελούσαν όλη της την τροφή.

Η Μενίτα Μπουργός, μια άλλη γυναίκα που προσεβλήθη απ' την άρρωσθεια αυτή, άποτελούσε πραγματικό φαινόμενο. Αύτη ήταν μύλον τρελή. Όταν πρωτοκοιμήθηκε, ο λήθαργός της δεν ήταν και τόσο βαθύς, γιατί αν πλησίαζε κανείς στο κρεβάτι της, σκεπάζε το προσωπό της με το σεντόνι της. Κατά τα πρώτα χρόνια του λήθαργου της, έπινε κάθε μέρα λίγες γουλιές γάλα. Κατόπιν όμως συνετρεπό άνωστα κάθε 24 ώρες 25 περίπου δρόμα νερό.

Η Μενίτα Μπουργός, η οποία κοιμήθηκε επί 64 ολόκληρα χρόνια και νοσηλεύθηκε μ' αυτή από τον Μπερτιγιόν, κατόπιν κάθε 24 ώρες δύο κουταλιές ζουμί και 25 γραμμάρια τριμμένο ψωμί. Το στομάχι της όμως σπανίως μπορούσε να συγκατέσχε τις τροφές αυτές. Κάθε φορά δέ που ξυπνούσε για να φάη, η στερεότυπη φράσις της ήταν:

— Κοιμήθηκα πολύ καλά.

Και έτσι μόν τρέφονταν όσοι απ' τους άρρώστους αυτούς ξυπνούν, έστω και κάθε δύο ή πέντε μέρες για λίγα λεπτά της ώρας, και όσο, κατά τη διάρκεια του ύπνου τους, δεν κρατούν σφιχτά κλειστό το στόμα τους. Η κοιμισμένη του Άλφρεντ όμως έτρεφε με μεγάλη δυσκολία, γιατί στην αρχή το στόμα της ήταν σφιχτά κλεισμένο! Προσπάθησαν τότε να τη σπείσουν από τη μύτη, όπως γίνεται και σήμερα στα φρενοκομεία με πικε τρελλούς, που δεν δέχονται τροφή, αλλά η κοιμισμένη κόντεψε να πεθάνει από άσφυξία.

Πρό του άποθνήσκειν αυτού κινδύνου, ο γιατρός της άνοιξε το στόμα διά της βίας. Αλλά κατόπιν αυτού, το στόμα της έμεινε ορθάνοιχο για πάντα.

Πώς εξηγείται τώρα η άπιστη αυτή άντοχή της στην άσπεια; Η μόνη εξήγηση που χωρεί, εινε η τ ε λ ε ι α άκνησιν του σώματος και του λογικού. Τίποτε δεν λειτουργεί στους κοιμισμένους αυτούς ανθρώπους. Ότε οι μύς, ότε η σκέψις. Συνεπώς, η καδής εινε έλαχιστή και η ζωή διατηρείται με την όλη τροφή και με το λίπος του άσθενούς.

Και τώρα προσβάλλει ένα ακόμα ερώτημα: «Πώς ξυπνούν και πώς πεθαίνουν οι προσβεβλημένοι από την άρρωσθεια του ύπνου».

Μερικοί απ' αυτούς, όπως η Εύδοξία Χέλ, η οποία κοιμήθηκε δεκατέσσερα μόνο χρόνια, ξυπνούν όπως θα ξυπνούσαν και από τον κανονικό τους ύπνο. Όταν π.χ. η Εύδοξία σπνιήλε, άνοιξε τα μάτια της, σηκώθηκε και το κρεβάτι και πήγε στον καθρέφτη της για να χτενιστή!...

Η Όλιβόν πάλι άνοιξε τα μάτια της, άφωδ προηγούμενος φταρνίστηκε. Η άδυναμία της όμως ήταν τόσο, όστε με δυσκολία να τρώθωσεν σ' άνοιξη το στόμα της για να μ' λήσιν, και όταν, τέλος, μίλησε, η φωνή της ήταν τόσο σδυμένη, όστε στάθηκε άδύνατο ν' άκουστή τίποτε. Ολόκληρο το κομμάτι της ήταν

Η Μαίρη Τόμας σε ηλικία 82 ετών. (Είκοσ του Τζαίμς Βάρντ).

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ ΚΑΙ ΣΤ' ΑΛΛΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η ΖΩΗ, ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, Η ΑΠΙΣΤΙΕΣ, ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(Ειδήσεις, πληροφορίες, κουτσομπολιό)

Η Ουάλλας Μπλεντ, η γνωστή Γαλλίς βεντέτα, την οποία θα έπαιξε έρίτος στις τελευταίες ταινίες της.

— Ο Ζάν Κιεπουρά, που γύρισε τελευταία τη νέα ταινία του «Το Τραγούδι της Νύχτας», εινε ένα είδος σεργιανού... Σειρήνες!

— Για να τον άκούσουν όταν τραγουδεί, οι άλλοι ήθοιοι δραπέτευον από το στούντιο και τρέχον κοντά του.

— Έτσι μια μέρα η Άλιαν Χάρβεϊ, η Κάτε φον Νάγκν, ο Ζάν Μυρά, ο Όττο Βάλμπουργκ, ο Φερνάν Γκαρβέ, ο Βίλλυ Φρίτς και άλλοι άστέρες, διέκοψαν το γύρισμα μιας σκηνής κι έτρεξαν ν' άκούσουν τον Κιεπουρά που τραγουδούσε.

— Τότε όμως, ο σκηνοθέτης που έμεινε μόνος, πήγε και κρέμασε δύο πινακίδες στην πόρτα της αλδούσης, όπου τραγουδούσε ο Κιεπουρά. Στις πινακίδες έγραφε: «Εισόδος έλευθερά».

Και στην άλλη: «Έξοδος, δύο μάρκα!».

Κι έτσι οι άστέρες που το είχαν σκάσει απ' το στούντιο για ν' άπολαύσουν το τραγούδι του Κιεπουρά, πληρώσαν, μετά την άπόλαυσιν, το σχετικό ποσό των δύο μάρκων.

— Ο κινηματογραφικός κόσμος στο Παρίσι δάει για τους προσεχείς γάμους της Άνναμπελλας, της θελακτικής βεντέτας τόσοσ ταινιών.

— Η Άνναμπελλα όμως τα διανεύει όλ' αυτά «έτσι απ' όσα διαδίδουν, λέει, δεν εινε άληθα, δεν έχω κανένα σκοπό να παντρευτώ. Θέλω να άρμεσθώ έντελώς στον κινηματογράφο που μ' άρεσε τόσοσ χαρές. Έχω άλλωστε την ιδέα να ο γάμος δεν συμβιβάζεται με το έάγγελο μου».

— Παρά τη διάφρεσι όμως αυτή, το κουτσομπολιό συνεχίζεται. Άραγε η Άνναμπελλα κρύβει κάποια αλθματικό μυστικό;

— Θέλετε τώρα να μάθετε τί γίνονται οι άδελφοί Μάξ, οι γόντες της δόνης; Ίδου:

— Ο Ζέμπο έπρεσε ήρωα θεσαντίστικ διασημότητας που τοις τοις τοις 20,000 δολάρια σε κοσμήματα και κομφοτεχνήματα.

— Ο Χρόστος άγόρασε ένα νέο σπίτι στο Μπέβελ Χιλ.

— Ο Τούκο βρίσκεται ακόμα υπό άνάγκωσιν από το τελευταίο αλθματικό δυστύχημα που μ' έπαιξε.

— Κι ο Χάρμπο, ο άλαλος, ο άμύητος Χάρμπο, με την άρτα του υπό μάλης, πηγαίνει στη Ρωσία, όπου το θέατρο Τέχνης τον εκάλεσε να επιδείξη την τέχνη του στην παντομίμα, όπου δεν έχει άνώτερό του, παρά μόνο τον Σαρλό.

— Η ταινία που γυρίζει τώρα στο Χόλλυγουντ ο Σέσιλ ντε Μίλλ στο Σμειόν του Σταυρού, έγινε άφορμή να μάσουν δουλειά άπειροι άρτοιοι. Κατά τους δύο τελευταίους μήνες, 7,500 κομάρσιοι βρήκαν

στην παρόντι και πέρσαν εβδομάδες όσόντου μπορέσει να κουνήσει τα μάτια της.

— Όσοι άποκοιμούνται ύστερα από μια ύστερη κρίση, όταν πρόκειται να ξυπνήσουν, προσβάλλονται πάλι από την ίδια κρίση. Έτσι ξυπνήσε η Τενέλ, η οποία πέθανε ύστερα από λίγες ώρες. Όσοι παρευρέθηκαν στο ξυπνήμα της, πρόεξαν ότι δεν μιλούσε όπως μιλούσε άποκοιμήθηκε, αλλά σαν νήπιον που τρανιέται της πρώτης λέξεως.

— Άλλοτε πάλι οι εκκοιμισμένοι ξυπνούν από κάποιο ξαφνικό θόρυβο. Η Ζελίν ξυπνώντας άκούγοντας τους χτύπους μιας καμπάνας. Είχε πάει να πειράξει στο διαλόνό σπιτι μ' έσπιναν για να καλέσουν την άσπασμια.

— Η Εύδοξία Χέλ πέθανε από πνευμονία λίγες μέρες ύστερα από το ξυπνήμα της και η Ντορού άπέθανε κοιμισμένη.

Και η θεραπεία της άρρωστειας του ύπνου; Όπως τονίσανε από τις πρώτες μας γραμμές, η επιστήμη ακόμα δεν άνακάλυψε τίποτε πιο άστικό σχετικά. Μόνον ο γιατρός Παρέξ κατόρθωσε να ξυπνήσει μια κοιμισμένη γυναίκα, άποκοιμίζοντας την περισσότερο με διάφορα άποσπασμένα γυναικεία, άποκοιμίζοντας την περισσότερο με διάφορα άποσπασμένα γυναικεία. Έπέτυχε δέ στην προσπάθειά του αυτή πληρόστατα, επιτύχοντας της άσθενούς — γράφει — επήλθε σιγά-σιγά και η άσπασμια.

Ο Ουάλλας Μπλεντ, ένας από τους γνωστότερους καλλιτέχνες του άμερικανικού κινηματογράφου.

— Νά και δύο ειδήσεις που θα έφθανάσουν άσφαλώς τους φίλους του κινηματογράφου: Δύο μεγάλες κινηματογραφικές εταιρείες άρχισαν προσεχώς το γύρισμα όλων των έργων του Βέον και του Πάου ντε Κόν.

— Για την άγορά των κινηματογραφικών δικαιωμάτων για τα έργα όλων των έργων των δύο παγκοσμίου γνωστών συγγραφέων, έπληρώσαν 10 εκατομμύρια δολάρια.

— Ηδη άπεγράφσαν τα συμβόλαια με τους κληρονόμους του Βέον και του Κόν, και έπρος του χειμώνας θα εινε έτοιμη μια σειρά από πέντε ταινίες.

— Η θελακτική βεντέτα Ελβίη Ντόνν, της οποίας ο σύζυγος εινε γάτος στη Ν. Υόρκη και δεν μπορεί να την άποκοιμήσει στο Χόλλυγουντ, λογάριζε τελευταία να κινή ένα ταξιδάκι και να τον συναντήσει, μόλις θα τελείωνε το τελευταίο της φιλμ.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

δουλειά σ' αυτό το φιλμ. Επίσης χιλιάδες εργάτες δουλέψαν για να κτισθή μια Ρώμη της εποχής του Νέρονος.

— Την περασμένη, τέλος, εβδομάδα έγινε και η πυρόπλησις της Αλωνίας Πόλεως. Το τί έπακολούθησε, δεν περιγράφεται. Το θέαμα ήταν ύπεροχο.

— Ο Τσάβλι Λάφτον — ο ήθοιοις που υποδύεται τον Νέωνα — παρακολούθησε, με μια λύρα στο χέρι, το έργο της καταστροφής.

— Δεκαπέντε ολόκληρα λεπτά η κινηματογραφική μηχανή έγύριζε μέσα στις φλόγες. Έξαφνα, ο Σέσιλ ντε Μίλλ φώναξε: «Σταμάτηστε!».

— Η σκηνή είχε τελειώσει. Η Ρώμη είχε γίνει στάχτη!...

— Ο Μπάστερ Κήτον δεν εινε μόνον ο μεγάλος κωμικός της δόνης που ξέρομε. Είχε και χιουμοριστής στην... ιδιωτική του ζωή.

— Από τινος — από τον καιρό που τον έγκατέλειψε η γυναίκα του — ζει σ' ένα άμόξι, το οποίο ονομάζει «βαλκονάκι της ησυχίας».

— Η τραπεζαρία της τρομακικής αυτής μπορεί να χωρέσει 12 άτομα. Έχει επίσης ένα σαλόνι, ένα λουτρό, μια κουζίνα, με όλα τα χρειώδη, μια ηλεκτρική παγωνέρα, φούρνο με άερίφωσ, τηλεφώνον, ραδιόφωνον κτλ.

— Έπτά πρόσωπα μπορούν να κοιμούνται άναπαντικά σ' αυτό το τροχοφόρο σπίτι. Μά μ' αυτό το πρωτότυπο μεταφορικό μέσο — που εινε συνάμα και κατοικία — ο Μπάστερ Κήτον πηγαίνει τώρα καθημερινώς στο στούντιο.

— Από τα παράξενα του κινηματογράφου: — Η Έρριέττα Κρόσμαν, μια από τις μεγαλύτερες καλλιτέχνιδες του άμερικανικού θεάτρου, άποφασισε να παίξει και στον κινηματογράφο. Έπηρεσε λοιπόν ένα συμβόλαιο μακράς διάρκειας με την «Φόξ».

— Η Κρόσμαν εινε ηλικίας 67 ετών. Έντεκατοτάρισε στη σκηνή σε ηλικία 13 χρόνων και από το 1900, δηλαδή 32 ολόκληρα χρόνια, διατηρεί τη θέσι της ως η σπουδαιότερα καρακτηρίστρια της άμερικανικής σκηνής.

— Η Ελβίρα Ποπέσκο, η χαριτωμένη και δημοφιλής Ρουμανή ήθοιοις, δεν μπορεί να βοη ήσυχια από την ημέρα που προσβάλλεται η τελευταία ταινία της «Η καλύτερη πελάτισσά της», στην οποία παίζει τον όλο μιας διενυκτωμένης ινστιτούτου καλλονής.

— Όλοι οι νεαροί καλλιτέχνες και όλες η νεαρές καλλιτέχνιδες πολιορκούν πειά τη διάσημη βεντέτα και της ζητούν πληροφορίες και συμβουλές για το χτένισμα, το μακιγιάζισμα, την τουαλέτα κτλ.

— Και η Χ. Ποπέσκο εινε άπορρομένη πειά να δίνει και στην πραγματικότητα... συμβουλές καλλονής. Λέγεται μάλιστα ότι, μιμούμενη την Κολέτ, τη Λίνα Καβαλλέρι και την Ίντα Ρουμπινστάιν, η άνοιξη κτλ. αυτή στο τέλος 'Ινστιτούτο Καλλονής.

— Νά και δύο ειδήσεις που θα έφθανάσουν άσφαλώς τους φίλους του κινηματογράφου: Δύο μεγάλες κινηματογραφικές εταιρείες άρχισαν προσεχώς το γύρισμα όλων των έργων του Βέον και του Πάου ντε Κόν.

— Για την άγορά των κινηματογραφικών δικαιωμάτων για τα έργα όλων των έργων των δύο παγκοσμίου γνωστών συγγραφέων, έπληρώσαν 10 εκατομμύρια δολάρια.

— Ηδη άπεγράφσαν τα συμβόλαια με τους κληρονόμους του Βέον και του Κόν, και έπρος του χειμώνας θα εινε έτοιμη μια σειρά από πέντε ταινίες.

— Η θελακτική βεντέτα Ελβίη Ντόνν, της οποίας ο σύζυγος εινε γάτος στη Ν. Υόρκη και δεν μπορεί να την άποκοιμήσει στο Χόλλυγουντ, λογάριζε τελευταία να κινή ένα ταξιδάκι και να τον συναντήσει, μόλις θα τελείωνε το τελευταίο της φιλμ.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

— Άλλά δεν το κατόρθωσε. Μια χαρακτηριστική φωτογραφία Γιατί, μόλις τελείωσε η ταινία του Γερμανού ήθοιστ Βέονεσ, άρχισε καινούργια. Και η Κράους, ο οποίος γενικώς άναγνωρίζεται ως ο μεγαλύτερος ήθοιστης της εποχής μας.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η ΜΑΡΚΗΣΙΑ ΠΟΜΠΑΝΤΟΥΡ ΠΡΟΣΤΑΤΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Η ώραία, εύνοιαυμένη του Λουδοβίκου Ιδου. Τό ενδιαφέρον της για τὰ γράμματα. Η γενναιοδωρία της πρὸς τοὺς συγγραφεῖς. Πομπαντούρ καὶ Βολταίρος. Ὑμνοι καὶ σάτυρες. Τό ενδιαφέρον της μαρκησίας για τὸν κωμωδιογράφου Κρεμπιγιόν. Μία κωμική σκηνή. Πομπαντούρ καὶ Ρουσσώ. Ὁ δειλὸς καὶ... λυκάνθρωπος φιλόσοφος. Τό μαρτύριό της ἀρρώστειας του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η μαρκησία Πομπαντούρ, ἡ διάσημη εὐνοιαυμένη του Λουδοβίκου Ιδου, ὑπῆρξε μιά μεγάλη, μὰ εὐλοκρινὴς προστάτις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν. Παντοδύναμη, με μεγαλειότερο κῆρος καὶ ἐπιβολή, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴ βασίλισσα ἀκόμα, ἔχοντας στὴ διάθεσί της τὸ ἰδιαίτερο θησαυροφυλάκιο τοῦ Λουδοβίκου, ἐδόθησε πολλοὺς συγχρόνους της συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες. Γιὰ τὴν τέχνη καὶ τὴν φιλολογία, ἄλλωστε, ἔτρεφε μιά βαθειὰ καὶ πραγματικὴ ἀγάπη ἡ Πομπαντούρ. Ἰνναίκα με ἀληθινὴ μόρφωση καὶ καθόλου ξεπασμένη, καταλάβαινε καλὰ διὰ ἐνισχύοντας τὴ φιλολογία καὶ τὴν τέχνη, δὲν συντελοῦσε μόνο στὴν ἀνέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ τῆς πατρίδος της, ἀλλ', ἀποκοτῶδες καὶ τὴν ἐκτίμησι ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ἐπιθυμοῦσε νὰ ἔχη τὴ φίλια. Ὡστόσο δὲν κατ'ἄρνησιν νὰ διατηρῇ πάντοτε ἀγαθὴ καὶ φιλικὴ σχέσεις μ' ἄλλους τοὺς προστατευομένους της. Πρῶτα-πρῶτα τὰ χάλια με τὸν Βολταίρο. Ὁ διαβολοφιλόσοφος αὐτός, ὁ εἰρων καὶ σαρκαστής, πού εἰλη τον τὴ ζωὴν πέρας με γρήνιες καὶ καυγάδες ἐναντίον ὁλων ἐκεῖνων πού τοῦ ἔμπαιναν ὁπωσδήποτε στὴ μύτη, ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ἀφιέρωσε ἀκριτές τραγωδίες του στὴν Πομπαντούρ καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐπανηλυμένους με ἐνδοσυνάδειες στίχους, κατόπιν τὰ χάλια με αὐτὴς καὶ ἄρχισε νὰ τὴν σαρκάζει καὶ νὰ τὴν σατυροῖ.

Ἡ Βολταίρος εἶχε ζητήσει νὰ τὸν διορίσουν πρεσβευτὴ. Μόλις λοιπὸν ἔμαθε διὰ τὴν θέσιν αὐτὴ ἐδόθηκε σ' ἄλλον, χάρις στὴ μεσολάβησιν τῆς εὐνοιαυμένης τοῦ Λουδοβίκου, ἔγινε ἔξω φρενὼν ἐναντίον της. Ὁ θυμὸς του ὅμως δὲν βάσταξε πολὺ, καὶ ὅταν πέθανε ἡ μαρκησία, τῆς ἔγραψε τὰ θαυμάσια αὐτὰ λόγια, πού πάλλονται ἀπὸ μιά βαθειὰ καὶ εὐλοκρινὴ συγκίνησι:

«Εἶνε πολὺ γελοῖο, ἀληθινά, ἐνὰς γερομυνησσοῦ τῶς χαριτοῦ, ὅπως ἐγώ, πού μόλις μπορεῖ νὰ πᾶρῃ τὰ πόδια του, νὰ ζῇ ἀκόμα, καὶ μιά ὁμορφὴ γυναίκα, σὰν τὴν Πομπαντούρ, νὰ πεθάνῃ στὰ σαράντα τῆς χρόνια, μέσα σ' ἑλὲς τὶς δόξες καὶ τὶς εὐτυχίες τοῦ κόσμου.»

Ὁ κωμωδιογράφος τῆς ἐποχῆς αὐτῆς Κρεμπιγιόν εἶχε διδάξει ἀπαγγελία στὴν Πομπαντούρ, ὅταν ἦταν μικρούλα.

Μιά μέρα, μετὰ χρόνια, πληροφορήσαν τὴ μαρκησία διὰ τὸ παλιὸς δάσκαλός της βρισκόμενος σὲ μεγάλη δυστυχία. Εὐθὺς ἡ Πομπαντούρ ἔστειλε καὶ τὸν ἐκάλεσε σὸ μὲγαρό της:

Ὁ Κρεμπιγιόν παρουσιάστηκε μπροστά της με μάτια γεμάτα δάκρυα, γιατί ἦταν φανερό εὐαίσθητος.

Ὅταν μάλιστα ἄκουσε τὴ μαρκησία νὰ τοῦ μιλήσῃ με συμπάθεια καὶ νὰ τοῦ ὑποσχεθῇ διὰ τὸν βοηθῶν, ἔπεσε γονατιστὸς μπροστά της, ἄρπαξε τὰ χεῖρα της καὶ ἄρχισε νὰ τὴν φιλεῖ μ' εὐγνωμοσύνη. Τὴ στιγμὴ αὐτὴ κοίταξε σὸ διαμυστὸ τῆς εὐνοιαυμένης τοῦ ὁ Λουδοβίκου.

Ὁ Κρεμπιγιόν θέλησε τότε νὰ κάμῃ ἕνα ἀστεῖο. Καὶ ἔτσι, καθὼς ἦταν γονατιστὸς μπροστά στὴν Πομπαντούρ καὶ τῆς φιλοῦσε τὰ χεῖρα, ἔξαφνίως με προσποιητὴ τρομέρα συλλαβανομένη ἐπ' αὐτοφῶν ἐρατοῦ:

—Θεέ μου, κυρία, ὁ βασιλεὺς!... Χαθήκαμε!...

Ὁ βασιλεὺς καταδέχτηκε νὰ χαμογελάσῃ με τὸ ἀστεῖο του αὐτό.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὁπωσδήποτε διὰ τὸ Κρεμπιγιόν τσέπωσε τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἑκατὸ εἰκοσάφραγκα (λουδοβίκια) — δόλολη-ρη δηλαδὴ περιουσία — ἀπὸ τὴν ἐκασεσί-να, τὸ ἰδιαίτερο ταμεῖο τοῦ βασιλέως, καὶ ἐστεγάστηκε πλέον σὸ Λουβρὸ (τὸ βασιλικὸ ἀνάκτορο τὴν ἐποχὴ ἐκείνη). Ὅταν δὲ ἔγινε ἡ τελεωτική ἐκδosis τῶν «Ἀπάντων» του, ἡ ἰδία ἡ Πομπαντούρ φιλοτέ-χνησε τὴν προμετιμῆδα τοῦς.

Τὸν Ρουσσώ, τὸν ἐνδοξὸ φιλόσοφο, ἀλλὰ καὶ διάσημο μισάνθρωπο, τὸν εἶχε ἀπο-καλέσει ἡ Πομπαντούρ γιὰ τὴν μισανθρω-πία του ἐκκοινοβάνια. Προσπαθοῦσε, ὁστόσο, νὰ τὸν ἐξημερώσῃ.

Ὁ Ρουσσώ, φτωχὸς ἀλλὰ καὶ φοβερὰ ὑπερήφανος, δὲν εἶχε θέλησι ποτὲ νὰ δε-χθῇ κανένα δῶρο ἐκ μέρους της. Κάποτε

ἐν τούτοις ἡ Πομπαντούρ, θέλοντας νὰ τὸν βοηθήσῃ, τοῦ πᾶρθε παραπολὺ γενναιοδωρία ἕνα ἀντίγραφο κομματιοῦ μουσικῆς πού τῆς εἶχε κάνει (ἦταν περίφημος μουσικὸς ἀντιγραφὸς ὁ Ρουσσώ, καὶ τὸν ἰδιότητά του αὐτὴν ἐρωτόγινε γυνoστός). Ὁ φιλόσοφος δὲς τῆς ἐπέστρεψε τὰ ἑκατὸ λουδοβίκια πού τοῦ εἶχε στείλει, λέγοντας διὰ τὴν ἐργασίαν του ἔβριζε τὸ πολὺ δώδεκα φράγκα.

Μολαταῦτα ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ τοῦ Ρουσσώ δὲν ἐνέφρανε τὴν Πομπαντούρ. Ἰσα-ἰσα μεγάλωσε τὸ ἐνδιαφέρον της γιὰ τὸν φιλόσοφο. Ὑστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ μάλιστα ἀποφάσισε νὰ πᾶσῃ τὸν ἐλάν-τη τοῦ χωριοῦ, ἕνα δραματικὸ τοῦ Ρουσσώ, σὸ θέατρο τοῦ Φοντα-νεμπλῶ, τὸ θαυμάσιον ἐξοχικὸ ἀνάκτορόν της.

Ὁ Ρουσσώ πῆγε σὸ Φοντανεμπλῶ ἐποχομένης μιάς μεγαλο-πύς καρδίας γιὰ νὰ παρακολούθησῃ τὶς δοκιμὲς τοῦ ἔργου της. Ἦταν κατισχυασμένος καὶ ἀμύλητος. Ἦ καλωσύνη τῆς μαρκησίας δὲν εἶχε συγκινήσει καθόλου. Κάθισε στὰ τελευταῖα καθίσματα τῆς πλατείας τοῦ θεάτρου καὶ δὲν μίλουσε σὲ κανένα ἀπολύτως. Καὶ ὅταν τοῦ ἔζητοσαν τὴ γνώμη του γιὰ κάτι, γύριζε τὸ κεφάλι του ἄλλοι.

Αὐτὴ ἦταν ἡ τακτικὴ τοῦ φιλοσόφου ἐπέναντι τὸν εὐγενῶν. Περ-φρονούσε τὶς ὑποκλίσεις καὶ διέλες τὶς ἄλλες «ἐπιτίμειντες» τῶν αὐλικῶν καὶ χαμογελοῦσε εἰρωνικὰ ὅταν ἔβλεπε τοὺς ἀριστοκράτες νὰ φιλοῦν τὰ χεῖρα τῶν κυριῶν. Δειλὸς σὸ βίβδος, προσπαθοῦσε νὰ κρῖ-νη τὴν δειλία του κάτω ἀπὸ μιά μάσκα ἀγριανθρωπίας καὶ κυνισμοῦ.

Ἡ ἡμέρα τῆς παραστάσεως τοῦ ἔργου του σὸ Φοντανεμπλῶ ἐπῆρξε ἕνα ἀληθινὸ μαρτύριο γιὰ τὸν Ρουσσώ. Ντροπισμένος σὰν μαθη-τοῦ ἀνάμεσα στὴν αὐλικὴ ἀρρόκριση πού εἶχε ἐμεῖσι τὸ θέατρο, καθι-διδως, τρέμοντας μήπως τὸν ἀναγνωρίσει κανένας, κάθισε στὴν πλατεία, ἀντίκρυ σὸ θεατρεῖο ὅπου ἦσαν καθισμένοι ὁ Λουδοβίκος καὶ ἡ Πομπαντούρ. Τὸ μαρτύριό του ἔγινε ἀρόρητο ὅταν ἀναφαν ὁ μεγάλ-λοι πολυέταρος καὶ πλημύριος τοῦ θεάτρου ἀπὸ φῶς. Κακοτυχίως, μετὰ μακρὰ ἀνάκτα γένεια του καὶ τὴν κακοχετισμένην του περρόνια, κίνησε ἀμέσως τὴν προσοχὴ ὁλων τῶν λαμπροφρομένων κυριῶν καὶ κυριῶν πού βρισκόντοσαν γύρω του. Θὰ εἶδνε τὰ πάντα τὴ στιγμὴ αὐτὴ, γιὰ νὰ μπορούσε νὰ φωνή. Μὰ ἦταν ἀδύνατον.

Τὸ ἔργο, ὅστόσο, εἶχε μεγάλη ἐπι-τυχία. Οἱ θεαταὶ περίμεναν νὰ χειροροπή-σῃ πρῶτος ὁ βασιλεὺς. Καὶ ὁ Λουδοβίκος καταδέχτηκε πράγματι νὰ χειροροτήσει. Καὶ τότε ἔξασαν ἀπ' ἐλὲς τὶς θέσεις τοῦ θεάτρου ζῶντα χειροροτῆματα.

Τὴν ἐπομένη, ἡ Πομπαντούρ εἰδοπι-σε τὸν φιλόσοφο διὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν παρουσιάσῃ σὸν βασιλέα. Ἦσως ὁ Λου-δοβίκος νὰ διασκέδαζε, γνωρίζοντας τὸν ἰδιόρρητο αὐτὸν συγγραφέα!

Νέο μαρτύριο γιὰ τὸν Ρουσσώ αὐτό. Καὶ ἀντὶ νὰ ἐνδοσυστή πού δὲν γινώρι-ζε τὸν βασιλέα, πέραςε τὴ νύχτα του σὲ μιά τρομερὴ ἀγωνία. Τὸν ἐτρόμαξε ἡ ἀφά-τητα τῶν ὁφρῶν, ἡ τόσο δυσάρεστη ἀρ-ρώστεια, ἀπὸ τὴν ὁποία ὑπέφερε.

Τὴν ἡμέρα τῆς παραστάσεως ἀκόμα, ἡ ἀρρώστεια του αὐτὴ τοῦ εἶχε δώσει τρο-μερὲς ἐνοχλήσεις. Ἦταν ὑποκρινόμενος νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ θέατρο καθε τὸσο...

Καὶ τότε, ὅταν τὸν ἐδασάνε τὴν ἰδέα τῶν ἀπεράντων διαδοχῶν καὶ τῶν πολυδαδάλων διαμερισμάτων τοῦ βασι-λέως. Τὶ δὲ ἔκανε ἀντὶ τὴν στιγμὴ ἀρ-ρότως πού ὁ Λουδοβίκος καὶ ἡ Πομπαν-τούρ δὲ σταματοῦσαν μπροστά του καὶ δὲ τοῦ ἀπηύθυναν τὸν λόγο, τὸν ἔπαι-νεσαν καὶ ἡ προεορία τῆς ἀρρώστειας του; Τὶ δὲ μπορούσε νὰ τοῦς πῇ; Τοῦ κάπου βασάνει τὸ νοῦ του γιὰ νὰ βρῇ μιά λύσι ὁ Ρουσσώ. Δὲν ἔβρισκε τίποτα τίποτα. Καὶ κατελήσθη, με μόνῃ τὴ σκέ-ψη αὐτὴ, ἀπὸ τέτοια δειλία, ὥστε τὸ ε-διο ἐκεῖνο πρῶτὴ τῆς παρουσίας του σὸν βασιλέα, προφασιστικὴ λόγους φ-γείας καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Φοντανεμπλῶ, χάνοντας ἔτσι τὸ μεγάλο βοήθημα πού ἐ-σφαλῶς δὲ τοῦ εἶδνε ὁ Λουδοβίκος.

Ὡστόσο, γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον πού τοῦ εἶδει ἡ Πομπαντούρ, δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ τὴν ἐνγυμνοῖ ὁ Ρουσσώ, μέχρι τὸ θάνατόν του.

Ἡ Πομπαντούρ σὸ γραφεῖο της

Η ΜΕΤΑΛΕΣ ΦΥΣΙΩΝΟΜΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Ο ΜΑΞΙΜΟΣ ΓΚΟΡΚΥ

(Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς φιλολογικῆς τοῦ τεσσαρεσκονταετηρίδος)

ΣΤΙΣ 25 Σεπτεμβρίου 1892, δηλαδὴ πρὸ σαράντα ἀκριθῶς χρόνων, ἡ ἐφημερίς τῆς Τυφλίδος ἀποκατέστη δημοσίευε ἕνα διήγη-μα με τὸν τίτλο «Μάξω Τσοῦν-κω». Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγῆ-ματος αὐτοῦ εἶχε παραδόσει τὰ χειρόγραφα τοῦ στὴ σύνταξι τῆς ἐφημερίδος, χωρὶς νὰ τὸ ὑπογρά-ψῃ, ὅταν δὲ τοῦ ἐξήγγησαν διὰ δὲν μπορούσαν νὰ τὸ δημοσιεύσουν ἀ-ποσπασμα, ἀπάντησε ἀπλά:

—Ἐ, τότε... βάλτε ἀπὸ κάτω Γκόρκυ... Μάξιμος Γκόρκυ...

Τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν ἔλεγε σὲ κα-νὴν πίστε... Ἦταν ἀπόλυτα ἕνα ψευδώνυμο πού μεταφράζεται στὴ γλῶσσα μας «Πικρὸς». Κάτω ἀπὸ τὸ ἄγνωστο αὐτὸ ψευδώνυμο, κρυφτόταν ὁ Ἀλέξης Μαξιμόβιτς Πέσκοφ, ὁ ὁποῖος ἦταν τότε μόλις ἀκατέστερος χρόνον.

Πρὶν ἀποφασίσει νὰ γράψῃ διηγήματα, ὁ Πέσκοφ εἶχε ἐξασκήσει ἕνα σοφὸ ἄλλα ἐπαγγέλματα. Ἀρχισε πρῶτα-πρῶτα μετὰ τὴ δουλειὰ τοῦ ραδιοστέλετου, σὲ μιά ἡλικία πού τὰ παιδιὰ τῶν καλῶν οἰκογε-νῶν μαθαίνουν πᾶν καὶ καλοὺς τρόπους, πῆγε ἔπειτα μαθητευόμε-νος σ' ἕνα ταχυγράδιο, ἔγινε δασεὶα μαθητῆς σὲ κάποιο σχεδιαστή, κατόπιν βοηθὸς κυμαρτοῦ σ' ἕνα πλοῖο, ζωγράφος εἰκόνων, ὀρνιθο-θήρας, ἀγροφῶρος στὰ λιμάνια τοῦ Βόλγα, κηπουρὸς, τραγουδιστής, βοηθὸς ψωμά, ψαράς, νυχτοφύλακας σ' ἕνα σταθμὸ, γκαρσόνι μύ-νης κτλ.

Κατόπιν, παρατώντας τὰ ἄλλα, ἄρχισε ν' ἀλλήτεν σ' ὁλόκληρη τὴν Ρωσία, διασχίζοντας περὶ τὸν Βόλγα καὶ τὸν Δόν, τὴν Οὐκρανία, τὴν Κριμαία καὶ τὸν Καυκάσο.

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸν καιρὸ, εἶδαν τὰ μάτια του πράγματα πού ἐπρό-κειτο νὰ τ' ἀπαθανάτισῃ ἀρότερος. Μιά μέρα, σ' ἕνα χωριὸ εἶδε μιά γυναίκα πού ὁ χωρικός τὴν κιννοῦσαν με ῥοπαλὶ γιὰ νὰ τὴ σκοτώσουν, ἐπειδὴ εἶχε χαρίσει σὲ κάποιο παλ-λινάρι τὴν ἀγάπῃ της καὶ τὸ κομὴ της...

Μιά ἄλλη φορὰ, παρενέβηκε σὲ κάποιο χωριὸ τοῦ Κουζόσκ, στὴ θανατικὴ ἐκτέλεσι τριῶν ληστών. Μιά ἄλλη φορὰ, βρέθηκε μόνος κοντὰ σὲ μιά γυναίκα ἐτοι-μμένη ν' ἀναγκάστηκε νὰ κάμῃ χρέη... μαιευτήρος. Μιά ἄλλη μέρα, ὅταν ἕνος ἀγνωστὸς ἀλήτης πέθανε στὴν ἀγκαλιά του, αὐτὸς ἔβαλε τὶς ἐπιχθόνιες εὐχὲς καὶ αὐτὸς τὸν ἔθαψε... Κάποτε ἐπίσης, σ' ἕνα χωριὸ, ἐπειδὴ ἔκανε ἐπαναστατικὴ προπαγάνδα, οἱ κάτοικοι τὸν ἔπαιαν σὲ κνήμη καὶ δὲ τὸν σκότωναν ἀσφαλῶς, ἐν δὲν κατόρθωνε νὰ σωθῇ χάρις στὴν τεράστια φυ-λακὴ τὸν δόναμ... Στὸ διόστημα αὐτὸ τῆς ἀλητικῆς ζωῆς του, ὁ Πέσκοφ, ἡ μάλλον ὁ Γκόρκυ, εἶχε συλ-λεῖ μετὰ καθε εἰδους στοιχεῖα: ἀλήτες, ἐργάτες, ἐπα-πολίτες, ἀναρχικούς καὶ εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς εἶχε λάβει ἐμπνευστὸ μέρος στὴν ἐπαναστατικὴ κίνησι τῆς ἐ-ποχῆς...

Τέλος τὸ 1892, ἀρῶς ὁστόσο ὁ Γκόρκυ ἐξάσκησε ἑλὲς ἐπαγγέλματα, ἀποφάσισε νὰ ἐξασκήσῃ καὶ ἕνα ἀπὸ τὸ πρῶτο, νὰ γίνῃ δηλαδὴ δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς. Ὁ μόνος λόγος πού τὸν ἀνάγκασε νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, ἦταν διὰ δὲν ἔβρισκε ἄλλο τρόπο νὰ κερδί-σῃ τὰ ψωμὶ του... Καὶ ἐπέτυχε μὲν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς συγγραφεὺς, ἀλλὰ ἔπειτα ἀπὸ λίγους μῆνες συνελήφθη διὰ ἐπαναστάτης καὶ ἔμεινε ἀρκετὸ καιρὸ στὴ φυλακή. Μόλις ἀποφυλακίστηκε, παντρεύτηκε, ἀλλὰ συγχρόνως με παρουσιάστηκε καὶ ἡ φυματίσις πού τὸν βασανί-ζει σήμερα καὶ τὸν ἔχει ἀναγκάσει νὰ μὲν σχεδὸν κομίσῃ στὴν Ἱταλία. Στὸ 1898, ἐνῶ τὸ ὄνομά του εἶ-πε γίνε πιά, χάρις σὲ διηγήματα του, πασίγνωστο σ' ὅλη τὴ Ρω-σία, ὁ Γκόρκυ συνελήφθη καὶ πάλι. Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ἐπενέβησαν διὰ-φοροὶ διάσημοι λόγιοι καὶ δημοσιογράφοι, καὶ ἔτσι ἀποφυλακίστηκε ἀ-μέσως. Τότε ἕνας ἐκδότης ἐξέδωσε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ τόμο τὰ διη-γήματα τοῦ νέου συγγραφέως. Αὐτὸ μόνον ἔφτασε γιὰ νὰ γίνῃ ὁ Γκόρκυ ἐνδοξὸς μέσα σὲ λίγες μέρες.

Κανένας ἄλλος συγγραφεὺς ἴσως, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Βύρωνα, δὲν γινώριζε τόσο γρήγορα τὴν δόξα. Ζωγράφου διάσημο ἔκαναν τὸ πορ-τραῖτό του, ἡ φωτογραφίς του στόλιζαν τὶς προθήκες τῶν βιβλιοπα-λῶν καὶ ἡ καρικατοῦρες του δημοσιονότουσαν στὴν πρώτη σελίδα τῶν ἐφημερίδων. Ἦ εἰκόνα του φηγοράζει καὶ σὲ κοινὰ τοιγάρων, καὶ καὶ σὲ μοικιοκίτες. Οἱ ἀλήτες καὶ ὁ ἐζητιάνος, ὅταν ζητοῦσαν ἐλεημοσύνη, ἔλεγαν: «Σὺς ἔσορῃζ' σ' ὄνομα τοῦ Γκόρκυ, ἐλεῆστε με!...». Ὅσκις οἱ ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ τὸν συναντοῦσαν σὸ δρόμο, συμπελῶν διαδῆλωση πίσω του. Τὰ βαγόνια τῆς τετάρτης θέσεως τῶν ρωσικῶν σιδηροδρόμων, μετὰ τὰ ὁποῖα ταξίδευε ἡ φτωχολογία, ἐπανομίσταναν «Γκόρκι» καὶ συγχρόνως με διάφορα σημεῖα τῆς Ρωσίας πολλοὶ ἀπατένευε, γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὸν κόσμο, παρουσι-άζονταν καὶ ἔλεγαν διὰ ἦσαν ὁ Γκόρκυ...

Ἐκτὸς ὁλων αὐτῶν, τὸ βιβλίον του πούληθηκε σὲ ἑκατὸ χιλιάδες ἐκτίματα, πράγμα πού δὲν εἶχε συμβεῖ ποτὲ με κανένα ἄλλο βιβλίον στὴ Ρωσία...

Ἡ δημοτικὴ αὐτὴ τοῦ Γκόρκυ δὲν ὀφείλετο ἀποκλειστικῶς σὲ τὸ πᾶν τοῦ ὡς μεγάλου συγγραφέως. Ἡ Ρωσία βρισκόνταν τότε στὴν ἀποκορύφω ἀποφασιστικῶν γεγονότων. Ἡ ἀεργίης ἔξαποῦσαν ἡ μιά

Ὁ Μάξιμος Γκόρκυ. (Τελευταῖο σκίτσο του).

κατόπιν τῆς ἄλλης, ἡ καταδυνά-στευσις τοῦ λαοῦ ἀπ' τὴν ἀστυνο-μία γινόταν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα με-γαλειότερη καὶ ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἀ-θλιότης ἐπαίρναν τρομακτικὲς δια-στάσεις. Οἱ συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὡς τότε οἱ πνευματικοὶ ἡδη-γοὶ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, εἶχαν σα-φῇ ἀντὶλήψῃ τῆς καταστάσεως καὶ δὲν ἔχασαν τὴν ἐπαφὴ τοῦς μετὰ τὸν ὄχλο. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅ-λους, καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Τολστόϊ ἀ-κόμη, μίλουσε στὴν ψυχὴ τοῦ ὄ-χλου αὐτοῦ ὁ Γκόρκυ, καὶ γι' αὐ-τὸ ἦταν λατρετὸς ἀπ' ὄλους.

Ἐς ἐνστάτικον ὁ Γκόρκυ τράβηξε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πολλὴ ἀριστερά, πρὸς τοὺς σοσιαλδημοκράτας, τοὺς προδρόμους τῶν Μπολσεβίκων. Ἀπὸ τότε μάλιστα χρονολογεῖται ἡ φίλια του μετὰ τὸν Λενίν, πού τε-λειώσε μόνον μετὰ τὸ θάνατο τοῦ τελευταίου.

Στὰ 1901, ὁ διάσημος συγγραφεὺς συνελήφθη καὶ πάλι γιὰ ν' ἀ-πολυθῇ ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ. Μὰ ἡ ἀστυνομία τὸν ἐπέβλεπε διαρκῶς καὶ οἱ πράκτορες της παρακολουθοῦσαν καθε τὸν κίνησι. Στὰ 1902, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ἀκαδημία ἐξέλεξε μέλος τὸν Γκόρκυ, μὰ ἔπειτα ἀπὸ διὰ βδομάδες ἀναγκάστηκε ν' ἀκυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν της, γιὰτὶ διὰ οἱ ἐπιστομὶ καὶ οἱ ἀναστατώθηκαν μετὰ τὴν ἰδέα διὰ δὲ ἔβλεπαν στὴν Ἀ-καδημία ἕναν ἐπαναστάτη, ὁ ὁποῖος ἔφτασε ὡς τὸν Τσάρ, ὁ ὁποῖος γιὰ πρώτη φορὰ ἔμαθε τότε τὴν ὑπαρξί τοῦ Γκόρκυ καὶ ἔγραψε στὴ σχετικὴ ἀναφορὰ: «Μὴ προξενεῖ κατὰπληξί τὸ γεγονὸς διὰ ἡ Ἀ-καδημία θέλησε νὰ ἐκλέξῃ μέλος της ἕναν ἀλήτη».

Ἀπὸ ἀκαδημαϊκοῦ ἐνδοξοῦ ἐπέβησαν τότε τὴν παραίτησί του, εἰς ἐνδεδίαι διαμαρτυρίας: Ὁ Κορολένκο καὶ ὁ Τσεχόφ.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἰδίου χρόνου, τὸ θέατρο Στανισλάφσκι ἀνέ-δασε τὸ πρῶτο δράμα τοῦ Γκόρκυ, τοῦ ὁποῖου ἡ δόξα εἶχε φτάσει

περὶ σὲ ἀπόγειό της. Μὰ ὁ Γκόρκυ δὲν τὴ λογάριζε αὐτὴ τὴ δόξα καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐργάζεται με ὅλες του τίς δυνάμεις γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ καταδυνα-στευομένου ρωσικοῦ λαοῦ. Στὰ 1905, ἐπειδὴ δημοσί-ευσε μιά δορυμντὴ διαμαρτυρία γιὰ τὶς σφαγὲς τῆς 22 Ἰανουαρίου, συνελήφθη γιὰ πέμπτῃ φορὰ.

Μὰ ἀμέσως ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη ἐξηγήσθη καταγανακτισμένη καὶ ἐπειδὴ ἡ Ρωσικὴ Κυβέρνησις εἶχε ἀνάγκη ἐξωτερικοῦ δανείου γιὰ νὰ πληρώσῃ τοὺς ἀστυνομικούς, τοὺς στρατιώτες καὶ τοὺς χαφιέδες πού σκότωναν τὸ λαὸ, ἀναγκάστηκε νὰ τὸν χαρίεσαι.

Τότε διὰς ὁ Γκόρκυ ἔκανε ἕνα ταξίδι στὴ Γερμα-νία, στὴ Γαλλία καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, γιὰ νὰ πείσῃ τοὺς πολιτισμένους λαοὺς νὰ μὴ δώσουν οὔτε πεντάρα σὸν Τσάρ. Μὰ τὰ διαβήματα τὸν ἀπέτυχαν γιὰτὶ ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία εἶχε συμμαχίει μετὰ τὴ Ρω-σία, τῆς ἔδωσε πρῶτομα τὸ δάνειο πού ζητοῦσε. Τότε ὁ Γκόρκυ δημοσίευσε ἕνα ἄρθρο, σὸ ὁποῖο ἔγραψε μετὰ τῶν ἄλλων: «Εἶμαι βέβαιος διὰ τὸ ρωσικὸς λαὸς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτὲ στὴ Γαλλία ἕνα δάνειο, τὸ ὁποῖο πλήρωσε κίβας μετὰ τὸ αἷμα του».

Καὶ πράγματι, τὰ λόγια του αὐτοῦ ἐπληρώσαν, γιὰτὶ τὸ δάνειο αὐτὸ ἦταν μακροχρόνιος καὶ ὅταν ἐ-ξερράγη ἡ ἐπανάστασις δὲν εἶχε ἐξαπλῆς ἀκόμα. Ὡς γνωστὸν δὲ, οἱ Μπολσεβίκοι δὲν ἀναγνώσαν κα-νένα ἀπὸ τὰ δάνεια τῶν τσαρικών κυβερνήσεων.

Ὁ Γκόρκυ ἔπειτ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ, δὲν μπορούσε πιά νὰ ἐξαγαγῇ στὴ Ρωσία, γιὰτὶ τὸν περιέμεναν τὰ κάτεργα τῆς Σιβηρίας. Ἐγκαταστάθηκε λοιπὸν ὡς πο-λιτικὸς ἐξόριστος ἀπὸ Κάτω τῆς Ἱταλίας, ὅπου καὶ ἔ-γραψε τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἀριστοτεχνικὰ του.

Στὰ 1913 ὁ Γκόρκυ ἀμνηστεύθηκε, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ γυρῇ ἀ-μέσως στὴ Ρωσία, γιὰτὶ ἡ φυματίσις τὸν ἔκανε νὰ παύσῃ τότε με-τὰ τῶν καὶ θανάτου. Τέλος, ἡ κατάστασις τῶν βελτιώθηκε κάπως καὶ ἔξη μῆνες μετὰ τὴ

ΕΛΑΤΙΝΑΛ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΥΓΕΙΟΝΟΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠ ΑΡ. 430 ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1932

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑ
ΔΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΘΙΚΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ
ΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όσοι πάσχουν από ΣΤΗΘΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΑΣ παθήσεις, οφείλουν προς το συμφέρον της ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΩΝ, να ζητήσουν την αποστολήν ΔΩΡΕΑΝ του βιβλιαρίου «Π ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥ ΕΛΑΤΙΝΑΛ» από τον γενικόν αντιπρόσωπον: Ι. ΣΑΧΜΑΝΙΔΗΝ, ταχυδρομική θυρίς Νο 35, ΒΟΛΟΣ.

Αντιπροσωπεία και διαρκής παρακαταθήκη
Κ. ΣΙΑΧΟΣ και Α. ΚΑΡΑΜΕΡΤΣΑΝΗΣ
Φαρμακόμετοροι — Αθήναι, εδός Πειραιώς 2 Όμόνοια